

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

POROČILO O DELU 2023

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

POROČILO O DELU 2023

Številka: 002-1/2024/12

Ljubljana, 26. marca 2024

KAZALO

1.	UVOD	8
1.1	Pismo predsednice	8
1.2	Ključni rezultati – infografika	14
2.	PREDSTAVITEV RAČUNSKEGA SODIŠČA	20
2.1	Dejavnost	20
2.2	Poslanstvo	20
2.3	Strategija računskega sodišča	21
3.	IZVAJANJE PRISTOJNOSTI	24
3.1	Revidiranje poslovanja uporabnikov javnih sredstev	24
3.1.1	Vrste revizijskih poročil glede na cilj	25
3.1.2	Učinki	25
3.1.2.1	Izrečena mnenja	25
3.1.2.2	Popravljalni ukrepi in priporočila	27
3.1.2.3	Predlogi za spremembo predpisov oziroma sistemskih rešitev	28
3.1.3	Računsko sodišče kot zagovornik javnega interesa	38
3.1.4	Kazniva dejanja in prekrški	40
3.1.5	Pobude za izvedbo revizij	42
3.2	Svetovanje uporabnikom javnih sredstev	45
3.2.1	Odgovarjanje na vprašanja	45
3.2.2	Izobraževanje za proračunske uporabnike in druge javnosti	45
4.	KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE Z JAVNOSTMI	47
4.1	Komunikacijska orodja	47
4.2	Sodelovanje z mediji	48
4.3	Objave na spletnem mestu računskega sodišča	48
4.4	Sodelovanje z državnim zborom in državnim svetom	49
4.5	Mednarodno sodelovanje	50

5.	ZAPOSLENI	52
5.1	Napredovanja in premestitve	55
5.2	Izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje zaposlenih	55
6.	FINANČNI VIRI	56
7.	PREDSTAVITEV REVIZIJ	58
7.1	Državni proračun	58
7.1.1	Predlog zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2022	58
7.1.2	Pravilnost dela poslovanja Ministrstva za pravosodje	61
7.1.3	Pravilnost dela poslovanja Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja	61
7.1.4	Pravilnost dela poslovanja Upravne enote Ljubljana v letu 2022	62
7.1.5	Pravilnost izplačevanja dodatkov za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije covid-19	62
7.1.6	Pravilnost poslovanja Varuha človekovih pravic Republike Slovenije	63
7.1.7	Pravilnost poslovanja Zagovornika načela enakosti	63
7.1.8	Učinkovitost podeljevanja statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področjih športa, socialnega varstva, varstva okolja, ohranjanja narave in razvoja nevladnih organizacij	64
7.2	Lokalna samouprava	66
7.2.1	Revizije pravilnosti na področju lokalne samouprave	66
7.2.2	Revizije smotrnosti na področju lokalne samouprave	75
7.2.2.1	Učinkovitost poslovanja Ministrstva za javno upravo pri izvajanju nadzora nad delom občin	75
7.3	Pravosodje	78
7.3.1	Pravilnost poslovanja Okrajnega sodišča v Ljubljani	78
7.4	Sredstva EU	80
7.4.1	Učinkovitost porabe sredstev ESRR in pravilnost izvedbe javnega razpisa za covid mikrokredite za leti 2020 in 2021	80
7.5	Zdravstvo	82
7.5.1	Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za leto 2021	82
7.5.2	Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za leto 2022	83

7.5.3	Obvladovanje dolgotrajnega bolniškega staleža	85
7.5.4	Obvladovanje zasvojenosti otrok in mladostnikov z digitalnimi tehnologijami	86
7.6	Izobraževanje in šport	88
7.6.1	Pravilnost poslovanja Mladinskega doma Maribor	88
7.6.2	Pravilnost poslovanja Glasbene šole Litija - Šmartno	88
7.6.3	Učinkovitost poslovanja Študentske organizacije Univerze v Ljubljani pri zastopanju interesov in pravic študentov v obdobju od 1. 1. 2020 do 30. 6. 2022	89
7.7	Kultura in umetnost	91
7.7.1	Poslovanje Javne agencije za knjigo Republike Slovenije	91
7.8	Gospodarske javne službe	93
7.8.1	Vzpostavitev pogojev za izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti in nadzor nad njunim izvajanjem	93
7.8.2	Učinkovitost upravljanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke	95
7.9	Okolje	96
7.9.1	Učinkovitost Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri prilagajanju kmetijstva podnebnim spremembam	96
7.10	Trajnostni razvoj	98
7.10.1	Zmanjševanje tveganj za pojav bega možganov	98
7.11	Informacijski sistemi	100
7.11.1	Učinkovitost in pravilnost poslovanja Generalnega sekretariata Vlade Republike Slovenije pri izvajanju izbranih projektov informatizacije	100
7.11.2	Učinkovitost Ministrstva za javno upravo pri ureditvi sodelovanja s strankami informacijskih storitev	101
7.12	Politični sistem	103
7.12.1	Pravilnost financiranja volilne kampanje za volitve poslancev v državni zbor v letu 2022	103
7.12.2	Pravilnost financiranja volilne kampanje za volitve predsednika republike v letu 2022	105
7.12.3	Pravilnost poslovanja političnih strank v letu 2022	106
7.12.3.1	Pravilnost poslovanja politične stranke Levica	107
7.12.3.2	Pravilnost poslovanja politične stranke Nova Slovenija – Krščanski demokrati	108
7.13	Socialni sistem	109
7.13.1	Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2021	109
7.13.2	Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2022	110

FOTO: LUKA DAKSBOBLER/MLADINA

1. UVOD

1.1 Pismo predsednice

Tudi v letu 2023 smo na Računskem sodišču Republike Slovenije sledili ključnim vodilom – neodvisnosti, objektivnosti in učinkovitosti delovanja, ki so usmerjala naše delo pri vseh naših aktivnostih, začenši z izbiro programa revizij, njihovim izvajanjem in predstavitvijo revizijskih ugotovitev, vse do spremljanja dejanske uveljavitve predlaganih sprememb v poslovanju uporabnikov javnih sredstev oziroma v sistemskem urejanju posameznih področij njihovega delovanja. Državljeni se vse bolj zavedamo dejstva, da kot davkoplačevalci lahko upravičeno pričakujemo transparentnost in odgovornost pri porabi javnega denarja ter gospodarno upravljanje javnofinančnih sredstev. Delo neodvisnih nadzornih institucij je pri tem izredno pomembno, saj pripomore k ohranjanju zaupanja javnosti v ključne institucije ter k zagotavljanju integritete in stabilnosti demokratične družbe.

Na računskem sodišču zato s celostnim pristopom, razdelanimi merili in standardi ter uspešnim prilagajanjem številnim spremembam ves čas sledimo svojemu poslanstvu bdenja nad potmi javnega denarja. V letu 2023 smo izvajali 105 revizij in izdali 51 revizijskih poročil ter 19 porevizijskih poročil. V revizijskih poročilih smo zasledovali cilj izboljšanja preglednosti ter odgovornosti pri porabi javnih sredstev in tako obravnavali 89 revidirancev, katerih skupna bilančna vsota odhodkov je znašala 36,7 milijarde EUR.

V revizijah smo naslavljali številna pomembna področja delovanja države: državni proračun, lokalno samoupravo, pravosodje, sredstva Evropske unije, zdravstvo, izobraževanje in šport, kulturo in umetnost, gospodarske javne službe, okolje, trajnostni razvoj ter informacijski, politični in socialni sistem.

V okviru opravljenih revizij smo izrekli 83 mnenj. Pri revizijah smotrnosti poslovanja smo podali 19 opisnih mnenj in izrekli 64 mnenj o pravilnosti poslovanja in o računovodskih izkazih, od tega 28 pozitivnih mnenj, 28 mnenj s pridržkom in 8 negativnih mnenj. V 16 primerih smo zahtevali predložitev odzivnega poročila, kar predstavlja 31 % vseh izdanih poročil. V revizijah, katerih poročila so bila izdana v letu 2023, so uporabniki javnih sredstev za odpravo nepravilnosti oziroma izboljšanje poslovanja v prihodnje že med samo revizijo izvedli 300 popravljalnih ukrepov od skupaj 384 izvedenih popravljalnih ukrepov. Večina uporabnikov javnih sredstev je v odzivnih poročilih izkazala, da so nepravilnosti oziroma nesmotrnosti odpravili.

Vsa izdana revizijska poročila smo posredovali tudi Državnemu zboru Republike Slovenije. V letu 2023 je Komisija za nadzor javnih financ obravnavala oziroma se seznanila s 6 poročili računskega sodišča, in sicer s Poročilom o delu 2022 ter s 5 revizijskimi poročili. V Državnem svetu Republike Slovenije pa je naše Poročilo o delu 2022 obravnavala Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Predstavniki računskega sodišča smo bili povabljeni tudi na druge seje delovnih teles.

Prav tako smo v letu 2023 predlagali spremembe ali dopolnitve več zakonov ter podzakonskih predpisov in hkrati tudi opozorili na določena tveganja zaradi nejasnosti ali neusklajenosti določb posameznih predpisov. Poleg tega smo na prošnjo pripravljavcev zakonodaje podali mnenja glede bolj učinkovite zakonodaje na področjih javnega naročanja, javnih uslužbencev, plačnega sistema v javnem sektorju, političnih strank in volilnih kampanj, urejenosti Kobilarne Lipica, preprečevanja korupcije in drugih.

Na področju odkrivanja in pregona kaznivih dejanj smo sodelovali z organi pregona tako, da smo jim zagotavljali zaprosene informacije in dokumentacijo. Z izmenjavo informacij o dejanjih, ki bi lahko vsebovala tudi elemente kaznivih dejanj ali prekrškov, želimo na računskem sodišču doseči, da pristojni organi ukrepajo v skladu s svojimi pristojnostmi.

Pomembna naloga, ki smo jo izvajali v letu 2023, se nanaša na svetovanje uporabnikom javnih sredstev na področju javnofinančnih vprašanj, v okviru katerega smo podali več kot 84 pisnih odgovorov. Člani računskega sodišča in vrhovni državni revizorji so mnenja podajali prejemnikom javnofinančnih sredstev, lokalnim skupnostim, pravnim in fizičnim osebam zasebnega prava, političnim strankam in organizatorjem volilnih ter referendumskih kampanj. Smoter svetovanja vidimo v tem, da revidirancem pojasnimo, kako preprečiti in odpraviti napake, nepravilnosti in nesmotrnosti pri njihovem finančnem poslovanju.

Žal je bilo preteklo leto v Sloveniji zaznamovano tudi z vremenskimi ujmami in hudimi poplavami, ki so močno vplivale na življenje in opustošile infrastrukturo v velikem delu države. Ocenili smo, da je za učinkovito reševanje problemov poplavno ogroženih območij, poleg prizadevanj lokalnih skupnosti, izrednega pomena tudi hitro odzivanje državnih organov. Zato smo se tudi na računskem sodišču v okviru svojih pristojnosti na te krizne okoliščine nemudoma odzvali ter v skladu s tem nekoliko spremenili načrt predvidenih revizij. Poleg tega smo v okviru izvedenega posveta o izzivih občin pri odpravljanju posledic poplav, plazov in neurij predstavili našo revizijsko prakso ter občine napotili na ustrezne določbe veljavnih javnofinančnih predpisov, ki so jim lahko v pomoč pri učinkovitemu ravnanju v zvezi z nastalo situacijo. Občine, ki so bile poplavno najbolj ogrožene v preteklem letu, nismo imeli pod večjim nadzorom kot je bilo nujno potrebno. Seveda bo naše revizijsko delo v prihodnje zagotovo usmerjeno tudi v revizije porabe sredstev za obnovo in razvoj po poplavah.

Na področju komuniciranja z različnimi deležniki smo nadaljevali z uporabo in razvojem številnih komunikacijskih orodij. Poleg vizualizacij podatkov, ki smo jih ob sodelovanju revizorjev in grafičnih oblikovalcev na računskem sodišču pripravljali ter vključevali v revizijska in porevizijska poročila, smo izdelovali tudi infografike, s katerimi smo na strnjen in razumljiv način predstavili določena poročila. V preteklem letu smo infografike pripravili ob izdaji 38 revizijskih poročil.

Naše delo je v minulem letu ves čas z zanimanjem spremljala tudi zunanja javnost. Tako smo poslali 75 pisnih odgovorov na vprašanja novinarjev, odvijala se je telefonska komunikacija z mediji, na sedežu računskega sodišča ali prek videokonferenc pa smo izvedli intervjuje s posameznimi novinarskimi hišami na temo izvedenih revizij.

Veliko pozornost smo namenjali našim stalnim aktivnostim v mednarodnem okolju, kjer računsko sodišče uživa sloves strokovno priznane ter zaupanja vredne vrhovne revizijske institucije. V letu 2023 smo se udeležili 42 srečanj z različnimi tujimi predstavniki, pri čemer je 12 srečanj potekalo prek spletne videokonference, 19 dogodkov je potekalo v tujini, 10 dogodkov pa v Sloveniji. Na teh dogodkih je sodelovalo 33 različnih predstavnikov računskega sodišča, od tega smo 21-krat aktivno predstavili svoje strokovne prispevke.

Nadaljevali smo tudi z izmenjavo najboljših praks z drugimi revizijskimi institucijami na področju revizije javnih financ. V okviru Kontaktnega odbora vodij vrhovnih revizijskih institucij držav članic Evropske unije in Evropskega računskega sodišča smo obravnavali skupne aktualne teme, kot so črpanje evropskih sredstev in energetska kriza, pa tudi podnebne spremembe, digitalni prehod, demografska problematika in zadolženost Evropske unije. Izvedli smo več bilateralnih delovnih srečanj, in sicer smo se sestali z vodstvi vrhovnih revizijskih institucij Hrvaške, Avstrije, Madžarske, Črne gore, Češke republike, Slovaške republike ter Severne Makedonije.

Ob jasnem zavedanju, da je vsaka institucija trdna toliko, kolikor je močan in usposobljen njen kolektiv, na računskem sodišču nenehno skrbimo za nadaljnjo strokovno ter osebno rast zaposlenih. Zato smo ob pripravi in izvedbi programa izobraževanja za leto 2023 posebno pozornost namenili temam, povezanim s spremembami zakonodaje in s strokovnimi vsebinami s področja načrtovanih revizij. Na ta način smo zaposlenim zagotovili dodatne možnosti za izobraževanje in strokovni razvoj.

Zaposleni na računskem sodišču smo pri svojem delu zavezani k spoštovanju načela enakosti in nediskriminatornega ravnanja v notranjih ter zunanjih odnosih. Pohvalimo se lahko z visoko zastopanostjo ženskega spola na ključnih vodstvenih funkcijah – tako na ravni članov računskega sodišča kot tudi med vrhovnimi državnimi revizorji.

V skladu s številnimi zahtevnimi izzivi sedanjega časa pa se v širši javnosti povečuje pritisk na različne državne organe, da hitro in učinkovito ukrepajo ob zaznanih sumih nepravilnosti pri porabi javnega denarja. Tudi računsko sodišče je bilo v letu 2023 deležno takšnih pritiskov, ki so se v nekaterih primerih odražali tudi v spremembi zakonodajnih rešitev. Te zakonodajne rešitve, ki so računskemu sodišču

naložile nove naloge (tako na področju javnega naročanja kot tudi pri širitvi nalog, vezanih na izvedbo obvezne letne revizije pravilnosti izvršitve državnega proračuna), so bile sprejete brez predhodnega usklajevanja z nami. Takšno ravnanje predstavlja nedopusten poseg v neodvisnost računskega sodišča in njegov ustavnopravni položaj.

V preteklem letu je bilo v javnosti veliko razprav na temo plač funkcionarjev in javnih uslužbencev, ki še vedno niso dobile ustreznega epiloga. Začel se je tudi predvideni proces prenove plačnega sistema javnega sektorja, ki naj bi vključeval odpravo izpostavljenih nesorazmerij med uvrstitvami funkcionarjev v plačne razrede. Na računskem sodišču skupaj z ostalimi samostojnimi in neodvisnimi državnimi organi podpiramo nadaljevanje usklajevanj za prenovo plačnega sistema v javnem sektorju, vključno z umestitvijo funkcij v novo plačno lestvico. Obstoječa ureditev se v praksi namreč kaže v nesprijemljivih anomalijah, kot je na primer ta, da plače javnih uslužbencev velikokrat presegajo plačne razrede funkcionarjev znotraj iste institucije, celo kadar so ti v funkciji predstojnikov. Hkrati pa želimo, da se pripozna poseben položaj tudi revizorjem, katerih pristojnosti so obsežne in zahtevajo specifična znanja s področja revidiranja.

Verjamem, da se zrelost države zrcali tudi v ustreznem prepoznavanju pomena ključnih institucij ter predstavnikov, ki v teh institucijah opravljajo oblastne naloge, torej funkcionarjev. Ta državotvorna presoja pa ne sme podleči vplivom vsakokratnega licitiranja o tem, kakšno plačilo naj bi pripadalo funkcionarjem. Čeprav se zdi, da nikoli ni pravi čas za razpravo o plačah funkcionarjev, pa plačilo funkcionarjev jasno odraža tudi pomen ter vlogo državotvornih institucij v vsaki družbi. Neodvisno od dejanskih oseb, ki posamezne funkcije opravljajo, pa vsak posamezni funkcionar nosi veliko odgovornost ter je zavezan k spoštovanju omejitev. Slednje neposredno posegajo v pričakovanja in pravice funkcionarjev, pogosto tudi na področjih, ki sodijo povsem v sfero zasebnega. Kot družba bi si torej morali prizadevati, da bi bile dostojno plačane funkcije neločljivo povezane z njihovo avtoriteto in spoštovanjem.

V letu 2024 bomo na računskem sodišču obeležili pomemben jubilej, in sicer 30-letnico našega delovanja ter uspešnega izpolnjevanja poslanstva neodvisnega, učinkovitega in odgovornega nadzora nad porabo javnih sredstev. Leta 1994 je bil namreč razglašen Zakon o računskem sodišču, s katerim je bila naša institucija vzpostavljena kot neodvisen in samostojen državni organ, ki ga ni mogoče uvrstiti v nobeno od treh vej oblasti, ne v zakonodajno, ne v izvršilno in tudi ne v sodno.

Zadovoljni smo, da je Računsko sodišče Republike Slovenije danes priznано kot institucija z visoko stopnjo integritete in z nespornim ugledom tako doma kot v tujini. Zaradi svoje pomembne vloge na področju revidiranja vsebin ključnih družbenih, okoljskih in drugih aktualnih izzivov prejemamo tudi vse več pobud za prenos naših pozitivnih izkušenj in znanja v okviru mednarodnih organizacij vrhovnih revizijskih institucij.

Skupaj s sodelavkami in sodelavci sem ponosna na vse dosežke, ki smo jih uresničili v minulem letu. Vendar pa smo se soočali tudi s številnimi izzivi, ki bodo zahtevali našo pozornost in nenehno angažiranost tudi pri nadaljnjih korakih. Pomembno je, da se teh izzivov zavedamo in se odločno lotimo njihovega reševanja, saj le tako lahko upravičimo pridobljeno spoštovanje javnosti glede kakovosti in verodostojnosti našega dela.

Verjamem, da je za krepitev zaupanja javnosti v neodvisne nadzorne institucije nujno, da vsi – tako institucije kot tudi državljani in drugi deležniki – aktivno prispevamo k integriteti in stabilnosti celotne družbe. Ena od temeljnih nalog za doseganje tega cilja pa je vsekakor zagotavljanje, da se javni denar, ki ga prispevamo davkoplačevalci, uporablja učinkovito in transparentno.

Jana Ahčin,
predsednica računskega sodišča

KLJUČNI REZULTATI

51

revizijskih
poročil

19

porevizijskih
poročil

384

ukrepov, izvedenih med
izvajanjem revizij oziroma
v porevizijskih postopkih

163

priporočil uporabnikom
javnih sredstev

259

prejetih pobud
za revizije

89

revidiranih uporabnikov
javnih sredstev

84

pisnih odgovorov
na vprašanja uporabnikov
javnih sredstev

7

obravnav v državnem
zboru in državnem svetu

ODHODKI REVIDIRANCEV IN PRORAČUN RAČUNSKEGA SODIŠČA

vsota odhodkov vseh revidirancev,
ki jih je računsko sodišče revidiralo
v letu 2023

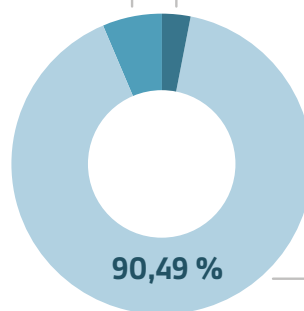
36,7
milijarde €

odhodki
računskega
sodišča

8,31 milijona €

6,27 %
materialni
stroški

3,24 %
investicije in
investicijsko vzdrževanje

plače, dodatki in
drugi prejemki
ter prispevki

NAČRTOVANJE REVIZIJ

PREDLOGI ZA REVIZIJE

98
posamezniki
in skupine

10
lokalne
skupnosti

21
ministrstva in
organi v sestavi

7
državni zbor
in poslanci

81
anonimne
pobude

42
ostale
institucije

KRITERIJI IZBORA

PROGRAM ZA IZVRŠEVANJE
REVIZIJSKE PRISTOJNOSTI

REVIZIJE

TEMATSKA PODROČJA REVIZIJSKIH POROČIL

DRŽAVNI
PRORAČUN

LOKALNA
SAMOUPRAVA

PRAVOSODJE

PREMOŽENJE
DRŽAVE

SREDSTVA EU

ZDRAVSTVO

IZOBRAŽEVANJE
IN ŠPORT

KULTURA IN
UMETNOST

GOSPODARSKE
JAVNE SLUŽBE

OKOLJE

INFRASTRUKTURA
IN PROSTOR

TRAJNOSTNI
RAZVOJ

INFORMACIJSKI
SISTEMI

POLITIČNI
SISTEM

SOCIALNI
SISTEM

ZNANOST

OBRAMBA

MEDNARODNE
ZADEVE

51
REVIZIJSKIH
POROČIL

IZREK MNENJ

POPRAVLJALNI
UKREPI

PREDLOGI ZA
SPREMEMBO
ZAKONODAJE

PRIHRANKI

PRIPOROČILA

59 o pravilnosti poslovanja

5 o računovodskih izkazih

19 o smotrnosti poslovanja

16
zahtev
za odzivna
poročila

35
revizijskih
poročil brez
zahteve

66
izvedenih
ukrepov
v odzivnih
poročilih

53 zadovoljivih
12 delno zadovoljivih
1 nezadovoljiv

19
POREVIZIJSKIH
POROČIL

9

SKLEPOV O KRŠITVI
OBVEZNOSTI DOBREGA
POSLOVANJA

1
POZIV
ZA UKREPANJE

KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE Z JAVNOSTMI

75
pisnih odgovorov
na novinarska
vprašanja

112
objav o delu na
spletnem mestu

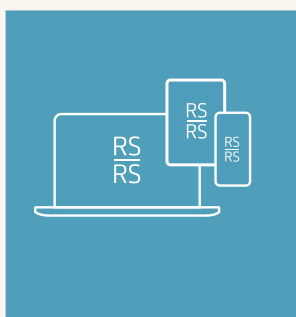

stalna
telefonska
komunikacija

družbena omrežja
za obveščanje javnosti
o delu računskega sodišča

DIGITALIZACIJA

podpisovanje
in vročanje v
elektronski obliki

optimizacija
procesov
informacijske
podpore poslovanju

obsežnejša prenova
strojne opreme in
informacijskega
sistema

SVETOVANJE

MNENJA IN ODGOVORI UPORABNIKOM JAVNIH SREDSTEV

84
pisnih odgovorov
na vprašanja
uporabnikov
javnih sredstev

NAJPOGOSTEJE

- izvajalcem negospodarskih in gospodarskih javnih služb
- lokalnim skupnostim
- političnim strankam in organizatorjem volilnih kampanj
- ministrstvom in organom v sestavi

10
dogodkov za zunanje
uporabnike javnih
sredstev in druge
javnosti v Sloveniji

STROKOVNA SREČANJA

52
dogodkov
za domače in
mednarodne
javnosti

OBJAVE NA SPLETNEM MESTU

arhiv revizijskih in
porevizijskih poročil

povzetki in
infografike

seznam revizij v teku
in napredovanje faz

priročniki in
revizijski standardi

SODELOVANJE Z DRŽAVNIM ZBOROM IN DRŽAVNIM SVETOM

7

obravnav poročil v državnem zboru in državnem svetu

7

predlogov iz državnega zbora za izvedbo revizij

ZAPOSLENI

125

ŠTEVILO
ZAPOSLENIH

Struktura zaposlenih po področjih

PRIPRAVA LETNEGA PROGRAMA IZOBRAŽEVANJA

- AKTUALNE STROKOVNE TEME
- SPREMEMBE ZAKONODAJE
- PREDLOGI ZAPOSLENIH

3.322 ur

izobraževanja zaposlenih

— 1.595 ur interni seminarji

— 60 ur mednarodni seminarji

MEDNARODNO SODELOVANJE

42

mednarodnih dogodkov

11

obiskov tujih delegacij v Sloveniji

19

sestankov v tujini

12

srečanj prek spletne konference

33

predstavnikov računskega sodišča na dogodkih

21

lastnih prispevkov

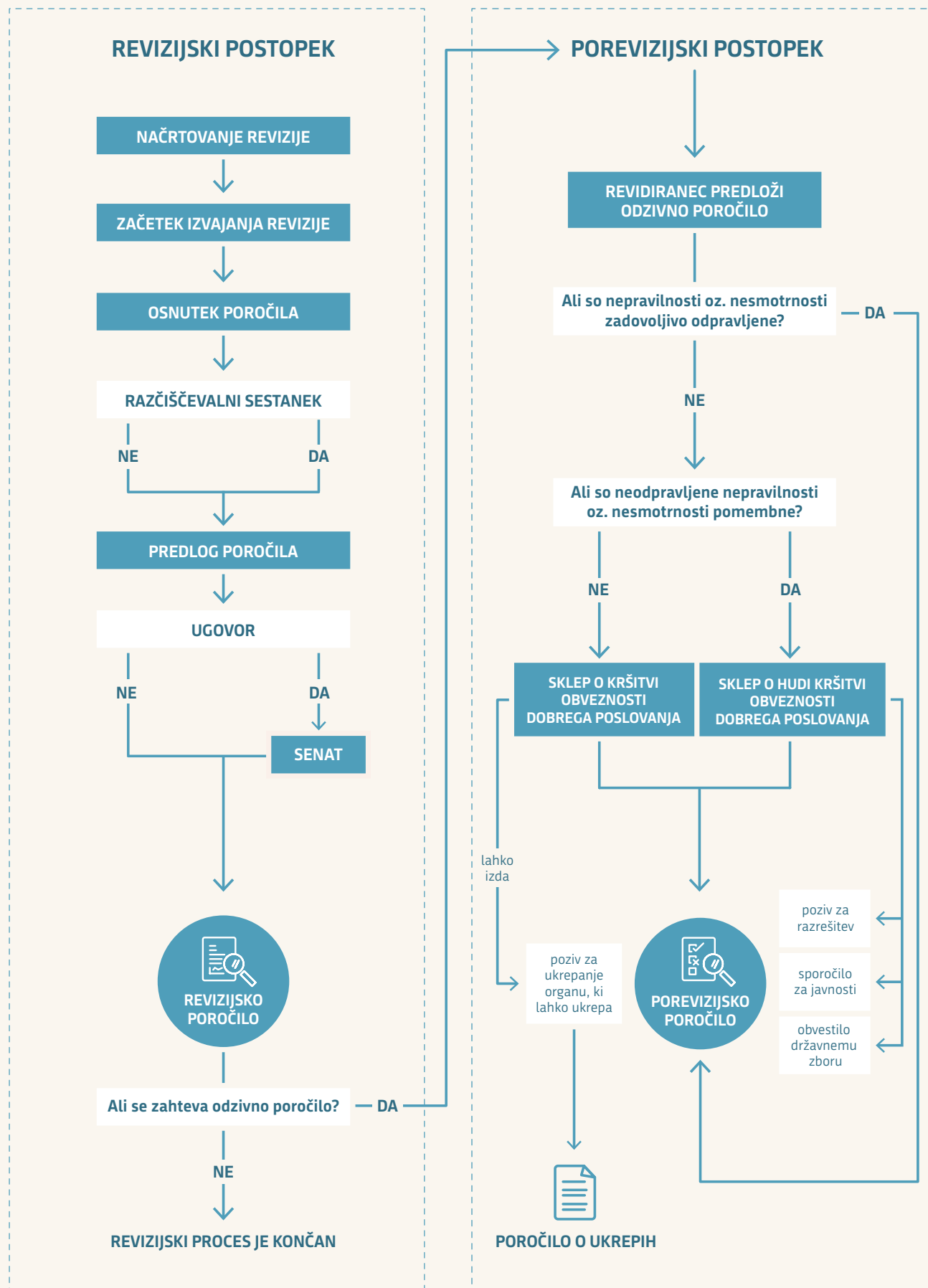

5

sporazumov o sodelovanju

REVIZIJSKI PROCES

2. PREDSTAVITEV RAČUNSKEGA SODIŠČA

2.1 Dejavnost

Ustava Republike Slovenije v 150. členu določa, da je računsko sodišče najvišji organ kontrole državnih računov, državnega proračuna in celotne javne porabe. Ustavna umestitev zagotavlja računskemu sodišču najvišjo formalno stopnjo neodvisnosti in je skladna z določili Limske in Mehiške deklaracije Mednarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucij (INTOSAI) ter z Resolucijo A/66/209 Generalne skupščine Združenih narodov. Skladno z ustavno določenim poslanstvom računsko sodišče slovenski družbi zagotavlja relevantne, strokovne, pravočasne in popolne informacije o poslovanju uporabnikov javnih sredstev ter s priporočili in ukrepi izboljšuje uporabo javnih sredstev. Računsko sodišče je pri svojem delu neodvisno, objektivno in učinkovito.

Dejavnost računskega sodišča je določena v Zakonu o računskem sodišču (ZRacS-1) in zajema revidiranje poslovanja uporabnikov javnih sredstev ter svetovanje. Računsko sodišče z neodvisnim in strokovnim delovanjem skrbi za pravočasno in kakovostno izpolnjevanje svojih zakonskih obveznosti in skuša z usmerjanjem zmogljivosti na pomembna področja javnega sektorja in področja, kjer je zaznati več tveganj, prispevati k pravilnejšemu in smotrnejšemu poslovanju uporabnikov javnih sredstev.

2.2 Poslanstvo

Poslanstvo računskega sodišča je, da bdi nad potmi javnega denarja ter spodbuja trajnostni razvoj družbe. Zato pravočasno in objektivno obvešča javnosti in državni zbor o pomembnih razkritjih poslovanja uporabnikov javnih sredstev ter na podlagi izkušenj in poznavanja dobrih praks poslovanja svetuje, kako naj uporabniki javnih sredstev izboljšujejo svoje poslovanje. Z razkrivanjem nepravilnosti in nesmotrnosti opozarja na odgovornost državnih organov in

nosilcev javnih funkcij v državi ter tako deluje v dobro vseh prebivalcev Republike Slovenije in Evropske unije.

Računsko sodišče v okviru svojih revizijskih pristojnosti pomaga uporabnikom javnih sredstev s prepoznavanjem oziroma razkrivanjem napak, nepravilnosti in nesmotrnosti v njihovem poslovanju ter s podajanjem zahtev in priporočil za njihovo odpravo.

V okviru svojih svetovalnih pristojnosti računsko sodišče pomaga uporabnikom javnih sredstev tudi z mnenji in odgovori na javnofinancijska vprašanja, zakonodajni in izvršilni veji oblasti pa z dajanjem predlogov za spremembe predpisov.

Uporaba javnih sredstev v prihodnosti je močno odvisna od priznavanja in upoštevanja načel trajnostnega razvoja. Z namenom, da razvojne politike sledijo ciljem trajnostnega razvoja in Agende 2030 ter Strategije razvoja Slovenije 2030, je računsko sodišče zavezano k pozivanju v to smer. Računsko sodišče zato spremlja vrzeli v izvajanju trajnostnih ciljev in jih upošteva kot eno od ključnih meril za odločanje o tem, kam je treba usmeriti revidiranje in hkrati opozoriti na področja, kjer se težave šele pričakujejo.

Pri izvrševanju svojega poslanstva pa sledi viziji, ki je dvoplastna – na eni strani želi ohraniti ugledno in spoštovano institucijo, ki je poznana po neodvisnem, objektivnem in učinkovitem delu, ki s svojimi v trajnostno prihodnost usmerjenimi revizijami in njihovimi učinki pomembno vpliva na družbo in krepi sodobne načine sodelovanja z drugimi deležniki, javnostmi in mednarodno skupnostjo. Na drugi strani pa zagotavlja pozitivno notranje okolje, dobre delovne pogoje, enakopravno obravnavanje, možnosti izpopolnjevanja in občutek pripadnosti ter motiviranosti zaposlenih.

2.3 Strategija računskega sodišča

Računsko sodišče je svojo strategijo razvoja in dela zapisalo v Strategiji računskega sodišča 2021–2024. Na podlagi priporočil, danih v Poročilu o izvedeni samooceni z uporabo referenčnega okvira INTOSAI PMF v letu 2020 (orodje za skladnost delovanja vrhovnih revizijskih institucij z mednarodnimi standardi), pa njegovo delo urejata tudi Kadrovska strategija 2021–2024 in Komunikacijska strategija 2021–2024.

Osrednji cilj strategije računskega sodišča je prispevati k izboljšanju poslovanja uporabnikov javnih sredstev in trajnostni naravnosti družbe kot celote. Ta cilj računsko sodišče uresničuje s skrbno

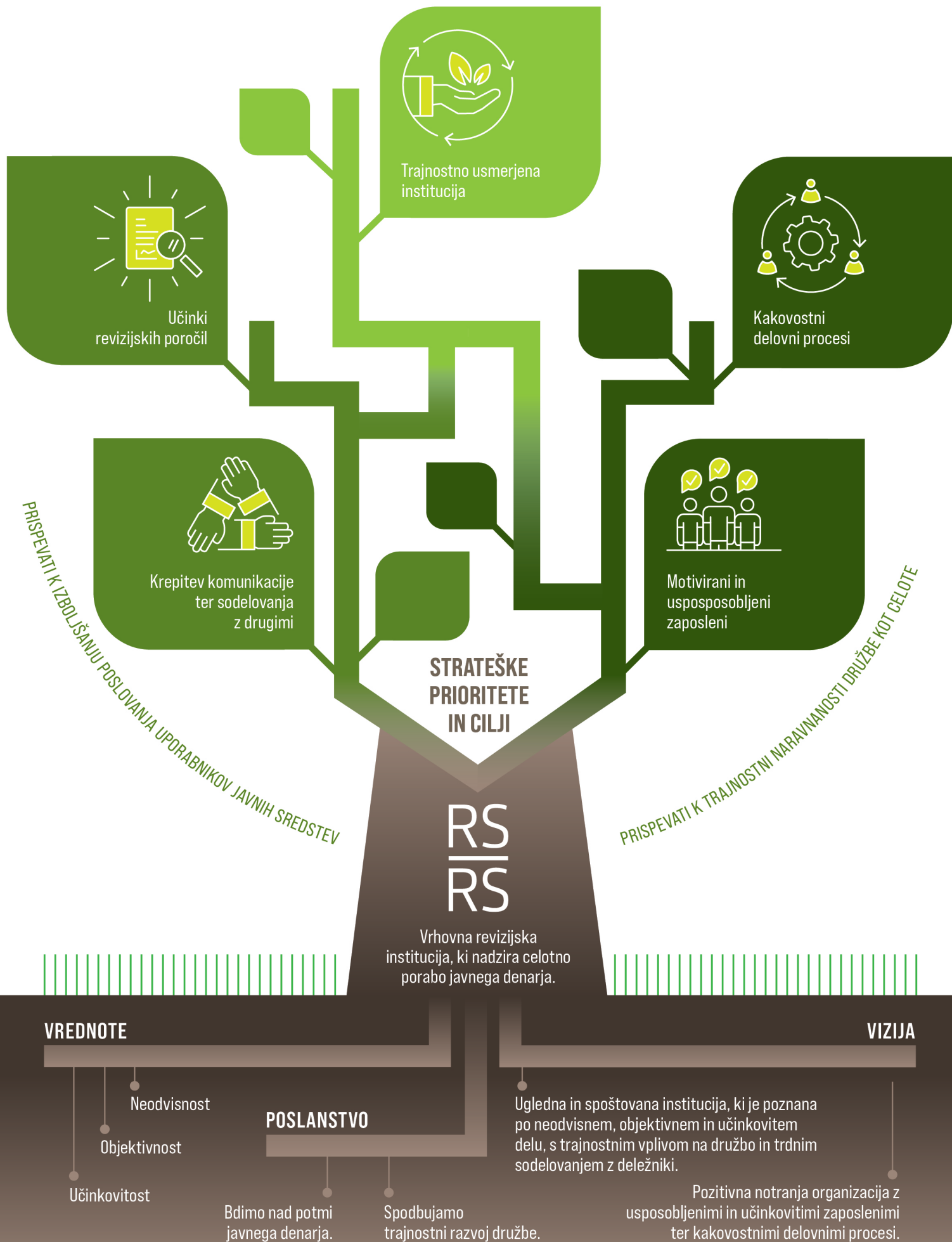
pripravo in realizacijo letnega programa dela za izvrševanje revizijskih pristojnosti, v katerega vključuje primeren obseg v revizije zajetih revidirancev, s kakovostnimi in aktualnimi revizijskimi poročili ter dobro premišljenimi in konstruktivnimi popravljivimi ukrepi in priporočili. Z revizijami namreč želi doseči največje možne učinke pri poslovanju uporabnikov javnih sredstev in učinkovitem upravljanju javnega premoženja, opozarjati na zaznana prihodnja tveganja, zagotavljati vzdržnost javnih financ in spodbujati uporabnike javnih sredstev ter državljane k trajnostno naravnemu ravnanju.

Na podlagi navedenega osrednjega cilja si je računsko sodišče zastavilo 5 specifičnih ciljev strategije, ki so dvoplastni – usmerjeni tako navzven kot navznoter. Ob prizadevanju ohraniti zaupanja vredno in spoštovano institucijo, ki je v javnosti prepoznana po svojem neodvisnem, objektivnem in učinkovitem delu ter k uporabnikom usmerjenih storitvah in ki s svojimi v trajnostno prihodnost usmerjenimi revizijami pomembno vpliva na družbo, želi računsko sodišče obenem zagotavljati stimulatивно delovno okolje za zaposlene, ki so največji potencial in najpomembnejši vir za uresničevanje osrednjega cilja in poslanstva institucije.

Specifični cilji strategije so:

- **Cilj 1:** Trajnostno usmerjena institucija
- **Cilj 2:** Učinki revizijskih poročil
- **Cilj 3:** Krepitev komunikacije ter sodelovanja z drugimi
- **Cilj 4:** Kakovostni delovni procesi
- **Cilj 5:** Motivirani in usposobljeni zaposleni

STRATEGIJA RAČUNSKEGA SODIŠČA 2021–2024

3. IZVAJANJE PRISTOJNOSTI

3.1 Revidiranje poslovanja uporabnikov javnih sredstev

V letu 2023 je računsko sodišče izvajalo 105¹ revizij in izdalo:

- 51 revizijskih poročil in
- 19 porevizijskih poročil.

V revizijskih poročilih so obravnavane tematike, ki so razdeljene na več področij, pri čemer lahko posamezno poročilo vključuje več tem:

- državni proračun (v 10 poročilih),
- lokalna samouprava (v 12 poročilih),
- pravosodje (v 2 poročilih),
- premoženje države (v 2 poročilih),
- sredstva EU (v 2 poročilih),
- zdravstvo (v 4 poročilih),
- izobraževanje in šport (v 6 poročilih),
- kultura in umetnost (v 1 poročilu),
- gospodarske javne službe (v 2 poročilih),
- okolje (v 3 poročilih),
- trajnostni razvoj (v 2 poročilih),
- informacijski sistemi (v 2 poročilih),
- politični sistem (v 15 poročilih),
- socialni sistem (v 5 poročilih).

Revizijska poročila so se nanašala na poslovanje 89 revidirancev. Skupna bilančna vsota odhodkov vseh revidirancev v letu 2023, pri katerih je računsko sodišče izvajalo celovite ali delne revizije, ki so se nanašale na računovodske izkaze, pravilnost ali smotrnost poslovanja (revizijska poročila o tem pa so bila objavljena v letu 2023), je znašala 36,7 milijarde EUR.

1 Vsa objavljena revizijska poročila: 51 revizijskih poročil in 43 revizij, ki so bile v teku in še niso bile končane do 31. 12. 2023, ter 11 porevizijskih poročil v letu 2023, ki so bila izdana na podlagi revizijskih poročil iz leta 2022 = 105 revizij.

3.1.1 Vrste revizijskih poročil glede na cilj

Revizijska poročila se razvrščajo glede na cilje, ki si jih računsko sodišče zastavi v reviziji, in sicer:

- izrek mnenja o pravilnosti poslovanja oziroma skladnost poslovanja s predpisi (59 mnenj) in
- izrek mnenja o smotrnosti poslovanja; računsko sodišče lahko izreče mnenje o gospodarnosti, učinkovitosti ali uspešnosti poslovanja posameznega uporabnika javnih sredstev (19 mnenj).

Računsko sodišče je izvedlo tudi 5 revizij, ki so imele za cilj določen izrek mnenja o pravilnosti poslovanja in računovodskih izkazih. 5 revizij ali 8,6 % revizij je imelo za cilj določen izrek mnenja o pravilnosti poslovanja in računovodskih izkazih.

3.1.2 Učinki

3.1.2.1 Izrečena mnenja

Pri revizijah pravilnosti poslovanja in računovodskih izkazov računsko sodišče izreka 3 vrste mnenj, pozitivno mnenje, mnenje s pridržkom ali negativno mnenje. Izrek mnenja lahko tudi zavrne. Pri revizijah smotrnosti poslovanja je mnenje izraženo v opisni obliki, podana je ocena gospodarnosti, učinkovitosti oziroma uspešnosti poslovanja.

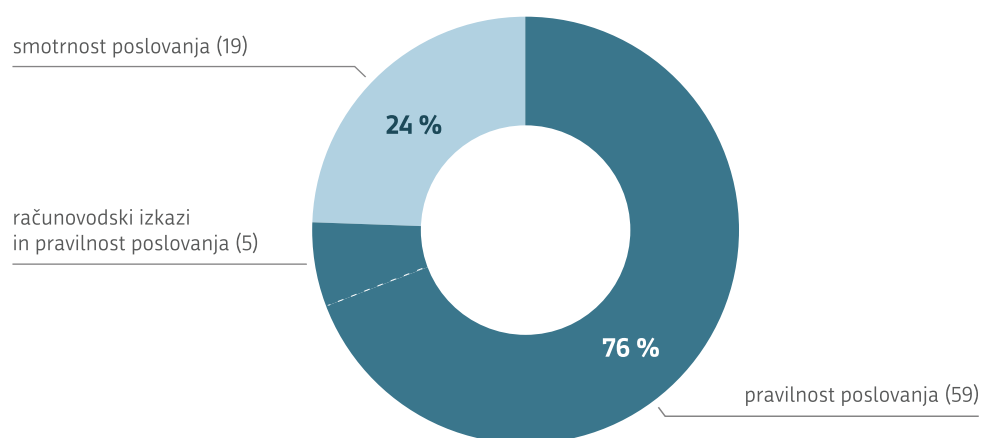
Računsko sodišče je:

- pri revizijah smotrnosti poslovanja izreklo 19 opisnih mnenj;
- o računovodskih izkazih izreklo 5 pozitivnih mnenj;
- o pravilnosti poslovanja izreklo 59 mnenj: 23 pozitivnih, 28 s pridržkom in 8 negativnih.

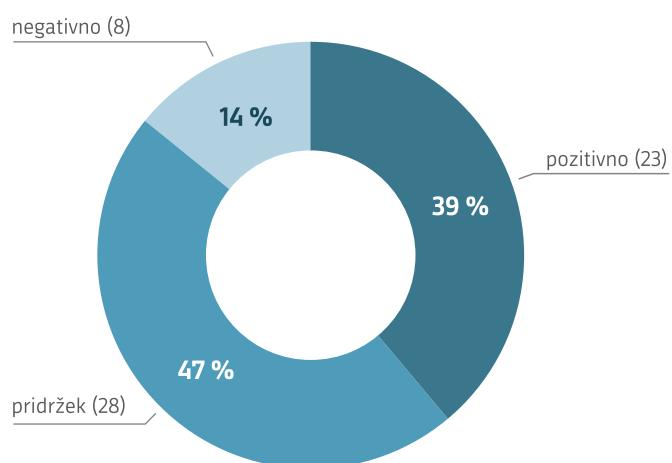
Skupaj je računsko sodišče v letu 2023 o pravilnosti poslovanja in o računovodskih izkazih izreklo 28 pozitivnih mnenj, 28 mnenj s pridržkom in 8 negativnih mnenj, torej skupaj 64 mnenj. Pozitivno mnenje in mnenje s pridržkom sta bili izrečeni vsako v 44 % vseh izdanih poročil o pravilnosti poslovanja in o računovodskih izkazih. Negativno mnenje pa je bilo izrečeno v 12 %. Vrsto izrečenih mnenj prikazujeta Slika 1 in Slika 2.

Slika 1: Izrečena mnenja glede na vrsto revizijo v letu 2023

Slika 2: Vrsta izrečenih mnenj o pravilnosti poslovanja v letu 2023

3.1.2.2 Popravljalni ukrepi in priporočila

Uporabnik javnih sredstev, v poslovanju katerega so bile razkrite nepravilnosti ali nesmotrnosti, te lahko odpravi že med revizijskim postopkom. V revizijah, katerih poročila so bila izdana v letu 2023, so uporabniki javnih sredstev za njihovo odpravo oziroma izboljšanje poslovanja v prihodnje že med revizijo izvedli 300 popravljalnih ukrepov od skupaj 384 izvedenih popravljalnih ukrepov.

Če uporabnik javnih sredstev popravljalnih ukrepov ne odpravi med revizijskim postopkom, mu računsko sodišče naloži izvedbo popravljalnih ukrepov, o katerih mora računskemu sodišču poročati v odzivnem poročilu. Namen popravljalnih ukrepov je namreč odprava nepravilnosti oziroma nesmotrnosti in izboljšanje poslovanja uporabnika javnih sredstev v prihodnosti. Rok za predložitev odzivnega poročila je od 30 do 90 dni in je odvisen od zahtevnosti popravljalnih ukrepov. Računsko sodišče izkazane ukrepe ovrednoti v porevizijskem poročilu. Večina uporabnikov javnih sredstev je v odzivnih poročilih v letu 2023 izkazala, da so nepravilnosti oziroma nesmotrnosti odpravili.

Računsko sodišče lahko popravljalne ukrepe preveri tudi tako, da izvede novo revizijo, revizijo verodostojnosti odzivnega poročila. Cilj tovrstne revizije je izrek mnenja o verodostojnosti odzivnega poročila. V letu 2023 računsko sodišče tovrstne revizije ni izvedlo.

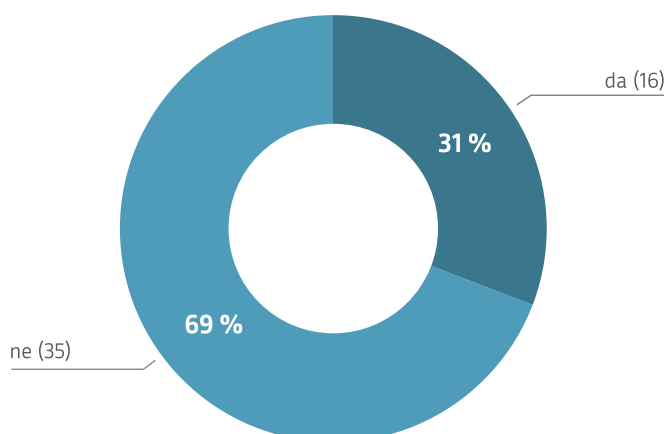
Nekateri popravljalni ukrepi so take vrste, da mora revidirani uporabnik javnih sredstev izkazati, da je vsaj začel z aktivnostmi, ki bodo ob ustreznem nadaljevanju priporočenih aktivnosti v daljšem časovnem obdobju dale ustrezne rezultate. Kako je uporabnik javnih sredstev v resnici upošteval zahteve računskega sodišča, pa je mogoče natančno oceniti le z novo revizijo po daljšem časovnem obdobju.

Računsko sodišče oceni zadovoljivost popravljalnih ukrepov v porevizijskem poročilu. Če oceni, da ugotovljene nepravilnosti oziroma nesmotrnosti niso zadovoljivo odpravljene, se šteje, da uporabnik javnih sredstev krši obveznost dobrega poslovanja. V tem primeru lahko računsko sodišče izda poziv za ukrepanje. Izda ga organu, za katerega oceni, da lahko v mejah svojih pristojnosti ukrepa zoper uporabnika javnih sredstev, ki krši obveznost dobrega poslovanja. Organ, ki mu je bil vročen poziv za ukrepanje, mora v 30 dneh po vročitvi poziva predložiti računskemu sodišču poročilo o ukrepanju ali obrazložitev opustitve ukrepov. Če gre za nezadovoljivo odpravljanje pomembne nepravilnosti ali nesmotrnosti, se šteje, da je podana huda kršitev obveznosti dobrega poslovanja. V tem primeru

računsko sodišče obvesti državni zbor, izda pa tudi poziv za razrešitev odgovorne osebe in sporočilo za javnost.

V letu 2023 je računsko sodišče v 16 primerih od skupaj 51 izdanih revizijskih poročil zahtevalo predložitev odzivnega poročila, kar pomeni, da ga je zahtevalo v primeru 31 % izdanih poročil.

Slika 3: Delež revizij, kjer je računsko sodišče od revidirancev zahtevalo predložitev odzivnih poročil

Računsko sodišče je v letu 2023 izdalo 19 porevizijskih poročil, od tega se jih je 11 nanašalo na revizije, kjer so bila revizijska poročila izdana v letu 2022, in 8 na revizije, kjer so bila revizijska poročila izdana v letu 2023. Za preostalih 8 zahtev bo porevizijsko poročilo izdano v letu 2024. Računsko sodišče je izdalo 9 sklepov o kršitvi obveznosti dobrega poslovanja in 1 poziv za ukrepanje.

3.1.2.3 Predlogi za spremembo predpisov oziroma sistemskih rešitev

Računsko sodišče poleg izvajanja revizij in ukrepanja na podlagi izdanih revizijskih poročil tudi z drugimi aktivnostmi pripomore k boljšemu poslovanju uporabnikov javnih sredstev. Ena pomembnejših aktivnosti je dajanje predlogov za spremembo zakonodaje oziroma sistemskih rešitev na posameznih področjih poslovanja javnega sektorja.

Tako je računsko sodišče na prošnjo pripravljavcev zakonov pregledalo predloge besedil in podalo mnenje k predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju, predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti, k Načrtu digitalne transformacije

javnega naročanja, k predlogu Zakona o javnih uslužbencih, k osnutku besedila določb Zakona o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju, k predlogu novega Zakona o Kobilarni Lipica, k predlogu sprememb Zakona o političnih strankah, k osnutku Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o vsebini in načinu predložitve letnega poročila političnih strank, k predlogu sprememb Pravilnika o poslovanju sistema enotnega zakladniškega računa države in občin ter sodelovalo pri pripravi prenove Resolucije o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji in posredovalo predloge na poziv za posredovanje predlogov za dopolnitev funkcionalnosti aplikacije Erar.

V okviru izvajanja revizij pa je računsko sodišče dodatno predlagalo spremembe ali dopolnitve več zakonov in podzakonskih predpisov oziroma je opozorilo na določena tveganja zaradi nejasnosti ali neusklajenosti določb posameznih predpisov. V nadaljevanju so izpostavljeni predlogi po posameznih zakonskih podlagah, dani v letu 2023.

Razkritje z Zakonom o javnih financah ter Zakonom o računovodstvu predpisanih izjem od načela popolnosti izkazovanja prejemkov in izdatkov ter njihov vpliv na izkaze državnega proračuna

Računsko sodišče je opozorilo na izjeme od okvira računovodskega poročanja, ki je predpisan z Zakonom o javnih financah in Zakonom o računovodstvu. Pri računovodskem obravnavanju poslovnih dogodkov, ki se nanašajo na izvrševanje državnega proračuna, so namreč z različnimi zakoni predpisane izjeme oziroma odmiki od okvira računovodskega poročanja, tako da so določeni poslovni dogodki izvzeti od splošnega načela popolnosti izkazovanja prejemkov in izdatkov. Navedeno povzroča pomembna odstopanja predstavitev in razkritij od okvira računovodskega poročanja. Zaradi navedenih odmkov od okvira računovodskega poročanja je računsko sodišče Vladi Republike Slovenije priporočilo, naj v zaključnem računu proračuna razkrije vse z zakoni predpisane izjeme od načela popolnosti izkazovanja prejemkov in izdatkov, ki pripadajo državi, ter vpliv teh izjem na izkaze zaključnega računa.

Računsko sodišče je glede izkazovanja unovčenih poroštev in vračil unovčenih poroštev Ministrstvu za finance priporočilo, naj zagotovi medsebojno usklajenost določb Zakona o javnih financah in Pravilnika o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava.

V zvezi z računom financiranja pa je računsko sodišče Ministrstvu za finance priporočilo, naj pripravi ustrezno pravno podlago, s katero bo

opredelilo pojem intervencije na sekundarnem trgu lastnih dolžniških vrednostnih papirjev in obe vrsti intervencij (nakupe ali prodaje lastnih dolžniških vrednostnih papirjev na organiziranem trgu vrednostnih papirjev ali zunaj njega oziroma posojanje lastnih dolžniških vrednostnih papirjev).

Opredelitev ureditve izplačevanja dodatkov za javne uslužbenke plačne skupine B v novem Zakonu o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju

Računsko sodišče je na Ministrstvo za javno upravo naslovilo prošnjo za podajo stališča glede razlage določb Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS), ki urejajo prepoved izplačevanja dodatkov direktorjem za delo v manj ugodnem delovnem času, kar velja tudi za namestnike direktorjev. V praksi je namreč uveljavljeno stališče, da dodatki za delo v manj ugodnem delovnem času tudi namestnikom direktorjev ne pripadajo, pri čemer pa niti v ZSPJS niti v Uredbi o plačah direktorjev v javnem sektorju to ni jasno določeno.

Po mnenju Ministrstva za javno upravo določba četrtega odstavka 23. člena ZSPJS ne velja zgolj za ravnatelje, direktorje in tajnike (kot je poimenovana plačna podskupina), ampak za vse javne uslužbenke plačne skupine B, torej tudi za namestnike in pomočnike direktorjev, ki dela in naloge prav tako opravljajo na delovnih mestih plačne skupine B. Zaradi navedenega razloga po mnenju Ministrstva za javno upravo dodatki za delo v manj ugodnem delovnem času prav tako ne pripadajo namestnikom direktorjev.

Ministrstvo za javno upravo se strinja z mnenjem računskega sodišča, da bi bilo primerno, da se v izogib morebitnim dilemam v povezavi z izplačevanjem dodatkov namestnikom direktorjev v novem zakonu to jasno opredeli. Zato je Ministrstvo za javno upravo v osnutek besedila določb Zakona o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju, ki je v fazi usklajevanja z reprezentativnimi sindikati javnega sektorja, vključilo člen, iz katerega izhaja opredelitev javnih uslužbencev plačne skupine B, ki vključuje tudi namestnike in pomočnike direktorjev.

Zagotovitev jasnih pravnih podlag za ureditev dela in plačila za sodno osebje, ki sodeluje pri izvedbi nujnih procesnih dejanj izven poslovnega časa sodišča

Računsko sodišče je v reviziji pravilnost poslovanja Okrajnega sodišča v Ljubljani opozorilo na odsotnost jasnih pravnih podlag, ki bi za sodno osebje opredelile oblike dela pri izvedbi nujnih procesnih dejanj izven poslovnega časa sodišča ter plačilo za to delo.

Računsko sodišče je opozorilo na pomanjkljivo zakonodajno ureditev pri izvajanju nujnih procesnih dejanj za sodno osebje, saj ne obstaja zakonska podlaga, ki bi podobno kot za sodnike določala, na kakšen način sodno osebje sodeluje pri izvedbi nujnih procesnih dejanj izven poslovnega časa sodišč, prav tako pa ne poda jasne definicije dežurstva, od katere je odvisna tudi določitev plačila za tako opravljeno delo.

Vlado Republike Slovenije je zato pozvalo k izvedbi aktivnosti, ki bodo prispevale k ureditvi narave dela, ki ga sodno osebje opravi, ko je med pripravljenostjo pozvano, da sodeluje pri izvedbi nujnih procesnih dejanj, in k ureditvi plačila za tovrstno obliko dela.

Redno posodabljanje Pravilnika o uvrstitvi delovnih mest direktorjev s področja šolstva, znanosti in športa v plačne razrede ter izvajanje notranje revizije skladno z Zakonom o javnih financah

Računsko sodišče je v reviziji pravilnosti poslovanja Mladinskega doma Maribor ugotovilo, da je bila določitev plačnega razreda ravnateljev v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju v povezavi s Pravilnikom o uvrstitvi delovnih mest direktorjev s področja šolstva, znanosti in športa v plačne razrede znotraj razponov plačnih razredov. Računsko sodišče je zato Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje opozorilo, da mora poskrbeti, da bodo direktorji s področja vzgoje in izobraževanja uvrščeni v plačni razred, ki ga predpiše minister s splošnim pravnim aktom na podlagi Zakona o sistemu plač v javnem sektorju. To pomeni, da mora Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje poskrbeti za vsakokratne potrebne spremembe Pravilnika o uvrstitvi delovnih mest direktorjev s področja šolstva, znanosti in športa v plačne razrede znotraj razponov plačnih razredov in da ne sme (posredno ali izrecno) soglašati z uvrstitvijo direktorjev v plačni razred, ki ni predpisan z omenjenim pravilnikom, niti zagotavljati sredstev iz državnega proračuna za plače direktorjev, ki presegajo s pravilnikom določen plačni razred.

Računsko sodišče je v reviziji pravilnosti poslovanja Mladinskega doma Maribor ugotovilo tudi, da Mladinski dom Maribor ni zagotovil notranje revizije poslovanja v skladu z Zakonom o javnih financah v povezavi s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ. Zato je Ministrstvu za vzgojo in izobraževanje predlagalo, da kot pristojno ministrstvo poskrbi, da bodo javni zavodi s področja vzgoje in izobraževanja, katerih ustanovitelj je država, izvajali notranjo revizijo skladno z Zakonom o javnih financah v povezavi s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno

delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ ter da bodo za ta namen imeli zagotovljena finančna sredstva.

Proučitev ureditve sistema odločanja in plačila stroškov komisij za umetno prekinitev nosečnosti

Računsko sodišče je posredovalo poziv za proučitev ureditve sistema odločanja in plačila stroškov komisij za umetno prekinitev nosečnosti Ministrstvu za zdravje, Vladi Republike Slovenije, Ministrstvu za finance ter Ministrstvu za javno upravo, ker je v revizijskem poročilu o pravilnosti dela poslovanja Upravne enote Ljubljana ugotovilo, da ni jasne pravne podlage za ta izplačila.

Sprejetje splošnih aktov glede izplačevanja dodatkov za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije covid-19

Računsko sodišče je ob izvajanju revizije pravilnosti izplačevanja dodatkov za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije covid-19 Vladi Republike Slovenije dalo pobudo, naj vladni proračunski uporabniki v primeru izrednih razmer pravočasno sprejmejo splošne akte na podlagi interventne zakonodaje ter vladnih usmeritev. Priporočilo je tudi, naj bodo tudi v izrednih razmerah primerljivo, in sicer glede na ogroženost primerljivih delovnih mest, opredeljeni pogoji za izplačila proračunskih sredstev, s čimer bo omogočeno spremljanje namenskosti porabe sredstev in izvajanje nadzora nad plačili.

Poenotenje izvajanja nadzora nad delom občin, kot ga opredeljujeta Zakon o lokalni samoupravi in Zakon o državni upravi ter priprava dokumenta z usmeritvami o izvajanju nadzora ministrstev nad delom občin

Računsko sodišče je v reviziji učinkovitosti poslovanja Ministrstva za javno upravo pri izvajanju nadzora nad delom občin ocenilo, da trenutno veljaven sistem nadzora nad delom občin, kot ga urejata Zakon o lokalni samoupravi (ZLS) in Zakon o državni upravi (ZDU-1), ne vzpostavlja zadostnih pogojev za učinkovito izvajanje nadzora ministrstev nad delom občin oziroma je velik del organizacijskih in izvedbenih vprašanj prepuščen izvajalcu nadzora, torej posameznemu ministrstvu. Posledično se nadzor lahko sploh ne izvaja, se ne izvaja enotno oziroma vsaj primerljivo oziroma se ne osredotoča na področja, kjer zaščita javnega interesa prinaša največ dodane vrednosti. Na podlagi navedenega in ugotovitev v reviziji je računsko sodišče zahtevalo popravljalni ukrep, ki ga je Ministrstvo za javno upravo izvedlo že med revizijo, in sicer je pripravilo načrt aktivnosti za vzpostavitev sistema za periodično spremljanje, kako preostala ministrstva izvajajo nadzor nad delom občin in pripravo s tem

povezanih poročil, ki lahko služijo tudi kot podlaga za morebitno pripravo predlogov sprememb relevantne zakonodaje. Prav tako pa je Ministrstvu za javno upravo priporočilo, naj z namenom poenotenja izvajanja nadzora nad delom občin, kot ga opredeljujeta ZLS in ZDU-1, v sodelovanju z drugimi relevantnimi ministrstvi ter ob upoštevanju lastnih ugotovitev o dobri praksi, pristopi k pripravi dokumenta z usmeritvami o izvajanju nadzora ministrstev nad delom občin.

Zahteva za oceno ustavnosti in zakonitosti posameznih členov Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja ter Pravilnika o uveljavljanju izplačila nadomestila plače iz obveznega zdravstvenega zavarovanja na zahtevo delodajalca

Računsko sodišče je 3. 1. 2022 na Ustavno sodišče Republike Slovenije vložilo zahtevo za oceno ustavnosti in zakonitosti 31. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju oziroma (podredno) 140. in 141. člena Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju po mnenju računskega sodišča ne določa jasno, ali se pri izračunu nadomestila plače med začasno zadržanostjo od dela v osnovo vštevajo le izplačila v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastopila začasna zadržanost od dela, ali izplačila za predmetno koledarsko leto. Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije je pri izračunu osnove sledil določbam Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja, ki določajo, da se v osnovo za izračun nadomestila vštevajo le izplačila v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela, oziroma povprečna osnova za plačilo prispevkov v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela. O zahtevi računskega sodišča za oceno ustavnosti in zakonitosti 31. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ter 140. in 141. člena Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja ustavno sodišče še ni odločilo.

Dodatno je računsko sodišče 12. 9. 2023 vložilo zahtevo za oceno ustavnosti in zakonitosti 27. in 28. člena Pravilnika o uveljavljanju izplačila nadomestila plače iz obveznega zdravstvenega zavarovanja na zahtevo delodajalca. Ta vsebuje enake določbe kot Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja in določa, da je osnova za nadomestilo plače povprečje izplačanih mesečnih plač, osnov za plačilo prispevkov in izplačanih nadomestil v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela, in da se v osnovo za nadomestilo plače ne vštevajo poračuni plač v tekočem letu za obdobja, na katera se nanaša osnova za obračun nadomestila. Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije je pri izračunu osnove sledil določbam Pravil

obveznega zdravstvenega zavarovanja in Pravilnika o uveljavljanju izplačila nadomestila plače iz obveznega zdravstvenega zavarovanja na zahtevo delodajalca. O zahtevi računskega sodišča za oceno ustavnosti in zakonitosti 27. in 28. člena Pravilnika o uveljavljanju izplačila nadomestila plače iz obveznega zdravstvenega zavarovanja na zahtevo delodajalca ustavno sodišče še ni odločilo.

Ureditev plačila prispevkov obveznega zdravstvenega zavarovanja za osebe z mednarodno zaščito

Računsko sodišče je po izvedbi revizije računovodskih izkazov in pravilnosti poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za leto 2022 predlagalo Vladi Republike Slovenije, naj aktivno pristopi k ureditvi plačila prispevkov iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja za osebe, ki jim je bila priznana mednarodna zaščita in za katere naj bi prispevek plačevala Republika Slovenija. Med izvajanjem revizije je namreč računsko sodišče ugotovilo, da za kategorijo zavarovanih oseb, ki jim je Republika Slovenija priznala status begunca ali osebe s subsidiarno zaščito v skladu s predpisi o mednarodni zaščiti, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije iz proračuna ni prejel plačil prispevkov.

Priprava načrta aktivnosti za obvladovanje dolgotrajnega bolniškega staleža s ciljem čim hitreje vrnitve zaposlenih na delo

Računsko sodišče je v reviziji o obvladovanju dolgotrajnega bolniškega staleža ugotovilo, da Ministrstvo za zdravje ni zagotovilo izvedbe potrebnih ukrepov, ki bi zagotavljali enotnejšo časovno dinamiko odločanja zdravnikov o delazmožnosti zavarovancev, ki so dalj časa začasno nezmožni za delo, s čimer bi prispevali k racionalizaciji postopkov. Ministrstvo tudi ni proučilo potrebe po določitvi časovnega intervala, po preteku katerega bi zdravnik opravil presojo o tem, ali je sploh pričakovati izboljšanje zdravstvenega stanja, ki bo omogočilo povrnitev zavarovančeve delovne zmožnosti, ali pa je zavarovanca smiselno napotiti na invalidsko komisijo. Prav tako pa ministrstvo tudi ni prispevalo k poenotenju kriterijev za ocenjevanje začasne in trajne delazmožnosti zavarovancev v postopkih odločanja pred različnimi organi. V obstoječi ureditvi namreč rehabilitacija in prizadevanja za vrnitev zaposlenih na delo ne potekajo v času bolezni, temveč šele po pridobitvi statusa osebe z zmanjšano (delovno) zmožnostjo. S povezavo obstoječih pravic do medicinske in poklicne rehabilitacije bi se lahko osebo že v procesu zdravljenja napotilo na poklicno rehabilitacijo. Ministrstvo za zdravje v revizijskem obdobju tako ni izvedlo aktivnosti, ki bi pripomogle k celoviti obravnavi

bolnikov in poškodovancev v procesu hitrega vračanja na delo, kar bi lahko pozitivno vplivalo na trajanje bolniškega staleža.

Računsko sodišče je od ministrstva zahtevalo, da izdela načrt aktivnosti z navedbo aktivnosti, odgovornih oseb in rokov za izvedbo posamezne aktivnosti za pripravo vseh potrebnih predlogov sprememb predpisov iz svoje pristojnosti, povezanih z obravnavo nezmožnosti za delo in iskanjem ter prepoznavanjem preostale delovne zmožnosti posameznika, s ciljem čim hitrejše vrnitve zaposlenih v dolgotrajnem bolniškem staležu na delo.

Pregled ustreznosti ureditve v Zakonu o skupnosti študentov z vidika možnih anomalij, ki lahko vodijo v nenamensko, nepregledno in neučinkovito porabo sredstev

Računsko sodišče je v reviziji ugotovilo, da je razloge za neučinkovito poslovanje Študentske organizacije Univerze v Ljubljani (ŠOUL) mogoče iskati tudi v ohlapnem normativnem okviru, ki ureja njeno poslovanje. Odsotnost kogentnih pravil, ki bi študentske organizacije zavezovala pri poslovanju na več področjih njihovega poslovanja, je dopuščala stanje, zaradi katerega ŠOUL z notranjimi akti ni bila prisiljena urediti svojega delovanja na način, ki bi zahteval vzpostavitev učinkovitih procesov načrtovanja sredstev, spremljanja porabe sredstev ter poročanja in nadzora nad porabo sredstev. Še bolj neustrezne so pravne podlage pri poslovanju pravnih oseb zasebnega prava, na katere je ŠOUL prenesla velik del svoje dejavnosti in finančnih sredstev.

Zato je računsko sodišče Vlado Republike Slovenije pozvalo, naj prouči, ali je trenutno veljavni Zakon o skupnosti študentov ustrezen glede na obseg financiranja študentskih organizacij iz javnih sredstev, namen njihovega delovanja ter glede na dopustne oblike organiziranja in izvajanja dejavnosti, za katere so ustanovljene. Pozvalo jo je tudi, naj izvede potrebne aktivnosti za odpravo anomalij, ki lahko vodijo do nenamenske, netransparentne in neučinkovite porabe sredstev.

Priprava sprememb in dopolnitev Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti ter Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen 24-urne dežurne službe

Računsko sodišče je Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport predlagalo pripravo sprememb in dopolnitev Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti (ZPPDej), v katerem bo:

- jasno in nedvoumno opredeljen obseg 24-urne dežurne službe ter način in postopek oblikovanja cen ter plačnik storitev 24-urne dežurne službe;

- v osnovni pogreb vključene vse storitve, ki so nujno potrebne za njegovo izvedbo;
- opredeljen pravni režim izvajanja pokopališke dejavnosti oziroma ali je pokopališka dejavnost gospodarska javna služba;
- vzpostavljena ustrezna zakonska podlaga, da bo lahko tudi javno podjetje upravljavec pokopališč po ZPPDej;
- opredeljeno, da se stroški storitev najema pokopaliških objektov in naprav ter storitve grobarjev in pokopališkega pogrebnega moštva zaračunajo le enkrat;
- nedvoumno opredeljeno, katere storitve opravljajo izvajalci pogreba kot tržne storitve in katere storitve izvajajo upravljavci pokopališč;
- določena podlaga za sprejem podzakonskega predpisa, ki bo določil metodologijo za oblikovanje cen za vse storitve dejavnosti upravljanja pokopališč;
- med vsebino odlokov o pokopališkem redu vključena tudi obveznost javne objave cen vseh storitev upravljanja pokopališč.

Računsko sodišče je ministrstvu predlagalo tudi pripravo sprememb in dopolnitev Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen 24-urne dežurne službe, v kateri bo:

- določen rok za posredovanje obvestila o spremembi cen storitev 24-urne dežurne službe;
- določen prekrškovni organ za vodenje prekrškovnih postopkov proti izvajalcem 24-urne dežurne službe, ki ne poročajo v skladu z določili navedene uredbe;
- vključen obrazec za poročanje izvajalcev 24-urne dežurne službe o prvem sprejetju cen 24-urne dežurne službe v občini in obrazec za poročanje o obračunski in potrjeni ceni 24-urne dežurne službe za preteklo leto in obvezne priloge k obrazcu.

Priprava ustrezne pravne podlage za financiranje ukrepa letalske obrambe proti toči

V okviru revizije učinkovitosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri prilagajanju kmetijstva podnebnim razmeram je računsko sodišče ministrstvu priporočilo, naj v primeru, če ugotovi, da bi bilo financiranje ukrepa letalske obrambe proti toči smiselno, zagotovi tudi pripravo ustrezne pravne podlage za financiranje tega ukrepa.

Vzpostavitev sistema spremljanja ukrepov, ki se nanašajo na zmanjševanje bega možganov, kot so opredeljeni v Strategiji Vlade Republike Slovenije na področju migracij v poglavju o politiki ekonomskih migracij

Računsko sodišče je v okviru revizije o zmanjševanju tveganj za pojav bega možganov predlagalo Vladi Republike Slovenije, naj vzpostavi način sistematičnega in kontinuiranega zbiranja podatkov, potrebnih za spremljanje pojava bega možganov v Republiki Sloveniji, ter naj vzpostavi celovit sistem spremljanja politike ekonomskih migracij, načrtane v Strategiji Vlade Republike Slovenije na področju migracij, in sicer v delu, ki se nanaša na ukrepe za zmanjševanje pojava bega možganov.

Priprava osnutka Zakona o digitalni preobrazbi

Računsko sodišče je v reviziji učinkovitosti Ministrstva za javno upravo pri ureditvi sodelovanja s strankami informacijskih sistemov opozorilo na vrsto nedoslednosti in nejasnosti pravnih podlag, ki urejajo to področje. Ministrstvu za javno upravo oziroma njegovemu pravnemu nasledniku – Ministrstvu za digitalno preobrazbo je zato priporočilo, naj pristopi k pripravi nove zakonodaje, ki bo urejala to področje in upoštevala ugotovitve računskega sodišča. Ministrstvo za digitalno preobrazbo je že začelo pripravljati nove predloge zakonske podlage.

Priprava sprememb in dopolnitev Zakona o volilni in referendumski kampanji ter poenotenje rešitev z Zakonom o političnih strankah

Računsko sodišče je v okviru izvedenih revizij s področja financiranja volilnih kampanj za volitve v Državni zbor Republike Slovenije in s področja financiranja volilnih kampanj za volitve predsednika republike zaznalo določene pomanjkljivosti in nejasnosti v zakonski ureditvi, ki ureja navedeni področji. Zato je pripravilo dokument, v katerem je opozorilo na pomanjkljivosti Zakona o volilni in referendumski kampanji (ZVRK) ter navedlo predloge za spremembo zakonodaje. Navedeni dokument je konec leta 2023 posredovalo Ministrstvu za javno upravo (v seznanitev pa tudi Ministrstvu za notranje zadeve in AJPES).

V avgustu 2023 je bila sprejeta sprememba Zakona o političnih strankah (ZPolS), ki je med drugim prinesla spremembo na področju obveznih revizij, ki jih mora izvajati računsko sodišče. Še vedno pa računsko sodišče ugotavlja, da sta ZVRK in ZPolS pri obravnavi posameznih istovrstnih vprašanj na več mestih neusklajena, zato bo

treba pri pripravi sprememb in dopolnitev ZVRK ustrezno pozornost nameniti tudi poenotenju z ZPolS.

Priprava analize izvajanja določil Zakona o nevladnih organizacijah ter načrta aktivnosti za odpravo pomanjkljivosti iz prakse, vključno s časovnico ter izvedbo potrebnih ukrepov

V revizijskem poročilu o učinkovitosti podeljevanja statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področjih športa, socialnega varstva, varstva okolja, ohranjanja narave in razvoja nevladnih organizacij je računsko sodišče predstavilo skupne ugotovitve in zaključke na podlagi pregleda poteka podeljevanja statusa nevladne organizacije v javnem interesu na obravnavanih področjih, iz katerih so razvidne ugotovljene sistemske pomanjkljivosti.

Zato je računsko sodišče od Ministrstva za javno upravo zahtevalo pripravo odzivnega poročila, v katerem mora izkazati, da je pozvalo vsa ministrstva, ki so pristojna za podeljevanje statusa nevladne organizacije v javnem interesu, naj mu sporočijo pomanjkljivosti in slabosti, s katerimi se srečujejo v teh postopkih. Na tej podlagi pa mora ministrstvo pripraviti načrt aktivnosti za izvedbo analize izvajanja določil Zakona o nevladnih organizacijah, s katero bo opredelilo pomanjkljivosti in slabosti v praksi, vključno s časovnico za pripravo in izvedbo ukrepov za njihovo odpravo.

ZPVPJN

3.1.3 Računsko sodišče kot zagovornik javnega interesa

Računsko sodišče je status zagovornika javnega interesa pridobilo že leta 2011, ko je začel veljati Zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (ZPVPJN), s katerim je bil razveljavljen takrat veljavni Zakon o reviziji postopkov javnega naročanja, ki je institut varovanja javnega interesa urejal na drugačen način.

Kot zagovornik javnega interesa računsko sodišče prejema predloge, da v tej vlogi uveljavlja pravno varstvo. Na podlagi drugega odstavka 6. člena ZPVPJN je namreč računsko sodišče (poleg Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence in Komisije za preprečevanje korupcije) zagovornik javnega interesa, ki lahko uveljavlja pravno varstvo v postopku oddaje javnega naročila. Pravno varstvo javnega interesa pa se lahko uveljavlja pod pogoji, določenimi v 6. členu ZPVPJN, pri čemer se za namen tega zakona šteje, da gre za javni interes, če obstaja nevarnost za življenje in zdravje ljudi, javno varnost ali oškodovanje premoženja večje vrednosti.

Računsko sodišče lahko zgolj v okviru izvrševanja revizijske pristojnosti v skladu in po postopku, določenem v Zakonu o računskem sodišču (ZRacS-1), ugotovi, ali je pri izvedbi javnega naročila nastala nevarnost za življenje in zdravje ljudi, javno varnost ali oškodovanje premoženja večje vrednosti, in kot zagovornik javnega interesa v postopku oddaje javnega naročila v skladu s 6. členom ZPVPJN uveljavi pravno varstvo. Brez predhodno opravljene revizije pa se računsko sodišče težko opredeli o povsem konkretnih ravnanjih uporabnikov javnih sredstev.

ZPVPJN določa, da lahko zagovornik javnega interesa zahtevek za revizijo vloži v kateri koli fazi postopka oddaje javnega naročila v 45 delovnih dneh od dneva, ko je izvedel za kršitev, vendar najpozneje v 12 mesecih od začetka izvajanja pogodbe ali posameznega naročila, oddanega na podlagi okvirnega sporazuma ali v dinamičnem nabavnem sistemu. Navedeno v praksi pomeni, da bi morale računsko sodišče v 45 delovnih dneh od dneva, ko prejme pobudo, izdati sklep o izvedbi revizije in končati revizijski postopek z izdajo revizijskega poročila ter pripraviti in vložiti zahtevek za revizijo javnega naročila. Glede na proces izvrševanja revizijske pristojnosti računskega sodišča je izvedba revizije v tako kratkem času malo verjetna, zato je računsko sodišče kot zagovornik javnega interesa doslej vložilo zahtevek za revizijo pred Državno revizijsko komisijo za revizijo postopkov oddaje javnih naročil zgolj 2-krat (zadnjič v letu 2022).

Z novelo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju (ZJN-3D) so bile zagovornikom javnega interesa, torej tudi računskemu sodišču, v letu 2023 dodeljene dodatne naloge, ki predstavljajo administrativno breme. Izvrševanje teh določb praktično v ničemer ne pripomore k bolj učinkovitemu in dejanskemu izvrševanju nalog, ki jih ima računsko sodišče kot zagovornik javnega interesa, ampak bremeni računsko sodišče pri izvrševanju njegove temeljne pristojnosti. Temeljna pristojnost računskega sodišča je revidiranje poslovanja uporabnikov javnih sredstev. Letno računsko sodišče izvaja približno 100 revizijskih postopkov, ki so v različnih fazah. Od tega, da je bila revizija šele uvedena, do tega, da se revizijski postopek že končuje oziroma se v porevizijskem postopku preverja, ali so bili popravljalni ukrepi ustrezno izvedeni.

Računsko sodišče še vedno meni, da bi rešitve, ki jih je Ministrstvu za javno upravo posredovalo ob sprejemu novele, doprinesle k uresničevanju cilja predlagane dopolnitve šestega odstavka 46. člena ZJN-3, in sicer tako, da ne bi bilo prekomerno obremenjeno delovanje zagovornikov javnega interesa (na primer z določitvijo obveznega obvestila o nameri oddaje javnega naročila po postopku s pogajanji brez predhodne objave prek portala javnih naročil; predlagan je bil

tudi razmislek v smeri, da bi Ministrstvo za javno upravo ponovno postalo zagovornik javnega interesa, saj ima na tem področju ustrezne kapacitete, da lahko sistematično spremlja javna naročila in ugotavlja ter se pravočasno odzove na anomalije – črtanje Ministrstva za javno upravo kot zagovornika javnega interesa je računsko sodišče izpostavilo kot nenavadno že v letu 2016 ob obravnavi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja).

Kot posledico dopolnitve šestega odstavka 46. člena ZJN-3 je računsko sodišče od uveljavitve sprememb, to je od 3. 4. 2023 dalje, prejelo 366 obvestil o nameri o izvedbi postopka s pogajanji brez predhodne objave. Ocenjujemo, da bo to pomenilo na letni ravni okoli 500 obvestil. Prejem namer v prvi fazi povzroča povečan obseg dela zaposlenih v glavni pisarni, ki vse te dokumente evidentirajo v dokumentni sistem. V naslednji fazi poteka vpisovanje matičnih števil pošiljateljev namer in vključitev teh podatkov kot dodaten element v register, v katerem so potencialni revidiranci računskega sodišča obravnavani po različnih kriterijih tveganja. Ni pa mogoče izvesti kakršne koli poglobljene analize ali reagirati na napovedane postopke, saj bi to prekomerno obremenilo revizorje, ki bi morali nameniti veliko časa pregledovanju obvestil, preverjati, ali je do teh postopkov sploh prišlo, kasneje pa čas nameniti zbiranju dokumentacije o teh postopkih, kar pa bi posledično lahko ogrozilo izvajanje temeljne dejavnosti računskega sodišča.

3.1.4 Kazniva dejanja in prekrški

Z izmenjavo informacij o dejanjih, ki bi lahko vsebovala tudi elemente kaznivih dejanj ali prekrškov, želi računsko sodišče doseči, da pristojni organi ukrepajo v skladu s pristojnostmi. S tem namenom je računsko sodišče že pred leti začelo okrepljeno sodelovati z organi pregona. V letu 2023 je s tem nadaljevalo in zato opravilo več sestankov z organi pregona oziroma z institucijami, ki imajo pristojnosti na področju vlaganja kazenskih ovadb oziroma odločanja o prekrških. Tako je med drugim izvedlo sestanke z Vrhovnim državnim tožilstvom Republike Slovenije, Državnim odvetništvom Republike Slovenije, Evropskim javnim tožilstvom, Komisijo za preprečevanje korupcije, Državno revizijsko komisijo za revizijo postopkov oddaje javnih naročil, Policijo in Nacionalnim preiskovalnim uradom. Pri tem pa je treba izpostaviti tudi, da ima računsko sodišče že od leta 2013 dalje s Policijo sklenjen sporazum o medsebojnem sodelovanju.

Na podlagi razkritij v izvedenih revizijah je računsko sodišče v letu 2023 na pristojne organe naslovilo več zahtev za začetek postopkov.

V okviru opravljenih revizij pravilnosti financiranja volilnih kampanj za volitve poslank in poslancev Državnega zbora Republike Slovenije v letu 2022 je zaradi kršitev po Zakonu o volilni in referendumski kampanji računsko sodišče vložilo obdolžilne predloge zoper 3 politične stranke in njihove odgovorne osebe ter zoper 2 pravni osebi in njihovi odgovorni osebi. V 9 primerih je kršiteljem izreklo opozorila, v 1 primeru pa je ugotovilo prekršek neznatnega pomena, zato je odločilo, da obdolžilnega predloga ne bo vložilo. Zaznalo je tudi več sumov storitev prekrškov v zvezi z oglaševanjem, o katerih je obvestilo pristojni Inšpektorat Republike Slovenije za kulturo in medije ter Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve.

V zvezi z revizijo pravilnosti financiranja volilne kampanje za volitve poslancev v Državni zbor Republike Slovenije v letu 2022 je računsko sodišče na Ministrstvo za notranje zadeve, Policijo, Generalno policijsko upravo, podalo tudi naznanilo suma kaznivega dejanja ponarejanja listin. V okviru opravljenih revizij pravilnosti financiranja volilnih kampanj za volitve predsednika Republike Slovenije v letu 2022 je zaradi kršitev po Zakonu o volilni in referendumski kampanji računsko sodišče vložilo obdolžilni predlog zoper eno politično stranko in njeno odgovorno osebo. Računsko sodišče je podalo tudi več predlogov za uvedbo prekrškovnih postopkov drugim pristojnim prekrškovnim organom ter jih obvestilo o zaznanih sumih kršitev in jih pozvalo k ukrepanju v skladu z njihovimi pristojnostmi. Tako je v 1 primeru o zaznanem sumu kršitve Zakona o gospodarskih družbah obvestilo Tržni inšpektorat Republike Slovenije, v 3 primerih zaradi suma kršitev Zakona o javnih financah Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna in o zaznanih sumih skupno 4 kršitev javnoročniške zakonodaje s strani 2 uporabnikov javnih sredstev Državno revizijsko komisijo za revizijo postopkov oddaje javnih naročil.

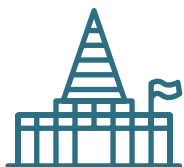
V 1 primeru je računsko sodišče prejelo naznanitev suma prekrška nezakonitega financiranja referendumske kampanje, glede katerega je uvedlo prekrškovni postopek in po izvedenem dokaznem postopku odločilo, da ne bo vložilo obdolžilnega predloga, ker je na podlagi zbranih dejstev in okoliščin ugotovilo, da naznanjeno dejanje ni prekršek.

V 1 primeru pa je računsko sodišče v skladu s pristojnostmi zaradi ugotovljenih kršitev po Zakonu o političnih strankah eni politični stranki izreklo ukrep začasnega prenehanja financiranja iz sredstev občinskega proračuna.

Računsko sodišče je izvedlo tudi nekaj odstopov prijav drugim organom. Tako je Okrožnemu državnemu tožilstvu v Ljubljani odstopilo vlogo gospodarske družbe, za katero je ocenilo, da v vlogi opisana

ravnanja lahko vsebujejo znake kaznivih dejanj. Policiji je odstopilo prejeto anonimno pobudo, za katero je ocenilo, da lahko vsebuje znake kaznivih dejanj. Hkrati je to pobudo odstopilo v nadaljnjo obravnavo tudi Komisiji za preprečevanje korupcije, ker je ocenilo, da vsebuje elemente koruptivnih dejanj.

S strani Komisije za preprečevanje korupcije je računsko sodišče v letu 2023 prejelo številne odstopne prijave, ki jih je obravnavalo kot pobude za začetek revizije. Med drugim je prejelo odstop prijave v zvezi s predlogom za uvedbo ustreznega nadzornega postopka prijavitelja Preiskovalne komisije Državnega zbora Republike Slovenije o ugotavljanju politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi domnevnega nezakonitega financiranja političnih strank in strankarske politične propagande v medijih pred in med volitvami poslancev v državni zbor leta 2022 s finančnimi sredstvi podjetij v državni lasti, državnih institucijah ter subjektov iz tujine ter odstop prijave zaradi suma obvodnega financiranja politične stranke in volitev v letu 2018. Računsko sodišče je v zvezi s to prijavo ugotovilo, da uvedba prekrškovnega postopka v konkretnem primeru ni dopustna, ker je pregon že zastaral, o čemer je obvestilo Komisijo za preprečevanje korupcije in prijavitelja.

3.1.5 Pobude za izvedbo revizij

Računsko sodišče je v letu 2023 prejelo 259 pobud za uvedbo revizij, kar je 48 pobud manj kot preteklo leto (307). V primerjavi s preteklim letom se je torej delež prejetih pobud znižal za 15,6 %.

Že nekaj let po številu pobud izstopajo posamezniki ter skupine posameznikov. V letu 2023 so tako poslali 98 pobud, leto poprej pa 100 pobud. Anonimnih pobud je bilo 81, kar je za 6 manj kot v letu 2022.

Različne pravne osebe (gospodarske družbe, institucije, javna podjetja, zavodi, društva in združenja) so skupaj prispevale 42 pobud, kar je 31 pobud manj kot v letu 2022 (73). Po številu prejetih pobud so se ministrstva in organi v sestavi zopet uvrstili na četrto mesto z 21 pobudami, kar je manj kot leta 2022 (32).

Organi lokalnih skupnosti so v letu 2023 poslali 10 pobud, kar je enako kot leta 2022.

Iz državnega zbora je računsko sodišče v letu 2023 prejelo 7 pobud, kar je 6 več kot v letu 2022. V nadaljevanju so te pobude podrobneje predstavljene.

Računsko sodišče mora pri oblikovanju predlogov za določanje revizij med drugim spoštovati tudi obveznosti iz drugega odstavka 25. člena Zakona o računskem sodišču (ZRacS-1) ter upoštevati najmanj 5 predlogov iz državnega zbora, od tega najmanj 2 predloga opozicijskih poslancev in najmanj 2 predloga delovnih teles državnega zbora.

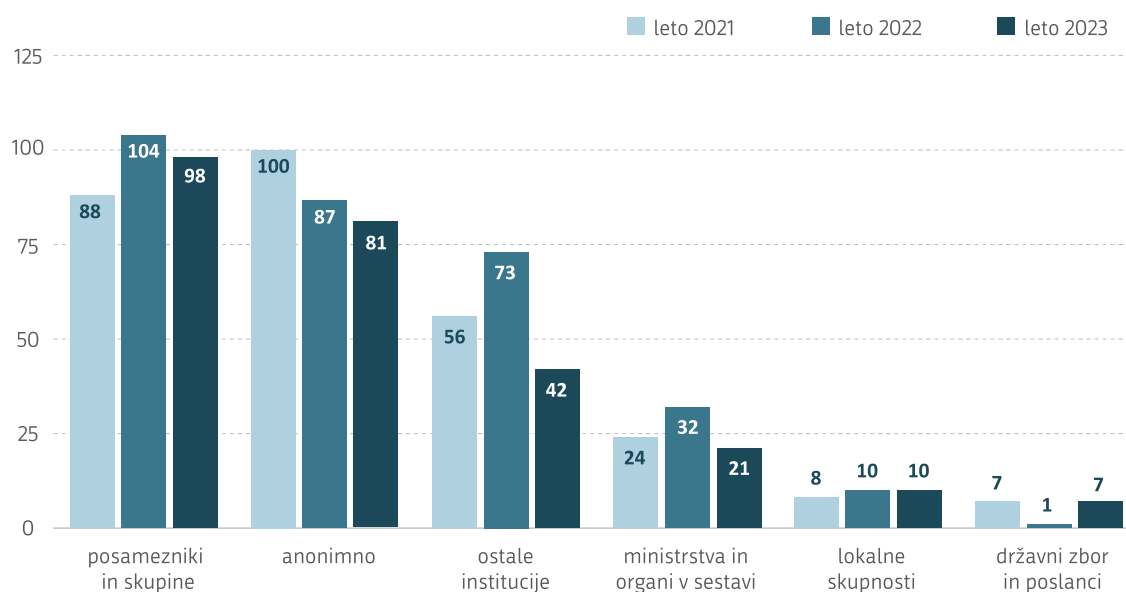
Komisija za nadzor javnih financ je računskemu sodišču podala pobudo za izvedbo revizije pravilnosti in smotrnosti poslovanja Ministrstva za kulturo pri izvedbi nakazila denarne nagrade za Prešernovo nagrado za leto 2000 ter pobudo za izvedbo revizije o oceni neposredne škode po naravni nesreči, ki je prizadela Slovenijo 4. 8. 2023, in posredovala predlog poslanske skupine Nova Slovenija – Krščanski demokrati za izvedbo revizije pravilnosti, namenskosti in smotrnosti poslovanja Društva za zaščito konj in ostalih živali pri razpolaganju s prejetimi javnimi sredstvi. Obenem je komisija pozvala računsko sodišče, naj do vzpostavitve pozitivnega poslovanja izvaja letni nadzor nad poslovanjem UKC Ljubljana.

Odbor za kulturo je podal pobudo za izvedbo revizije pravilnosti in smotrnosti Javnega zavoda Radiotelevizija Slovenija.

Preiskovalna komisija o ugotavljanju politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij zaradi domnevnega nezakonitega financiranja političnih strank in strankarske politične propagande v medijih pred in med volitvami poslancev v državni zbor leta 2022 s finančnimi sredstvi podjetij v državni lasti, državnih institucij ter subjektov iz tujine je predlagala izvedbo revizij zaradi domnevnega nezakonitega financiranja političnih strank in strankarske politične propagande v medijih in revizijo poslovanja Občine Lendava.

Vse prejete pobude državnega zbora je računsko sodišče proučilo ter jih obravnavalo z vidika zakonskih pristojnosti računskega sodišča, ugotovitev dosedanjih revizij, upošteva analizo tveganj ter strateške in druge predpise ter dokumente računskega sodišča. Na podlagi te analize bodo pobude ustrezno vključene v izvajanje revizijskih aktivnosti računskega sodišča. Ob izdaji posameznega revizijskega poročila pa bo posebej izpostavljeno, da je bila revizija začeta tudi na podlagi pobude državnega zbora.

Slika 4: Število pobud za izvedbo revizij glede na vlagatelja

3.2 Svetovanje uporabnikom javnih sredstev

3.2.1 Odgovarjanje na vprašanja

Računsko sodišče prejema tudi vprašanja uporabnikov javnih sredstev. Nanje odgovarja s podajanjem mnenj in z odgovori na javnofinančna vprašanja. S takšnim načinom prenosa znanj povečuje vrednost svojih revizijskih storitev. Računsko sodišče si prizadeva, da so odgovori strokovni in pravočasni.

V letu 2023 je računsko sodišče podalo 84 pisnih odgovorov, ki se nanašajo na svetovanje uporabnikom javnih sredstev. Člani računskega sodišča in vrhovni državni revizorji so mnenja podajali uporabnikom javnega sektorja, pravnim osebam zasebnega prava in fizičnim osebam, lokalnim skupnostim, političnim strankam ter organizatorjem volilnih in referendumskih kampanj.

3.2.2 Izobraževanje za proračunske uporabnike in druge javnosti

Svetovalna vloga računskega sodišča vključuje tudi izvajanje oziroma soizvajanje različnih vrst izobraževanj oziroma usposabljanj. Računsko sodišče sodeluje na konferencah, srečanjih, okroglih mizah z uporabniki javnih sredstev z namenom, da jim posreduje mnenja, stališča in primere dobre prakse. Ti sestanki so ključni mehanizmi za predstavitev ugotovljenih nepravilnosti in nesmotrnosti ter da se prepreči njihovo ponavljanje. Na ta način predstavniki računskega sodišča širšemu krogu uporabnikov javnih sredstev predstavijo revizijska razkritja, zahtevane popravljalne ukrepe in dana priporočila iz izvedenih revizij ter tako prispevajo k njihovemu boljšemu poslovanju.

Računsko sodišče je tudi v letu 2023 nadaljevalo z dobro prakso prenašanja izkušenj in ugotovitev revizij na proračunske uporabnike. Predstavniki računskega sodišča so sodelovali pri izvedbi 10 dogodkov, na katerih so bila podana mnenja in stališča računskega sodišča za zunanje uporabnike javnih sredstev in druge javnosti v Sloveniji. Poleg tega so sodelovali tudi pri izobraževanju mednarodne javnosti, kar je podrobneje predstavljeno v točki 4.5.

Izobraževalni dogodki, na katerih so sodelovali predstavniki računskega sodišča, ter njihova vsebina:

1. predstavitev vloge računskega sodišča na področju lokalne samouprave ter ugotovitev revizij računskega sodišča na 3. srečanju županov in županov;
2. predstavitev prispevka z naslovom Načrtovanje in spremljanje zmanjševanja revščine, pripravljenega na podlagi revizijskega poročila o uspešnosti zmanjševanja revščine, na konferenci Socialna država in revščina;
3. predstavitev računskega sodišča in državnega revidiranja študentom Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. predstavitev ugotovitev revizij glede črpanja evropskih sredstev na dogodku Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj, ki je bilo organizirano za predstavnike posredniških teles oziroma resorjev, ki izvajajo evropsko kohezijsko politiko;
5. predstavitev dela računskega sodišča študentom Pravne fakultete Univerze v Ljubljani;
6. posvet o izzivih občin pri odpravljanju posledic poplav, plazov in neurij;
7. gostujoče predavanje za študente Fakultete za varnostne vede;
8. sodelovanje računskega sodišča pri pravnih klinikah Pravne fakultete Univerze v Ljubljani;
9. predstavitev promocije zdravja z vidika služb finančnega nadzora in predstavitev pogledov in stališč računskega sodišča na srečanju Slovenske mreže za promocijo zdravja pri delu;
10. predstavitev referata na temo Problematika nekaterih nepoštenih praks na spletu v luči Akta o digitalnih trgih na XV. posvetu Pravo in ekonomija Pravne fakultete Univerze v Mariboru.

Med pomembnimi dogodki v letu 2023 so bili tudi prenosi dobrih praks revizijski stroki, in sicer s predstavitvijo pristopa k izvedbi revizije o zagotavljanju informacijske podpore delovanju centrov za socialno delo in k izvedbi revizij neprekinjenega poslovanja. Poleg tega so predstavniki računskega sodišča sodelovali na različnih okroglih mizah in konferencah, med drugim na konferenci prava informacijske varnosti in konferenci o upravljanju znanja na temo kibernetске varnosti, na okrogli mizi o zaščiti prijaviteljev, predstavili so rešitev e-podpisovanja na računskem sodišču ter bili aktivno udeleženi tudi na nekaterih drugih izobraževalnih dogodkih.

4. KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE Z JAVNOSTMI

Eden izmed pomembnih korakov za doseg učinkov revizij računskega sodišča je posredovanje ugotovitev zainteresiranim javnostim in državnemu zboru. Računsko sodišče s predstavitvami poročil sodeluje tudi na sejah delovnih teles državnega zbora in državnega sveta. Poročila računskega sodišča so dostopna na spletnem mestu računskega sodišča. Tam so predstavljene tudi revizije, ki se izvajajo, kar državnemu zboru in javnostim omogoča, da so v vsakem trenutku seznanjeni, katere revizije računsko sodišče izvaja. Z različnimi oblikami objav na spletnem mestu, kot so pregled statusov revizij, ki se izvajajo, arhiv objavljenih revizijskih poročil, dobre prakse, stališča in mnenja, odgovori na pogosta vprašanja in novice, želi računsko sodišče ustvarjati čim boljše pogoje za delo medijev, ki spremljajo delo računskega sodišča. Tako dosega tudi dobro obveščenost zainteresirane javnosti.

Računsko sodišče pri komunikaciji spoštuje načela in usmeritve, ki so zapisane v komunikacijski smernici INTOSAI, s poudarkom na promociji boljšega razumevanja področja revidiranja in dostopnosti informacij javnostim in medijem

4.1 Komunikacijska orodja

Računsko sodišče uporablja in razvija številna komunikacijska orodja. Poleg vizualizacij podatkov, ki jih računsko sodišče ob sodelovanju revizorjev in grafičnih oblikovalcev pripravlja in vključuje v revizijska in porevizijska poročila, izdeluje tudi infografike, s katerimi na strnjen in razumljiv način predstavlja izbrana poročila. Izkušnje kažejo, da je taka oblika grafičnih sporočil zelo dobro sprejeta in zaželeno tako pri novinarjih kot tudi širši javnosti, ki spremlja delo računskega sodišča. S pomočjo infografik in krajših animacij ter filmov se računsko sodišče trudi približati zahtevne teme in vsebine revizijskih poročil različnim javnostim, medijem in vsakemu posamezniku. Izdeluje tudi predstavitve, s katerimi zaposleni na računskem sodišču aktivno sodelujejo na številnih domačih in mednarodnih dogodkih, in posterje, s katerimi predstavljajo revizije in delo vrhovne revizijske institucije v domačem in mednarodnem okolju.

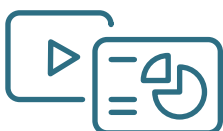

V letu 2023 je računsko sodišče ob izdaji 38 revizijskih poročil izdelalo 26 infografik, kar pomeni, da je bilo dodatno vizualno predstavljenih 75 % izdanih revizijskih poročil. Kljub dejstvu, da računsko sodišče uporablja družbena omrežja izključno kot sredstvo za obveščanje o svojem delu in se vsebine večinoma navezujejo na informacije o izdaji revizijskih in porevizijskih poročil, je zaznati nenehno rast sledilcev.

4.2 Sodelovanje z mediji

Ena izmed pomembnejših oblik komunikacije oziroma sodelovanja z javnostmi je sodelovanje z mediji. Z različnimi oblikami dela, kot so odgovori na prejeta vprašanja medijev, izjave za medije, odzivi na prošnje za izjave o aktualnih javnofinančnih vprašanjih, priprava aktualnih novic z napovedniki dogodkov, ažuriranje spletnega mesta, kjer je objavljen pregled statusov revizij v teku, arhiv objavljenih revizijskih poročil ter mnenja in stališča, želi računsko sodišče ustvariti čim boljše pogoje za delo novinarjev in urednikov, ki spremljajo njegovo delo. V letu 2023 je računsko sodišče poslalo 75 pisnih odgovorov na vprašanja novinarjev, komunikacija z mediji pa se je odvijala tudi telefonsko, pogosto tudi v obliki kratkih ali daljših pogovorov na računskem sodišču na podlagi prošenj novinarjev za pogovor, razlage ali za snemanje izjav in intervjujev.

4.3 Objave na spletnem mestu računskega sodišča

Ker sta digitalizacija in splet spremenila delovanje medijev in način življenja, se je moralo tudi računsko sodišče približati razmeram in trendom, ki narekujejo modernejšo, hitrejšo, poenostavljeno, vizualno komunikacijo z javnostmi.

Ko so revizijska poročila vročena revidirancem, so dostopna tudi na spletnem mestu računskega sodišča, razen v primeru poročil po tretjem odstavku 24. člena Zakonu o računskem sodišču (ZRacS-1). Na spletnem mestu računskega sodišča uporabniki lahko dostopajo tako do arhiva vseh do sedaj objavljenih revizijskih poročil kot tudi do podatka o tem, v kateri fazi se nahajajo revizije, ki se trenutno izvajajo. Javnostim je tako omogočeno, da sproti spremljajo delo računskega sodišča.

Poleg revizijskih in porevizijskih poročil je bilo v letu 2023 na spletnem mestu računskega sodišča objavljenih 42 novic, s katerimi se

javnosti obvešča o delu in aktivnostih računskega sodišča ter o domačih in mednarodnih dogodkih, ki so se jih udeležili predstavniki računskega sodišča.

Podatki iz izdanih sklepov o revizijah, ki vključujejo naziv, cilj revizije, revidirance in obdobje revizije, so prevedeni v angleški jezik, prav tako tudi vse objavljene novice, ki so s tem na voljo mednarodni javnosti, ki spremlja delo in aktivnosti računskega sodišča. Tuji javnosti so dostopni tudi prevodi infografik revizijskih poročil in nekatera revizijska poročila s povzetki.

4.4 Sodelovanje z državnim zborom in državnim svetom

Državni zbor po ZRacS-1 obravnava poročilo o delu računskega sodišča in revizijska poročila. Računsko sodišče zato vsa izdana poročila posreduje državnemu zboru.

Komisija za nadzor javnih financ na seje, na katerih se obravnavajo revizijska poročila računskega sodišča, vabi predsednico računskega sodišča in tudi druge predstavnike računskega sodišča ter predstavnike revidiranih uporabnikov javnih sredstev.

V letu 2023 je Komisija za nadzor javnih financ obravnavala oziroma se je seznanila s 6 poročili računskega sodišča, in sicer s Poročilom o delu 2023 ter s 5 revizijskimi poročili:

- Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2020,
- Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za leto 2020,
- Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za leto 2021,
- Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2021 in
- Predlog zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2022.

Komisija Državnega sveta Republike Slovenije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je obravnavala Poročilo o delu 2022.

Predstavniki računskega sodišča so bili povabljeni tudi na druge seje delovnih teles. Pobude državnega zbora so podrobneje predstavljene v točki 3.1.4.

4.5 Mednarodno sodelovanje

Računsko sodišče ima vidno in aktivno vlogo pri sodelovanju v okviru različnih mednarodnih forumov, saj gre za pomemben element razvijanja in strateškega usmerjanja institucije. Poleg krepitve sodelovanja z drugimi vrhovnimi revizijskimi institucijami je aktivno udejstvovanje v mednarodnih aktivnostih namenjeno širjenju sposobnosti in znanja zaposlenih ter skrbi za uveljavitev interesov računskega sodišča in prepoznavnosti institucije v mednarodnih merilih.

Predstavniki računskega sodišča se udeležujejo najpomembnejših srečanj Mednarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucij (INTOSAI) in Evropske organizacije vrhovnih revizijskih institucij (EUROSAI), pri čemer selektivno uveljavljajo svojo prisotnost in vpliv predvsem pri tistih dejavnostih, za katere je računsko sodišče najbolj zainteresirano.

Poleg tega predstavniki računskega sodišča aktivno sodelujejo tudi na dogodkih v okviru Kontaktnega odbora vrhovnih revizijskih institucij držav članic Evropske unije (Contact Committee), na sestankih Višegrajske skupine držav V4 in Avstrije ter Slovenije (V4+2), na srečanjih Evropske organizacije regionalnih zunanjih revizijskih institucij javnih financ (EURORAI) in dogodkih drugih mednarodnih organizacij, kot je na primer Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).

Računsko sodišče vedno bolj razvija in pogloblja tudi bilateralne odnose s posameznimi vrhovnimi revizijskimi institucijami z izmenjavo mnenj, izkušenj in zaposlenih ter z izvajanjem skupnih revizij in sodelovanjem pri organizaciji skupnih mednarodnih dogodkov. Uradni obiski predstavnikov računskega sodišča v tujini in sprejemi predstavnikov tujih vrhovnih revizijskih institucij v Sloveniji krepijo mrežo pri naslavljanju podobnih izzivov, s katerimi se institucije srečujejo.

Predstavniki računskega sodišča so aktivni člani različnih mednarodnih delovnih skupin, ki so še posebej relevantne za delovanje in uresničevanje pristojnosti institucije. Z raznolikim udejstvovanjem na mednarodnem parketu je računsko sodišče v zadnjem času širše uveljavljeno na področju revidiranja vsebin, ki so vizionarsko

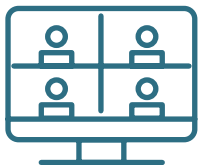
zastavljene in naslavljaajo ključne družbene, okoljske, javnofinančne in druge globalne izzive. V tem pogledu se računsko sodišče zaveda odgovornosti slediti tudi ciljem trajnostnega razvoja in Agendi 2030. Prav tako pa je računsko sodišče ena izmed bolj prepoznavnih tovrstnih institucij na področju inovativnega sodelovanja z različnimi javnostmi in prilagajanja komunikacije s sodobnimi pristopi.

Čeprav je računsko sodišče med manjšimi v primerjavi z večino drugih tovrstnih institucij, več kot uspešno uveljavlja svoje strokovne in organizacijske interese v mednarodnem prostoru. Prav mednarodna primerljivost njegovega dela in njegovih rezultatov je hkrati dokaz o pravilnosti njegovih razvojnih usmeritev, še bolj pa obveza, da se ves čas že vnaprej pripravlja in usposablja tudi za prihodnje, najverjetneje še zahtevnejše in kompleksnejše naloge in izzive, ki bodo vse bolj prepleteni in soodvisni tudi na mednarodni ravni.

V letu 2023 so se zaposleni na računskem sodišču udeležili 42 srečanj z različnimi tujimi predstavniki, pri čemer je 12 srečanj potekalo prek spletne videokonference, 19 dogodkov je potekalo v tujini, 11 dogodkov pa v Sloveniji. Na teh dogodkih je aktivno sodelovalo 33 različnih predstavnikov računskega sodišča, 21-krat tudi s svojimi prispevki.

Eden izmed ključnih dogodkov v letu 2023 je bil sestanek Kontaktnega odbora vodij vrhovnih revizijskih institucij (VRI) držav članic Evropske unije (EU) in Evropskega računskega sodišča (ECA), kjer so bile naslovljene teme, kot so črpanje evropskih sredstev in energetska kriza, pa tudi podnebne spremembe, digitalni prehod, demografska problematika in zadolženost EU. V okviru tega dogodka je bilo izvedenih tudi več bilateralnih srečanj z drugimi VRI (Hrvaške, Avstrije, Madžarske, Črne gore, Češke republike, Slovaške republike, Severne Makedonije). Z VRI Severne Makedonije je bil podpisan memorandum o sodelovanju, s katerim sta predsednika obeh institucij potrdila pripravljenost za krepitev in razvoj medsebojnega sodelovanja v skladu z dobro prakso in načeli revidiranja, ki sta jih sprejeli mednarodni organizaciji EUROSAI in INTOSAI. Računsko sodišče ima sklenjenih 5 sporazumov o sodelovanju, s katerimi poudarja medsebojno sodelovanje, izmenjavo mnenj, znanj in strokovnih izkušenj z drugimi VRI.

Računsko sodišče se je med drugim predstavilo tudi na revizijskem sejmu vizualnih komunikacij v organizaciji Evropskega računskega sodišča ter aktivno sodelovalo na sestankih delovnih skupin EUROSAI (o revizijski metodologiji, za okoljsko revidiranje, lokalno samoupravo, informacijske tehnologije).

5. ZAPOSLENI

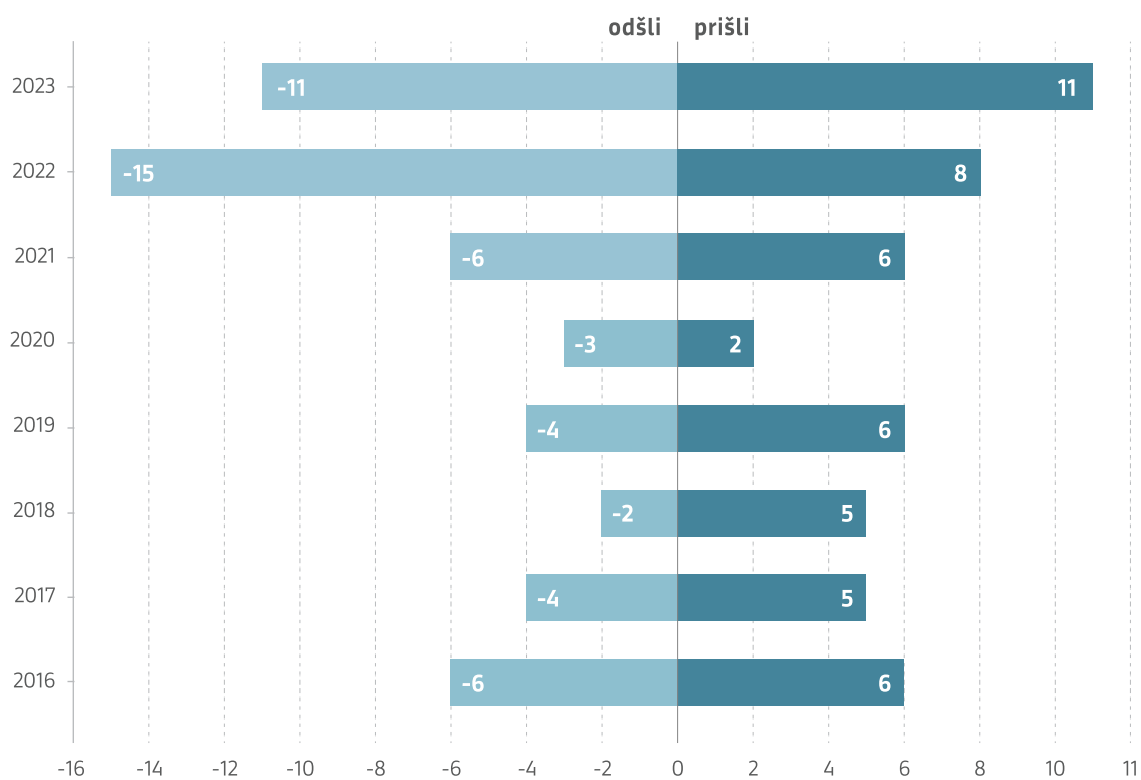
Na računskem sodišču je bilo 31. 12. 2023 zaposlenih 125 javnih uslužbencev in funkcionarjev. Primerjavo strukture zaposlenih med letoma 2022 ter 2023 predstavlja Tabela 1.

Tabela 1: Zaposleni po področjih dela

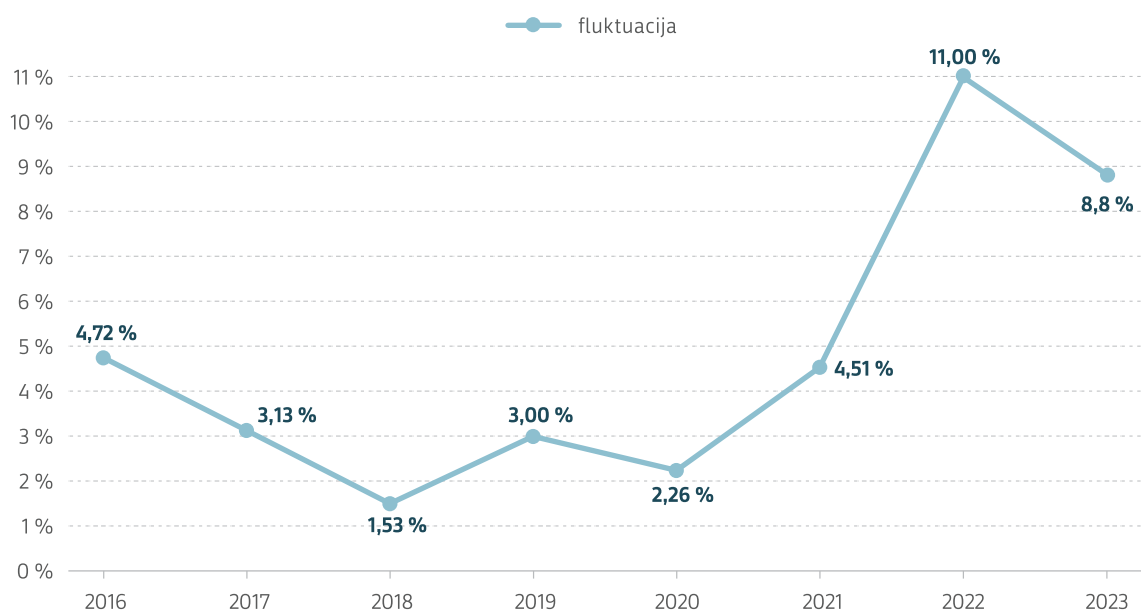
Področje dela	Število zaposlenih 31. 12. 2022	Število zaposlenih 31. 12. 2023
Vodenje		
člani	3	3
vrhovni državni revizorji	6	6
sekretar računskega sodišča	1	1
Skupaj vodenje	10	10
Izvajanje revizij		
svetovalci	11	10
namestniki vrhovnih državnih revizorjev	11	11
pomočniki vrhovnih državnih revizorjev	44	46
višji strokovni sodelavci za revidiranje	12	9
strokovni sodelavci za revidiranje	6	6
pripravniki	0	0
Skupaj izvajanje revizij	84	82
Podpora		
tajnice	8	8
javni uslužbenci v podpornih funkcijah	25	25
pripravniki	0	0
notranji revizor	0	0
Skupaj podpora	33	33
Skupaj vsi	127	125

Tabela 1 prikazuje, da večjih strukturnih sprememb glede delovnih mest in števila zaposlenih v letu 2023 ni bilo. Delovno razmerje za nedoločen čas je v letu 2023 sklenilo 11 javnih uslužbencev. Delovno razmerje pa je prenehalo 11 zaposlenim. V letu 2023 je bila tako za- beležena 8,8-odstotna fluktuacija.

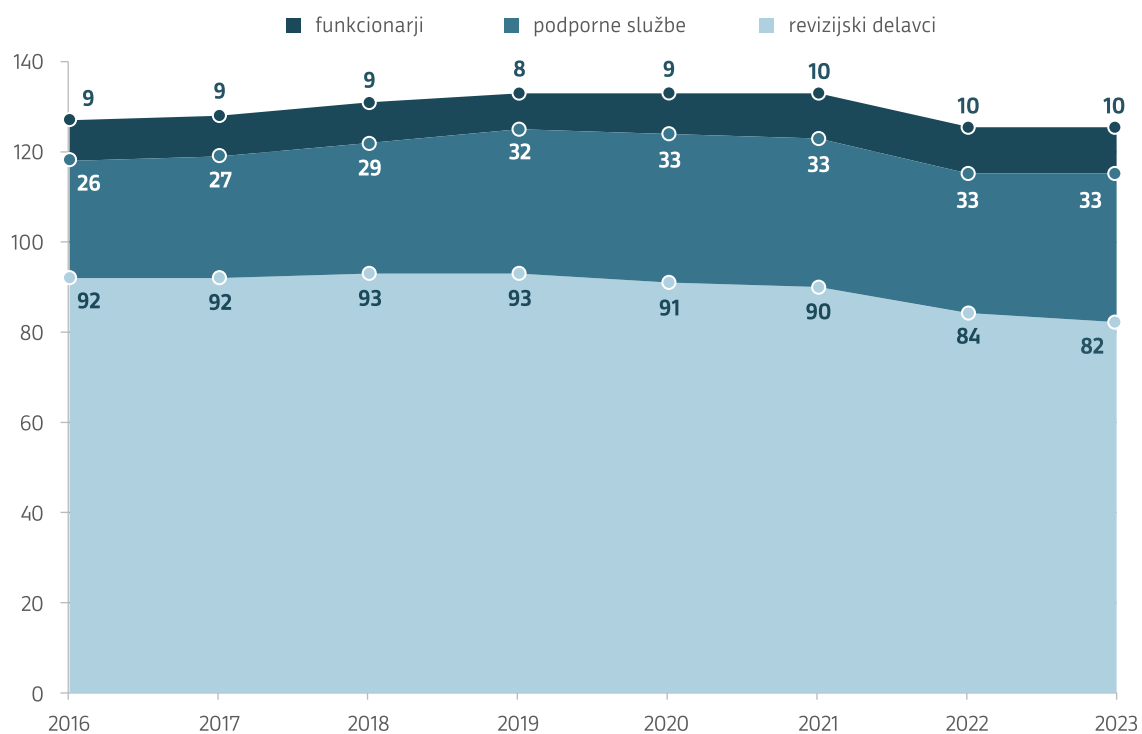
Slika 5: Fluktuacija zaposlenih

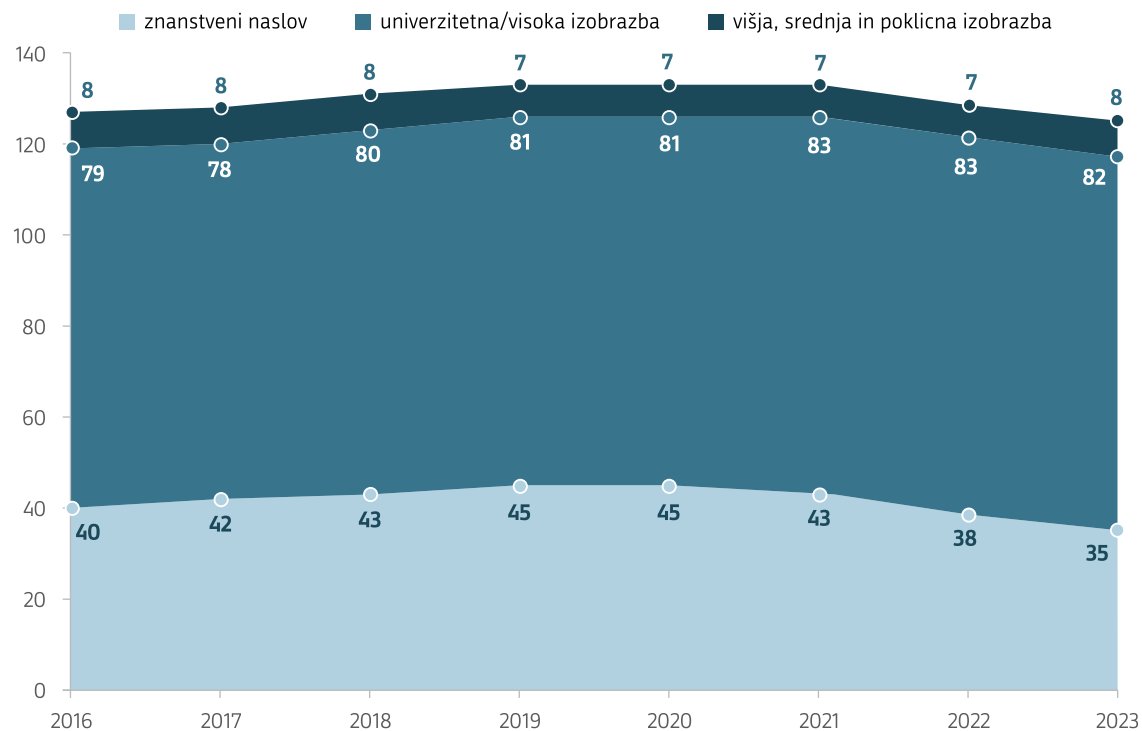
Slika 6: Fluktuacija zaposlenih v odstotkih

Slika 7: Zaposleni po področjih dela

Slika 8: Zaposleni po stopnji izobrazbe

5.1 Napredovanja in premestitve

V skladu s 16. členom Zakona o sistemu plač v javnem sektorju so javni uslužbenci, ki so v letu 2023 izpolnili pogoje za napredovanje v višji plačni razred, naziv oziroma višji naziv, napredovali v višji plačni razred oziroma višji naziv s 1. 12. 2023.

Javnih uslužbencev, ki bi v letu 2023 izpolnili pogoje za redno napredovanje v naziv, ni bilo. Trije javni uslužbenci so v nazivu napredovali pospešeno. V plačni razred pa so redno napredovali 4 javni uslužbenci.

V letu 2023 je bilo na drugo delovno mesto ali v drug revizijski oddelek trajno premeščenih 9 javnih uslužbencev.

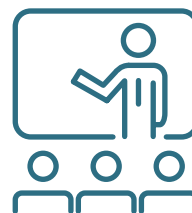
5.2 Izobraževanje in strokovno izpopolnjevanje zaposlenih

Računsko sodišče si je zadalo cilj, da za nadaljnjo osebno rast zaposlenih zagotavlja možnosti za izobraževanje in strokovni razvoj.

Ob pripravi letnega programa izobraževanja za leto 2023 se je pozornost namenjala predvsem temam, ki so povezane z aktualnimi strokovnimi izzivi s področja revizij, ki so bile načrtovane v letu 2023.

Načrtovani interni natečaj za pridobitev stopnje izobrazbe in certifikata CISA je bil uspešno izpeljan. Sklenjeni sta bili 2 pogodbi o izobraževanju za pridobitev certifikata CISA in 1 pogodba o izobraževanju za pridobitev III. bolonjske stopnje izobrazbe.

V letu 2023 so se zaposleni udeležili 3.322 ur izobraževanj. Od tega je bilo 1.595 ur izvedenih v obliki internih seminarjev ter 60 ur z udeležbo na mednarodnih seminarjih.

6. FINANČNI VIRI

Za izvajanje dejavnosti računskega sodišča so bila za leto 2023 načrtovana sredstva v znesku 8.295.400 EUR (Sprememba proračuna Republike Slovenije za leto 2023), ki se z rebalansi niso spremenila.

Veljavni finančni načrt računskega sodišča za leto 2023 znaša na dan 31. 12. 2023 8.307.038,27 EUR (znesek vključuje 14.491,02 EUR namenskih sredstev od prodaje stvarnega premoženja ter 3.147,25 EUR namenskih sredstev od odškodnin). V letu 2023 je bilo porabljen 7.577.807,83 EUR, kar predstavlja 91,22-odstotno porabo v veljavnem finančnem načrtu določenih sredstev.

Tabela 2: Veljavni finančni načrt 2022 in veljavni finančni načrt ter realizacija odhodkov za leto 2023 in strukturni delež odhodkov

Odhodki	Veljavni finančni načrt 2022 v EUR	Veljavni finančni načrt 2023 v EUR	Realizacija 2023 v EUR	Indeks za 2023	Strukturni delež v skupnih odhodkih za 2023
(1)	(1)	(2)	(3)	(4) = (3)/(2)*100	(5) = (3)/(skupaj 3)*100
Plače, dodatki in drugi prejemki ter prispevki	6.580.770,00	7.087.850,00	6.857.005,73	96,74	90,49
Materialni stroški	555.377,17	734.750,00	474.960,32	64,64	6,27
Investicije in investicijsko vzdrževanje	374.018,08	484.438,27	245.841,78	50,75	3,24
Skupaj	7.510.165,25	8.307.038,27	7.577.807,83	91,22	100

Največ odhodkov je namenjenih zagotavljanju plač, dodatkov in drugih prejemkov ter prispevkov za zaposlene. Večina stroškov računskega sodišča je torej opredeljena s predpisi o plačah. V letu 2023 se je v skladu z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS-AA) uskladila plačna lestvica, ki se uporablja od 1. 4. 2023 dalje. ZSPJS-AA je hkrati določil, da funkcionarjem pripadajo povračila stroškov in drugih prejemkov v zvezi z delom v enaki višini in pod enakimi pogoji, kot to velja za javne uslužbenke. Sprememba odhodkov na postavki plač je pogojevana tudi z zmanjšanjem ali povečanjem števila zaposlenih, bolniških odsotnosti, napredovanjem in premestitvami.

Materialni stroški vsebujejo sredstva za plačilo opravljenih storitev in materiala, potrebnega za upravljanje in tekoče vzdrževanje poslovnih prostorov in opreme, za zagotavljanje primernih in varnih delovnih

pogojev ter za nemoteno opravljanje revizijske dejavnosti na terenu. Sredstva so zagotovljena tudi za strokovno usposabljanje in izobraževanje zaposlenih ter za nadaljnje tvorno sodelovanje v mednarodnih organizacijah in z nacionalnimi vrhovnimi revizijskimi institucijami.

Tabela 3: Primerjava odhodkov leta 2023 z letom 2022

Naziv	Odhodki 2022 v EUR	Odhodki 2023 v EUR	Indeks porabe
(1)	(2)	(3)	(4)=(3/2)*100
Plače in prispevki delodajalca	6.364.188,94	6.857.005,73	107,74
Materialni stroški	466.585,49	474.960,32	101,79
Investicije in investicijsko vzdrževanje	324.087,98	245.841,78	75,86
SKUPAJ	7.154.862,41	7.577.807,83	105,91

V letu 2023 so bili materialni stroški višji kot leto poprej predvsem zaradi višjih stroškov vzdrževanja in najema tehnološke opreme ter višjih stroškov energentov. Glede na umirjanje epidemije covida-19 so bili višji tudi izdatki za službene poti in izdatki za strokovno izobraževanje zaposlenih.

Investicijski stroški so bili v letu 2023 precej nižji, kot so bili preteklo leto, zaradi v letu 2022 sprejete Strategije opremljenosti zaposlenih z računalniško opremo, ki je zahtevala določene spremembe na področju ergonomsko urejenega delovnega mesta, napredne tehnološke opreme za nadaljevanje uvajanja brezpapirnega poslovanja in varne spletne komunikacije z revidiranci in zainteresirano javnostjo. V letu 2023 so bili investicijski stroški nižji od načrtovanih predvsem zaradi dosežene nižje cene nakupa strežniške opreme, zamika zaključka izdelave načrta prenove poslovnih prostorov v leto 2024, manjših vlaganj v programsko opremo in strojno računalniško opremo, saj je bila večina strojne računalniške opreme zamenjana že v letu 2022.

Podrobnejši opis finančnih virov in porabe sredstev je razviden iz Letnega poročila 2023, ki vsebuje računovodsko ter poslovno poročilo in je dostopno na spletni strani računskega sodišča in na spletnem mestu AJPEŠ.

7. PREDSTAVITEV REVIZIJ

7.1 Državni proračun

7.1.1 Predlog zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2022

Računsko sodišče je revidiralo predlog zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2022 in pravilnost izvršitve državnega proračuna za leto 2022. Cilja revizije sta bila izrek mnenja o predlogu splošnega dela predloga zaključnega računa (obsega bilanco prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja) in izrek mnenja o pravilnosti izvršitve državnega proračuna za leto 2022.

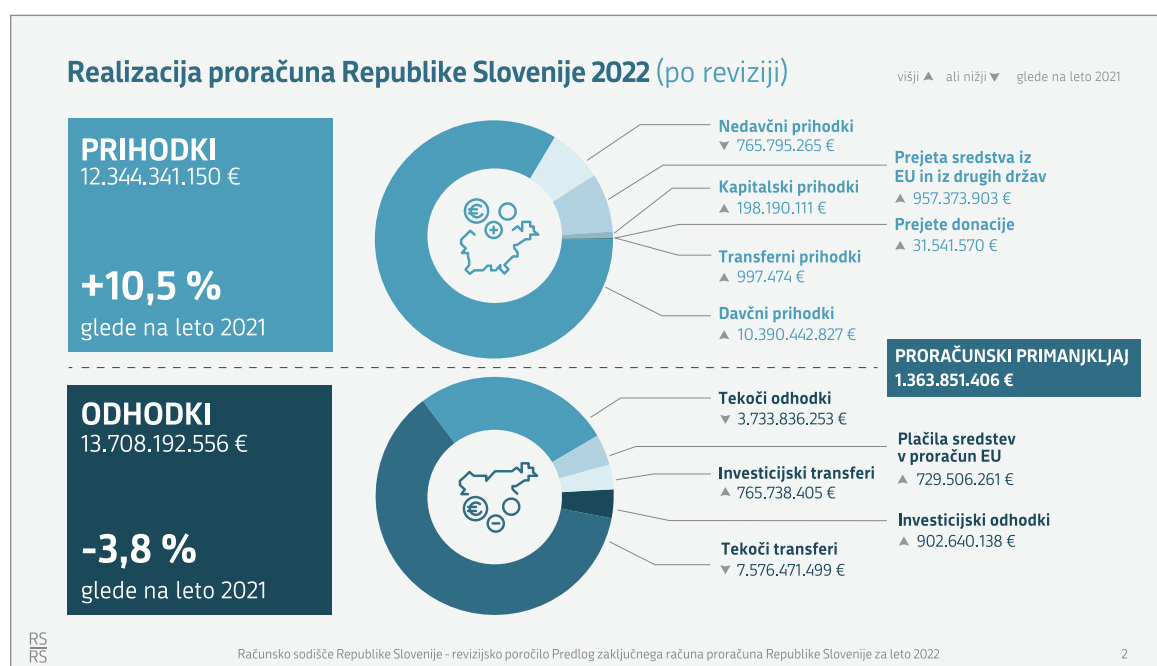
Računsko sodišče je v reviziji predloga splošnega dela zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2022 izreklo pozitivno mnenje, v reviziji pravilnosti izvršitve državnega proračuna za leto 2022 pa mnenje s pridržkom.

V letu 2022 je bilo realizirano 12,3 milijarde EUR prihodkov in 13,7 milijarde EUR odhodkov. Realizirani proračunski primanjkljaj je znašal 1,4 milijarde EUR in je predstavljal 2,3 % BDP. Realizirani prihodki so bili za 1,2 milijarde EUR oziroma 10,5 % višji kot v predhodnem letu, pri čemer je k povišanju v največji meri prispevalo povišanje davčnih prihodkov. Realizirani odhodki so bili za 0,5 milijarde EUR oziroma 3,8 % nižji kot v predhodnem letu, na njihovo znižanje pa je pomembno vplivalo znižanje tekočih transferov. V letu 2022 so prejeta sredstva iz Evropske unije in drugih držav znašala 957,4 milijona EUR, kar je 237,9 milijona EUR manj, kot je bilo načrtovanih sredstev iz tega naslova z rebalansom proračuna, v proračun Evropske unije pa je bilo vplačanih 729,5 milijona EUR. Konec leta 2022 je dolg državnega proračuna znašal 37,8 milijarde EUR, kar je 2 milijardi EUR več kot konec leta 2021, delež dolga v BDP pa se je v tem obdobju z 68,7 % znižal na 64,2 %.

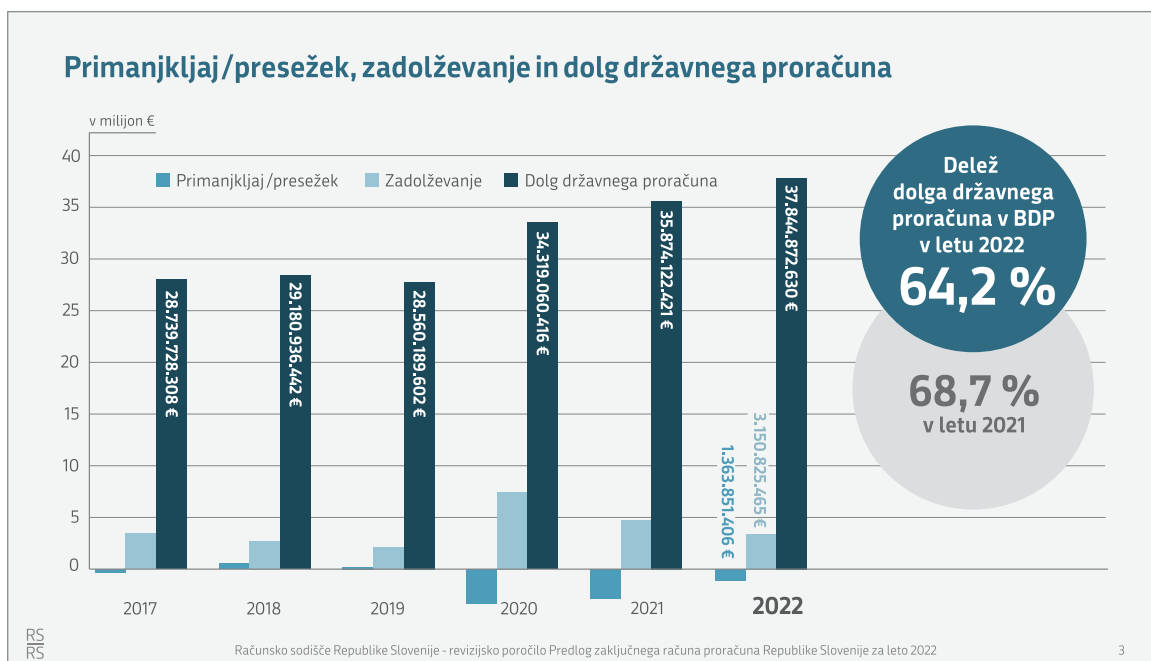
V revizijskem poročilu je računsko sodišče med drugim ponovno opozorilo, da izjeme od okvira računovodskega poročanja v področnih zakonih lahko pomembno vplivajo na popolnost in preglednost v zaključnem računu proračuna izkazanega poslovanja države. Javni zavodi s področja zdravja, kulture, izobraževanja in institucionalnega varstva za starejše so v letu 2022 v svojih poslovnih knjigah najemnine

še vedno izkazovali kot svoje prihodke in jih niso nakazali v proračun države, ki je lastnik premoženja. Vlada še vedno ni določila podrobnejših kriterijev za določitev plačila za vodno pravico, pridobljeno z vodnim dovoljenjem, zaradi česar se predpisana dajatev tudi v letu 2022 ni vplačevala v državni proračun. V letu 2022 se sredstva iz kupnin, pridobljena na podlagi Zakona o uporabi sredstev, pridobljenih iz naslova kupnine na podlagi zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, namenjena za sanacijo gospodarstva, spodbujanje in kreditiranje izvoza ter investicije v javni sektor gospodarstva, niso zbirala na posebnem računu pri ministrstvu, pristojnem za gospodarstvo.

Računsko sodišče je v delu, ki se nanaša na pravilnost izvršitve državnega proračuna, poleg preveritve izplačil, ki so bila v pregled zajeta na podlagi vzorca, izvedlo tudi dodatne preveritve, ki so bile v revizijo vključene na podlagi prejetih pobud in zaznanih tveganj. Nepravilnosti je odkrilo pri izplačilih sredstev iz splošne proračunske rezervacije, na področju plač, tekočih in investicijskih odhodkov ter transferov. Ključne nepravilnosti na področju plač in z njimi povezanih odhodkov se nanašajo na izplačila proračunskih sredstev za neizrabljeni letni dopust, ki jih je ob prenehanju opravljanja funkcije v letu 2022 prejelo 8 ministrov in 15 državnih sekretarjev. Na področju tekočih in investicijskih odhodkov so bile med najpogostejše ugotovljenimi nepravilnosti pri izvajanju postopkov oddaje javnih naročil, ki so bile povezane s kršitvami Zakona o javnem naročanju. Ugotovljene pa so bile tudi kršitve Zakona o javnih financah, predvsem v zvezi s prevzemanjem obveznosti in porabo proračunskih sredstev za namene, ki ne predstavljajo financiranja funkcij državnih

organov, in s preveritvijo pravnega temelja pred izplačili. Nepravilnosti na področju transferov so bile ugotovljene predvsem v zvezi z neizvajanjem nadzora nad poslovanjem pravnih oseb oziroma nad izvajanjem njihovih odobrenih programov. Ugotovljene pa so bile tudi nepravilnosti v zvezi z neustreznim prevzemanjem obveznosti (brez pisnih pogodb ali sklenitev pogodb po začetku opravljanja storitev), prepoznim posredovanjem izhodišč za pripravo finančnega načrta posrednim proračunskim uporabnikom, neustreznim izvajanjem postopkov pri dodeljevanju sredstev upravičencem, prepoznim plačilom obveznosti, nespoštovanjem pogodbenih določil ter načel učinkovitosti in gospodarnosti. Ministrstvo za zdravje tudi v letu 2022 še ni izvajalo ustreznega nadzora pri izplačilih sredstev s področja interventnih ukrepov za zajezitev epidemije covid-19. Prav tako ni preverjalo upravičenosti obračunanih sredstev pred izplačili zahtevkov Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za financiranje specializantov, pripravnikov in sekundarijev, za financiranje prispevkov za zdravstveno zavarovanje socialno ogroženih oseb in za financiranje plačila razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev za socialno ogrožene. Tudi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v letu 2022 še vedno ni izvajalo ustreznega nadzora nad izplačili sredstev posrednim proračunskim uporabnikom. Nepravilnosti glede podeljevanja koncesij za opravljanje gospodarske javne službe linijskih prevozov potnikov v notranjem cestnem prometu tudi v letu 2022 še niso bile odpravljene.

Vlada Republike Slovenije, Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za pravosodje med izvajanjem revizije niso odpravili vseh nepravilnosti, zato je računsko sodišče od njih zahtevalo predložitev odzivnih poročil, Vladi Republike Slovenije, Ministrstvu za finance in Ministrstvu za kohezijo in regionalni razvoj pa je podalo tudi priporočila za izboljšanje poslovanja.

7.1.2 Pravilnost dela poslovanja Ministrstva za pravosodje

Računsko sodišče je izvedlo revizijo pravilnosti dela poslovanja Ministrstva za pravosodje v letu 2022. Cilj revizije je bil izrek mnenja o pravilnosti poslovanja Ministrstva za pravosodje v letu 2022 v delu, ki se nanaša na plače in druge izdatke zaposlenim, razen izplačanih sredstev za redno delovno uspešnost in povračil stroškov prevoza na delo in z dela, ki niso bila predmet revizije. Računsko sodišče je o pravilnosti poslovanja Ministrstva za pravosodje v delu, ki se nanaša na plače in druge izdatke zaposlenim, izreklo pozitivno mnenje, ker je ocenilo, da je v vseh pomembnih pogledih poslovalo v skladu s predpisi.

Računsko sodišče je Ministrstvu za pravosodje podalo priporočila za izboljšanje poslovanja, ni pa zahtevalo predložitve odzivnega poročila, saj je Ministrstvo za pravosodje med revizijskim postopkom sprejelo ustrezne popravljalne ukrepe za odpravo razkritih nepravilnosti.

7.1.3 Pravilnost dela poslovanja Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja

Računsko sodišče je o pravilnosti poslovanja Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja v delu, ki se nanaša na plače in druge izdatke zaposlenim, izreklo pozitivno mnenje, ker je ocenilo, da je v vseh pomembnih pogledih poslovala v skladu s predpisi.

Računsko sodišče je Agenciji Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja podalo priporočila za izboljšanje poslovanja, ni pa zahtevalo predložitve odzivnega poročila, saj je Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja med revizijskim postopkom sprejela ustrezne popravljalne ukrepe za odpravo razkritih nepravilnosti.

7.1.4 Pravilnost dela poslovanja Upravne enote Ljubljana v letu 2022

Računsko sodišče je o pravilnosti dela poslovanja Upravne enote Ljubljana v letu 2022 izreklo mnenje s pridržkom.

Računsko sodišče je pri revidiranju izdatkov za blago in storitve ter investicijske odhodke ugotovilo, da Upravna enota Ljubljana v več primerih pred plačilom računov ni preverjala pravnega temelja in višine obveznosti ter pri oddaji naročila blaga po enostavnem postopku ni pridobila informacij o ponudnikih in cenah na trgu oziroma ni pridobila ponudb ostalih ponudnikov.

Računsko sodišče je Upravni enoti Ljubljana podalo priporočila za izboljšanje poslovanja.

7.1.5 Pravilnost izplačevanja dodatkov za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije covid-19

Računsko sodišče je izvedlo revizijo pravilnosti izplačevanja dodatkov zaradi epidemije covid-19 v obdobju od 1. 3. 2020 do 30. 6. 2021. Generalnemu sekretariatu Vlade Republike Slovenije in Ministrstvu za javno upravo je izreklo pozitivno mnenje, Vladi Republike Slovenije, Ministrstvu za notranje zadeve, Ministrstvu za obrambo in Ministrstvu za zdravje pa mnenje s pridržkom.

V reviziji je računsko sodišče ugotovilo, da Vlada Republike Slovenije ni poskrbela za enotno ureditev izplačevanja dodatka za delo v rizičnih razmerah in dodatka za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije, prav tako ni opredelila pojma nadpovprečna ogroženost in pojma prekomerna obremenjenost zaradi obvladovanja epidemije. Vlada Republike Slovenije tudi ni preverila, ali ministrstva svoje naloge v zvezi z izplačevanjem dodatkov izvršujejo usklajeno. Zaradi navedenega nista bili zagotovljeni enotnost in primerljivost izplačil dodatkov med zaposlenimi pri različnih proračunskih uporabnikih na primerljivih delovnih mestih, nekateri zaposleni pa so prejeli dodatek za nevarnost in posebne obremenitve tudi za redno delo. Vlada Republike Slovenije postavitev enotnih okvirov za določitev izplačevanja obeh dodatkov tudi ni naložila Ministrstvu za javno upravo kot pristojnemu za področje plačnega sistema v javnem sektorju.

Vladi Republike Slovenije in Ministrstvu za notranje zadeve je računsko sodišče podalo priporočila za izboljšanje poslovanja.

7.1.6 Pravilnost poslovanja Varuha človekovih pravic Republike Slovenije

Računsko sodišče je o pravilnosti poslovanja Varuha človekovih pravic Republike Slovenije v letu 2022 izreklo mnenje s pridržkom.

Računsko sodišče je pri revidiranju plač in drugih izdatkov zaposlenim ugotovilo, da je varuh javnim uslužbencem zagotavljal pravice v večjem obsegu, kot jim jih omogočajo predpisi. Pri revidiranju delnih tekočih in investicijskih odhodkov je računsko sodišče ugotovilo, da je varuh neustrezno določil pogoj za sodelovanje v postopku javnega naročila in dokazila za izpolnjevanje meril za oddajo javnega naročila, ni upošteval pravil pri valorizaciji denarnih obveznosti v večletni pogodbi, pred plačilom računov ni preverjal pravnega temelja in višine obveznosti, za opravljanje dela, kjer so obstajali elementi delovnega razmerja, je sklenil pogodbo civilnega prava, ni predobremenil proračuna v zahtevanem 5-dnevnem roku in je prevzel obveznosti prek dovoljenega obsega prevzemanja obveznosti v breme proračunov prihodnjih let za nedopustno časovno obdobje.

Računsko sodišče je od varuha zahtevalo predložitev odzivnega poročila ter mu podalo priporočila za izboljšanje poslovanja.

7.1.7 Pravilnost poslovanja Zagovornika načela enakosti

Računsko sodišče je o pravilnosti poslovanja Zagovornika načela enakosti v letu 2022 izreklo mnenje s pridržkom.

Računsko sodišče je pri revidiranju plač in drugih izdatkov zaposlenim ugotovilo, da je Zagovornik načela enakosti 2 javnima uslužbenema izplačal prenizek dodatek za delovno dobo. Pri delnih tekočih in investicijskih odhodkih je računsko sodišče ugotovilo, da Zagovornik načela enakosti za storitve grafičnega oblikovanja, storitve tiskanja ter storitve prevajanja in lekture ni izvedel postopka oddaje javnega naročila, pred plačilom računov ni preveril pravnega temelja in višine obveznosti, prevzel je obveznosti prek dovoljenega obsega prevzemanja obveznosti v breme proračunov prihodnjih let.

Računsko sodišče je od Zagovornika načela enakosti zahtevalo predložitev odzivnega poročila ter mu podalo priporočilo za izboljšanje poslovanja.

7.1.8 Učinkovitost podeljevanja statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področjih športa, socialnega varstva, varstva okolja, ohranjanja narave in razvoja nevladnih organizacij

Računsko sodišče je revidiralo učinkovitost več ministrstev pri podeljevanju statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področjih športa, socialnega varstva, varstva okolja, ohranjanja narave in razvoja nevladnih organizacij. Podalo je mnenje, da je bilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport pri tem neučinkovito. Delno učinkovita pa so bila: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti na področju socialnega varstva, Ministrstvo za okolje in prostor na področjih varstva okolja in ohranjanja narave ter Ministrstvo za javno upravo.

Ob koncu obdobja, na katero se nanaša revizija, je imelo status nevladne organizacije v javnem interesu na področjih, ki so bila predmet revizije, skupno 1.931 nevladnih organizacij, od tega največ na področju športa, in sicer 1.759 nevladnih organizacij. Večina nevladnih organizacij je status v javnem interesu na teh področjih pridobila že pred uveljavitvijo Zakona o nevladnih organizacijah iz leta 2018.

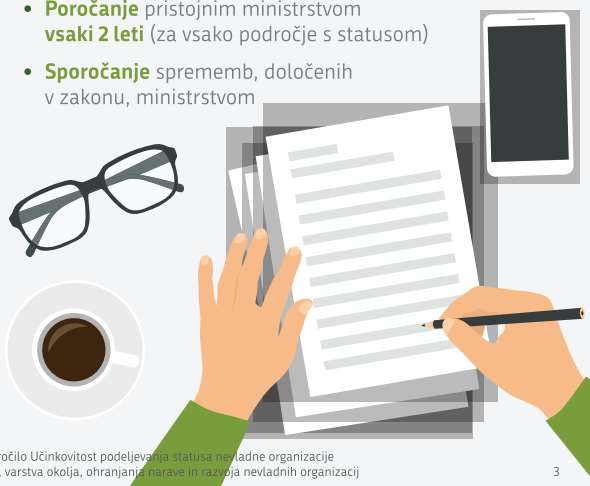
Kaj prinaša status NVO v javnem interesu?

PRAVICE

- Pravica do **pridobitve 1 % dohodnine** od davčnih zavezancev
- **Dodatne točke** v postopku odločanja **pri javnih razpisih** na ministrstvih
- Pravica **zastopanja** določenih interesov **v upravnih ali sodnih postopkih**
- **Možnost brezplačne uporabe nepremičnine** v lasti države ali občin za izvajanje dejavnosti
- **Višja kvota dovoljenih ur** občasnega ali začasnega dela upokoјencev
- **Davčne olajšave** pri opravljanju dejavnosti

OBVEZNOSTI

- **Poročanje** pristojnim ministrstvom **vsaki 2 leti** (za vsako področje s statusom)
- **Sporočanje** sprememb, določenih v zakonu, ministrstvom

Računsko sodišče je ugotovilo, da je javni interes na področju športa v predpisih in v dokumentih, sprejetih na podlagah teh predpisov, zelo široko opredeljen. Na vseh drugih področjih, ki so bila predmet

Podeljevanje statusa in preverjanje izpolnjevanja obveznosti – skupne ugotovitve

postopke podelitve statusa je na več področjih **izvajal le 1 uradnik** (ne glede na zelo različno število NVO s statusom v javnem interesu na posameznih področjih), zato so ministrstva različno natančno izvajala določila zakona, predvsem preverjanje izpolnjevanja pogojev za podelitev oziroma ohranitev statusa

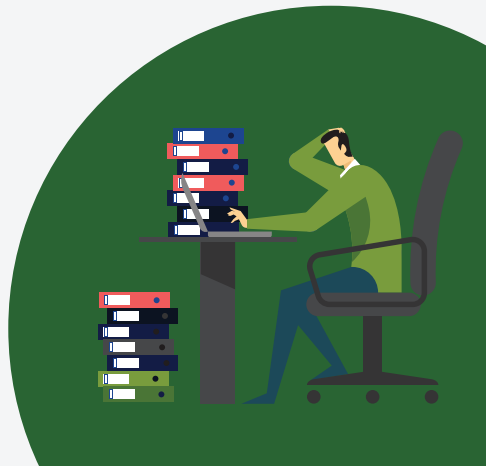
pri podelitvi statusa v javnem interesu na več različnih področjih je **uređitev sodelovanja med ministrstvi zapletena, postopki so dolgotrajni**

v pomoč sodelovanju med ministrstvi in izvajanju postopkov **ni bila vzpostavljena informacijska rešitev**, zaradi česar se veliko dokumentacije prenaša med ministrstvi, postopki so daljši

nekatera **zakonska določila nepotrežno povečujejo upravno breme** (NVO lahko takoj po odvzemu statusa poda ponovno vlogo za podelitev statusa – vodita se 2 postopka; NVO s statusom v javnem interesu na različnih področjih lahko poročajo 1 leto za eno področje, naslednje leto za drugo področje)

RS
RS

Računsko sodišče Republike Slovenije – revizijsko poročilo Učinkovitost podeljevanja statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področjih športa, socialnega varstva, varstva okolja, ohranjanja narave in razvoja nevladnih organizacij

6

revizije, pa javni interes ni enoznačno opredeljen, zato so druga ministrstva za presojo glede delovanja nevladnih organizacij v javnem interesu upoštevala področne predpise, strategije in druge dokumente.

Postopki podeljevanja statusa nevladne organizacije v javnem interesu so zapleteni in pretirano obremenjujejo ministrstva in nevladne organizacije. Ministrstva ne izvajajo ustrezno vseh zahtevanih aktivnosti in nimajo zagotovljene informacijske podpore. Računsko sodišče je v reviziji ugotovilo neustrezna ravnanja ministrstev pri preverjanju izpolnjevanja pogojev in kriterijev za podelitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu, pri opredelitvah kriterijev za izkazovanje pomembnejših dosežkov, pri izvajanju postopkov podeljevanja ali odvzema statusa nevladne organizacije v javnem interesu, pri seznanjanju nevladnih organizacij z njihovimi obveznostmi ter pri nadzoru nad izpolnjevanjem obveznosti.

Ministrstvo za javno upravo je ostalim ministrstvom nudilo podporo pri izvajanju Zakona o nevladnih organizacijah s tem, da jim je podajalo različna pojasnila, navodila in usmeritve, vendar do konca obdobja, na katero se nanaša revizija, še ni izvedlo analize izvajanja določb Zakona o nevladnih organizacijah v praksi.

Računsko sodišče je na podlagi izvedene revizije podalo skupne ugotovitve ter izpostavilo zaključke glede poteka podeljevanja statusa nevladne organizacije v javnem interesu na obravnavanih področjih. Od Ministrstva za javno upravo je zahtevalo predložitev odzivnega poročila ter za izboljšanje poslovanja ministrstvom podalo več priporočil.

7.2 Lokalna samouprava

7.2.1 Revizije pravilnosti na področju lokalne samouprave

Revizije pravilnosti poslovanja so bile izvedene v naslednjih občinah: Vuzenica, Zreče, Črenšovci, Komenda, Prebold, Juršinci, Divača, Štore in Šempeter - Vrtojba. V okviru revizij pravilnosti poslovanja je računsko sodišče praviloma preverjalo pravilnost poslovanja občin v letu 2021 v delu, ki se nanaša na pripravo proračuna in zaključnega računa proračuna ter izvrševanje proračuna, prodaje nepremičnega premoženja in oddaje prostorov v najem, javna naročila pri investicijskih odhodkih, tekoče transfere (tekoče transfere za prevoze učencev osnovne šole in tekoče transfere nepridobitnim organizacijam in ustanovam), zadolževanje ter druga področja poslovanja (na primer: odhodki za dodatke za delo v posebnih pogojih, povračila stroškov za službena potovanja župana, ustanovitev zasebnega zavoda, nadzor nad poslovanjem krajevnih skupnosti, ustanovitev stavbnih pravic, imenovanje podžupana).

Računsko sodišče je 2 občinama izreklo mnenje s pridržkom (občinama Juršinci in Vuzenica), 7 občinam negativno mnenje (občinam Črenšovci, Divača, Komenda, Prebold, Šempeter - Vrtojba, Štore in Zreče), pozitivnega mnenja pa v letu 2023 ni izreklo.

Občine niso poslovale v skladu s predpisi in pogodbenimi določili v naslednjih primerih:

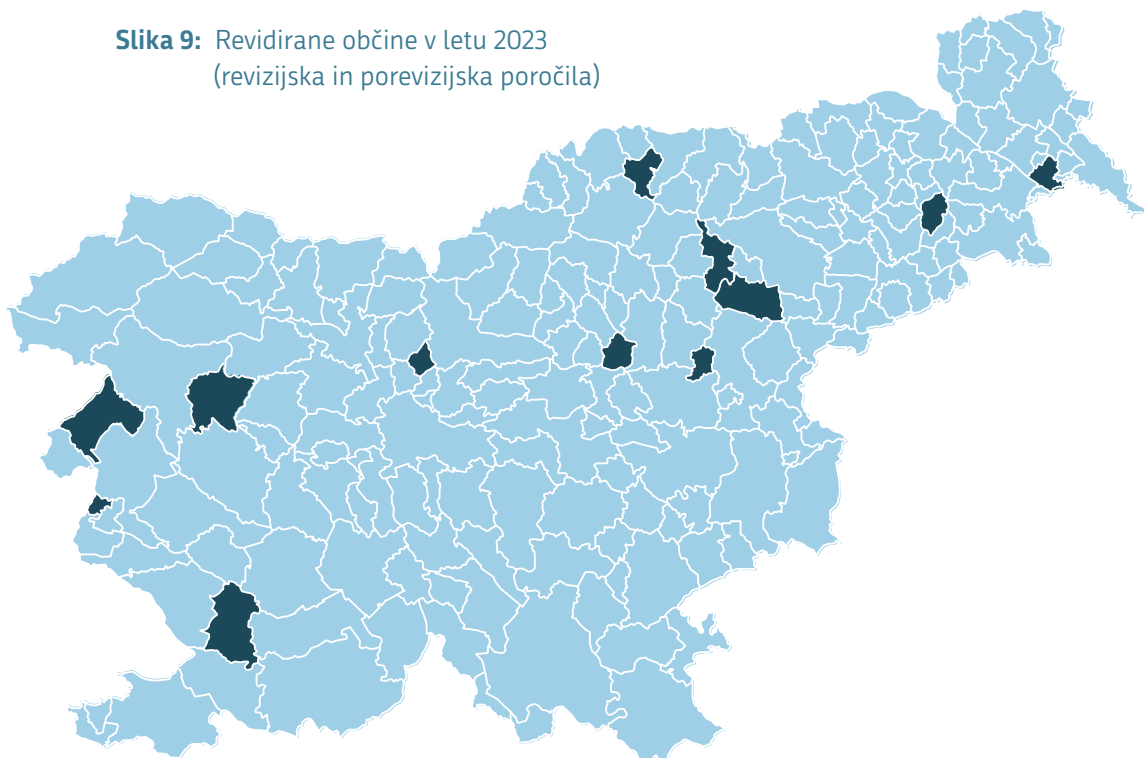
- na področju priprave proračuna in zaključnega računa ter izvrševanja proračuna:
 - poročilo o izvrševanju proračuna v prvem polletju, obrazložitve proračuna občine, splošni in posebni del zaključnega računa proračuna občine, obrazložitev splošnega in posebnega dela zaključnega računa proračuna občine, poročilo o doseženih ciljih in rezultatih ter kadrovske načrt niso bili popolni;
 - v posebnem delu proračuna za leto 2021 občina ni prikazala ocene realizacije prejemkov in izdatkov za leto 2020 ter realizacije prejemkov in izdatkov za leto 2019; v načrtu razvojnih programov 2021 ni izkazovala načrtovanih izdatkov proračuna za investicije in državne pomoči v prihodnjih 4 letih; županja občinskemu svetu ni predložila obrazložitve načrta razvojnih programov;

- župan je sredstva prerazporedil v neskladju z odlokom o proračunu, v polletnem poročilu ter v zaključnem računu proračuna občine ni poročal o vseh izvršenih prerazporeditvah;
- županja o sprejeti odločitvi o začasnem financiranju v obdobju od januarja do marca 2021 ni obvestila občinskega sveta; župan je prepozno poročal občinskemu svetu o izvrševanju proračuna v prvem polletju in predloga zaključnega računa proračuna občine ni pravočasno predložil občinskemu svetu v sprejem;
- občina porabljenih sredstev splošne proračunske rezervacije ni razporedila v proračun občine;
- občina ni mesečno načrtovala likvidnosti proračuna;
- pri plačilu obveznosti iz proračuna občina ni upoštevala zakonskega plačilnega roka;
- občina je iz proračunskih postavk izplačala več sredstev, kot jih je načrtovala v veljavnem proračunu občine, in ni vzpostavila sistema spremljanja prevzetih obveznosti v breme proračunov prihodnjih let;

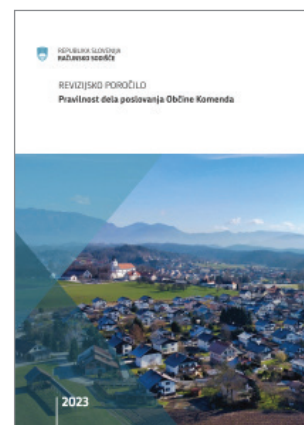
Slika 9: Revidirane občine v letu 2023
(revizijska in porevizijska poročila)

- področje prodaj in oddaj nepremičnega premoženja:
 - občina ni vzpostavila popolne evidence nepremičnega premoženja v lasti občine; nepremičnega premoženja ni vključila v načrt ravnanja z nepremičnim premoženjem; načrt razpolaganja z nepremičnim premoženjem ter evidenca nepremičnega premoženja nista vsebovala vseh predpisanih sestavin; županja ob sprejetju odloka o proračunu občine za leto 2021 občinskemu svetu ni predložila v sprejem načrta ravnanja z nepremičnim premoženjem;
 - občina je po opravljeni izbiri prepozno sklenila pogodbe, v pogodbi o oddaji prostorov v najem za nedoločen čas ni določila odpovednega roka oziroma je določila krajšega od 1 leta; župan za vodenje postopka javnega zbiranja ponudb ni imenoval komisije za oddajo prostorov v najem;
 - občina pri oddaji prostorov v najem ni pripravila posamičnega programa upravljanja oziroma posamičnega programa ravnanja s stvarnim premoženjem; pred razpolaganjem z nepremičnim premoženjem in pred oddajo poslovne stavbe ni pridobila cenitve; pri javnem zbiranju ponudb za oddajo prostorov v najem od ponudnika ni pridobila z javnim zbiranjem ponudb zahtevanih dokumentov in jih tudi ni zahtevala oziroma jih ni pridobila iz uradnih evidenc, postopka javnega zbiranja ponudb pa ni zaključila kot neuspešnega; pri oddaji stvarnega premoženja v najem in oddaji stvarnega premoženja v brezplačno uporabo ni objavila namere o sklenitvi neposredne pogodbe;
 - dopustila je, da je najemnik nepremičnino, ki mu jo je občina oddala v brezplačno uporabo, oddal v podnajem; najemniku je zaračunala prenizko najemnino; najemnike je oprostila plačila najemnine, kljub temu da ni prejela njihovih vlog za oprostitev plačila najemnine oziroma jih je prejela po roku za oddajo vlog, ter z njimi ni sklenila aneksov k najemnim pogodbam;
 - v najemni pogodbi, sklenjeni za nedoločen čas, je določila, da najemodajalec pogodbe ne more odpovedati; v pogodbe o oddaji počitniškega doma in v najemnih pogodbah je občina določila, da ima najemnik v primeru prodaje predmeta najema v času najema predkupno pravico, in s tem ni spoštovala načela enakega obravnavanja;
 - po opravljeni izbiri je prepozno sklenila pogodbe; v pogodbi o oddaji prostorov v najem za nedoločen čas ni določila odpovednega roka oziroma je določila krajšega od 1 leta; župan za vodenje postopka javnega zbiranja ponudb ni imenoval komisije za oddajo prostorov v najem;

- ni izkazala, da je bila oprostitev plačila najemnine upravičena, saj ni preverila, ali je najemnik dejansko opravil dogovorjena dela; najemnino je zaračunavala v tekočem mesecu za pretekli mesec, račune za plačilo uporabnin je izdala za več mesecev skupaj;
- v najemni pogodbi ni določila obveznosti najemnika, da nosi stroške uporabe stavbnega zemljišča, najemnine ni letno usklajevala z indeksom rasti cen življenjskih potrebščin, ni izkazala, da bi prihodke od najemnin, ki jih je pobotala z odhodki za gostinske storitve, namenila za nakup, gradnjo in vzdrževanje stvarnega premoženja občine; dogovorila se je za mesečno najemnino, ki ne odraža realne vrednosti višine najemnine, in s tem ni spoštovala načela gospodarnosti;
- pred sklenitvijo neposredne pogodbe z najemnikom in pogodbe za menjavo nepremičnin ni objavila namere o oddaji stvarnega premoženja v najem; zagotavljala je financiranje delovanja družbe, čeprav za to ni imela več pravne podlage v veljavni zakonodaji, in ni pristopila k ureditvi najemnega razmerja na način, da bi družbi zaračunavala tržno najemnino;
- občina ni izvedla postopkov javnih naročil za investicijsko vzdrževanje nepremičnega premoženja; dopustila je, da je najemnik sam izvedel investicijska vlaganja v poslovni prostor v lasti občine;
- v pogodbe o oddaji prostorov v brezplačno uporabo ni vključila določila o obveznosti izročitve neupravičeno prejete koristi; z uporabniki poslovnih prostorov je občina sklenila neposredne pogodbe o brezplačni uporabi, čeprav za to niso bili izpolnjeni pogoji; oddala je poslovni prostor v brezplačno občasno uporabo, ne da bi v pogodbi določila obveznost plačila predpisanih stroškov;
- za zaračunavanje uporabnine je uporabljala cenik, ki ga ni sprejel občinski svet, dopolnitve cenika o oddajanju v najem ni objavila; uporabniku je zaračunala prenizko oziroma previsoko uporabnino, med objavo razpisa o javnem zbiranju ponudb in odpiranjem ponudb je preteklo manj kot 20 dni; objava razpisa o zbiranju ponudb ni vsebovala vseh predpisanih sestavin;
- pred sklenitvijo pogodbe od najugodnejšega ponudnika ni pridobila pisne izjave, da ni povezana oseba; po opravljeni izbiri je prepozno sklenila prodajno pogodbo z najugodnejšim ponudnikom; kupcu je račun za delno plačilo kupnine izdala več kot 5 mesecev po sklenitvi pogodbe; zemljiškoknjižno dovolilo za vpis lastninske pravice v zemljiško knjigo je vključila v pogodbo, ki je bila notarsko overjena in s tem sposobna za vpis v zemljiško knjigo, pred prejemom razlike kupnine;

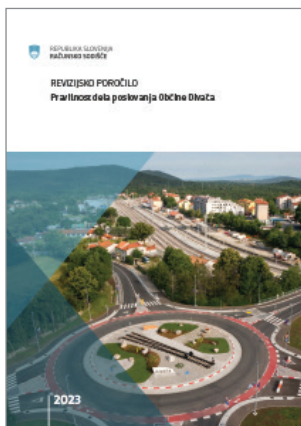

- menjavo nepremičnin je izvedla na podlagi metode neposredne pogodbe, čeprav za to ni bil izpolnjen pogoj; pred sklenitvijo neposredne pogodbe za prodajo zemljišča ni objavila namere o sklenitvi neposredne pogodbe na spletni strani upravljavca ali na drug, krajevno običajen način ali na drugi spletni strani;
- družba sredstev ni porabila v skladu s pogodbenim določilom oziroma za investiranje v poslovno nepremičnino, kar kaže na pomanjkljiv pregled in nadzor občine nad delom poslovdij družbe; občina ni zagotavljala popolnega in pravočasnega pobiranja prejemkov proračuna iz svoje pristojnosti ter izločanja teh prejemkov v proračun;
- področje javnih naročil pri investicijskih odhodkih:
 - javnega naročila oziroma dodatnih del občina ni oddala po predpisanem postopku; z izdajo naročilnic istemu izvajalcu za istovrstna dela je občina vrednost javnih naročil razdelila in se izognila postopku javnega naročanja; na podlagi okvirnega sporazuma naročila ni oddala v skladu s pravili; izvedla je postopek oddaje javnega naročila z zbiranjem ponudb, vendar je pri tem izbrala ponudnika s slabo bonitetno oceno oziroma velikim tveganjem za insolventnost;
 - v razpisni dokumentaciji za javno naročilo je občina navedla določilo, ki ni v skladu z načelom zagotavljanja konkurence med ponudniki;
 - gradbene pogodbe in aneksa ni objavila pravočasno na spletni strani, namenjeni izvajanju elektronskega javnega naročanja;
 - plačala je končno situacijo, ni pa zahtevala pisne izjave izvajalke in pisne izjave podizvajalca, da je podizvajalec prejel plačilo za izvedena dela;
 - občina je s sklenitvijo pogodbe prevzela obveznosti, ne da bi v času sklenitve pogodbe imela za ta namen zagotovljena sredstva v proračunu občine; občina je izplačala več sredstev, kot je imela za ta namen zagotovljenih sredstev v proračunu občine ob prevzemu in plačilu obveznosti; ponudbe, ki je presegla zagotovljena sredstva v proračunu občine, ni izločila kot nedopustne;
 - občina pred uvrstitvijo projekta v načrt razvojnih programov ni pripravila dokumenta identifikacije investicijskega projekta oziroma poenostavljene investicijske dokumentacije, ki ne vsebuje vseh predpisanih sestavin, ni pripravila investicijskega programa;
 - z izbranim ponudnikom ni sklenila gradbene pogodbe, aneks k pogodbi je občina sklenila po zaključku del oziroma naročilnico izdala po zaključku del;

- prevzela in plačala je obveznosti za dela, ki so bila naročena s pogodbo, ki v letu 2021 ni več veljala, plačala je dela, ki v času plačila še niso bila izvedena;
- občina ni zahtevala oziroma ni pridobila zavarovanj za odpravo napak v garancijski dobi in za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti oziroma je bilo zavarovanje neustrezno, prepozno ali v prenizki vrednosti ali s prekratnim rokom veljavnosti;
- pri izvedbi projekta ni spoštovala načel učinkovitosti in gospodarnosti;
- področje tekočih transferov:
 - ni sprejela sklepa o začetku postopka javnega razpisa na področju športa in za izbiro kulturnih programov in projektov;
 - predsednik in člani komisije niso podpisali izjave o prepovedi interesne povezanosti;
 - občina ni pripravila in sprejela lokalnega programa za kulturo oziroma ni opredelila javnega interesa na področju kulture, prioritet, ukrepov ter ciljev in kazalcev za njihovo doseganje v drugem dokumentu razvojnega načrtovanja lokalne skupnosti;
 - v javnem razpisu (na primer na področju turizma, športa, za kulturne programe in projekte, za društvene projekte) je občina uporabila neustrezna merila oziroma ni navedla pomena in načina uporabe meril, iz dokumentacije postopkov ni razvidno, na kakšen način je komisija ocenila programe in projekte oziroma jih sploh ni ocenila oziroma ovrednotila, objava javnega razpisa ni vsebovala vseh obveznih sestavin;
 - izvajalcem športnih programov, izvajalcem kulturnega programa ter nepridobitnim organizacijam in ustanovam je občina dodelila in izplačala sredstva, ne da bi prej izvedla javni razpis;
 - društvom in prejemnikom sredstev na področju turizma in športa ter za prevoze učencev osnovne šole je občina dodelila in izplačala sredstva brez sklenitve pogodbe;
 - komisiji na področju športa in kulture nista opravili pregleda popolnih vlog in prepozno prispelih vlog na razpis nista zavrgli;
 - v javnem razpisu na področju kulture je določila razpisni rok, krajši od 1 meseca;
 - pri javnem razpisu na področju kulture in turizma županja ni imenovala komisije za vodenje postopka, ampak je vloge ovrednotila zaposlena v občinski upravi;

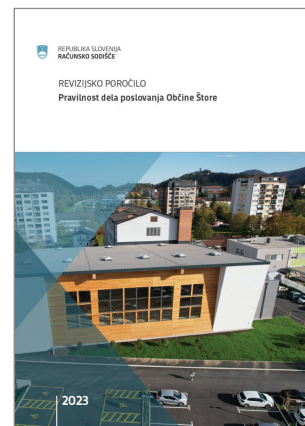

- od izvajalca ni pridobila zavarovanja za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti oziroma ga je pridobila v prenizkem znesku oziroma prepozno;
- društvom je občina zagotavljala brezplačno uporabo športnih objektov in površin za šport, ne da bi izvedla javni razpis;
- za povračilo stroškov prevoza učencev občina ni sklenila pogodb;
- ni v celoti izvajala nadzora nad poslovanjem javnega zavoda;
- področje zadolževanja:
 - občina Ministrstvu za finance ni poročala o vseh pravnih poslih, ki po vsebini pomenijo zadolžitve občine;
 - pravnim osebam javnega sektorja na ravni občine je občina zagotovila sredstva za odplačilo obveznosti iz pogodb o finančnem najemu in pogodbe o dolgoročnem kreditu, kar pomeni, da gre za zadolžitve občine, ne da bi občina pridobila soglasje Ministrstva za finance;
 - prevzela je obveznosti zavodov za poplačilo obveznosti iz pogodb o finančnem leasingu, ne da bi z njimi sklenila pogodbo o zagotavljanju sredstev za poplačilo obveznosti in ne da bi pridobila soglasje Ministrstva za finance;
 - s sklenitvijo pogodbe, s katero se je dogovorila o obročnem plačilu obveznosti, se je občina dolgoročno zadolžila pri fizični oziroma pravni osebi, katere dejavnost ni dajanje posojil;
 - občinski svet je izdal soglasje za zadolžitve javnega podjetja, ne da bi občina predhodno preverila oziroma pridobila izjave, da ima javno podjetje zagotovljena sredstva za servisiranje dolga iz neproračunskih virov;
 - občina v odloku o proračunu občine ni določila obsega zadolževanja pravnih oseb javnega sektorja na ravni občine;
 - posodila je denarna sredstva javnemu podjetju, za kar ni imela podlage v javnofinančnih predpisih;
 - pred sklenitvijo pogodbe ni pridobila izjave oziroma podatkov o udeležbi fizičnih in pravnih oseb v lastništvu ponudnika;
 - dolgoročno se je zadolžila pri osebi zasebnega prava, katere soustanoviteljica je in katere dejavnost ni dajanje posojil; za sklenitev kreditnih pogodb in zavarovanje obveznosti družbe

zasebnega prava s hipoteko na lastnih nepremičninah ni imela podlage v javnofinančnih predpisih;

- družbi je omogočila odplačilo kredita, ki po vsebini predstavlja dolg občine, ne da bi se sama zadolžila na način, da bi v odloku o proračunu občine načrtovala obseg zadolževanja ter pridobila soglasje Ministrstva za finance, posledično pa tudi Ministrstvu za finance o teh pravnih poslih ni poročala kot o zadolžitvi občine;
 - dogovorila se je za plačilo obresti po manj ugodni obrestni meri;
 - kot jamstvo za vračilo obveznosti posojilodajalcu je izrecno in nepreklicno dovolila vpis zastavne pravice s prepovedjo odtujitve in obremenitve na poslovnem deležu občine;
 - občina ni izvajala nadzora nad zadolževanjem pravnih oseb javnega sektorja na ravni občine ter od pravnih oseb javnega sektorja na ravni občine, katerih ustanoviteljica oziroma so-ustanoviteljica je, ni pravočasno pridobila podatkov o stanju zadolženosti na zadnji dan leta;
- druga področja delovanja:
 - župan ni imenoval podžupana in tajnika občine;
 - občina ni sprejela odloka, s katerim bi določila naloge krajevnih skupnosti in način izvajanja nalog, ki jih je prenesla na krajevne skupnosti, in ni spremljala poslovanja krajevnih in četrtnih skupnosti oziroma izvrševanja njihovih finančnih načrtov;
 - društvu je posodila denarna sredstva, za kar ni imela podlage v javnofinančnih predpisih;
 - aneksa h koncesijski pogodbi ni posredovala Ministrstvu za finance in ga ni objavila na portalu javnih naročil, v procesu nadzora nad izvajanjem koncesijske pogodbe pa ni zagotovila, da bi ji koncesionar pravočasno predložil letno poročilo o izva-
janju koncesije;
 - ni pripravila poročila o ekonomski utemeljenosti ustanovitve stavbne pravice na nepremičnini v lasti občine; pred sklenitvijo pogodbe o ustanovitvi stavbne pravice ni pridobila izjave oziroma podatkov o udeležbi fizičnih in pravnih oseb v lastništvu ponudnika; z obremenitvijo zemljišča s stavbno pravico na celotni površini ni spoštovala načela gospodarnosti; pred sklenitvijo pogodbe o ustanovitvi stavbne pravice ni poskrbela za cenitev

premoženja, na katerem je ustanovila stavbno pravico; pogodbo o ustanovitvi stavbne pravice je sklenila za nedoločen čas; v pogodbo o ustanovitvi stavbne pravice ni vključila določila, da se po prenehanju stavbne pravice nadomestilo imetniku stavbne pravice ne plača; za podelitev stavbne pravice na nepremičnem premoženju ni sprejela posamičnega programa ravnanja s stvarnim premoženjem in ni objavila namere o ustanovitvi stavbne pravice; v načrt ravnanja s stvarnim premoženjem občine ni vključila nepremičnega premoženja, na katerem je ustanovila stavbno pravico; zemljiškoknjižno dovolilo za vpis stavbne pravice v zemljiško knjigo je pridobitelju izročila pred plačilom nadomestila za stavbno pravico; ni imenovala skrbnika pravnega posla za podelitev stavbne pravice in ga ni določila v pogodbi;

- po poteku pogodbe v letu 2019 je izvajalec v letu 2021 še vedno opravljal storitve upravnika prostorov občine;
- s sprejemom ter spremembo in dopolnitvijo akta o ustanovitvi zavoda je ustanovila zasebni zavod in v letu 2021 sofinancirala njegovo dejavnost, ki ima pridobitno naravo, ter s sklenitvijo pogodbe o ustanovitvi zavoda ustanovila zasebni zavod, za kar ni imela podlage v javnofinančnih predpisih;
- za ustanovitev družbe z namenom izvedbe investicijskega projekta, ki je namenjen izvajanju tržne dejavnosti in realizaciji dobička na trgu, ni imela podlage v javnofinančnih predpisih;
- pri načrtovanju in izvedbi projekta ustanovitve gospodarske družbe ni spoštovala načela gospodarnosti in ni izvajala nadzora nad njenim poslovanjem.

Računsko sodišče je od 2 občin (Komenda in Prebold) zahtevalo predložitev odzivnega poročila, vsem pa je podalo priporočila za izboljšanje poslovanja.

7.2.2 Revizije smotrnosti na področju lokalne samouprave

7.2.2.1 Učinkovitost poslovanja Ministrstva za javno upravo pri izvajanju nadzora nad delom občin

Računsko sodišče je revidiralo učinkovitost poslovanja Ministrstva za javno upravo v delu, ki se nanaša na izvajanje nadzora nad delom občin v letu 2021. Po mnenju računskega sodišča je bilo ministrstvo delno učinkovito pri poslovanju v delu, ki se nanaša na izvajanje nadzora nad delom občin v letu 2021.

Ministrstvo ni v celoti vzpostavilo organizacijskih pogojev za izvajanje nadzora nad delom občin. Način oziroma postopek izvajanja nadzora v ožjem smislu je določilo le za del nekaterih nalog nadzora nad delom občin, ki jih izvaja notranja organizacijska enota, ki je sistemsko pristojna za lokalno samoupravo. Prav tako za aktivnosti v zvezi z izvajanjem nadzora nad delom občin v letu 2021, razen v zvezi s postopki nadzora, ki so se začeli še v obdobju od leta 2013 do leta 2018 in se nadaljevali tudi v letu 2021, ni pripravljalo dokumentov, ki bi glede na razpoložljive vire in oceno tveganj vnaprej opredeljevali aktivnosti na področju nadzora nad delom občin.

Notranje organizacijske enote ministrstva so v smislu nadzora občinam v letu 2021 v največji meri nudile strokovno pomoč ter organizirale izobraževanja za občine in ažurno odgovarjale na zaprosila za strokovno pomoč. Na področju javnega naročanja so občinam

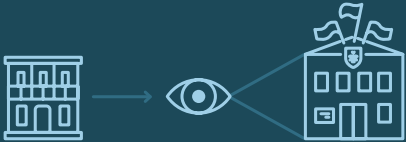
spletno dostopna tudi izvedena spletna izobraževanja in že zavzeta stališča ministrstva. Postopke nadzora nad delom občin v ožjem smislu pa je vodila le notranja organizacijska enota, pristojna za področje lokalne samouprave, ki je v letu 2021 še vedno nadaljevala s postopki za usklajevanje temeljnih občinskih aktov z zakonodajo na podlagi opozoril, ki so bila izdana v postopkih nadzora, začelih v obdobju od leta 2013 do leta 2018. Drugih sistematičnih nadzorov občin ministrstvo ni izvajalo, temveč so se nadzori izvajali po potrebi, na podlagi zunanje pobude, pri čemer je ministrstvo pri izvedbi nekaterih zakonsko predvidenih postopkov z dodatnimi ukrepi (na primer z izvedbo mediacijskih sestankov) zagotovilo večjo učinkovitost. Ministrstvo pri tem nima v celoti vzpostavljenega podrobnejšega pregleda nad posameznimi nalogami, povezanimi z nadzorom nad delom občin, ki jih je izvajalo v letu 2021.

Ministrstvo je v letu 2021 pripravilo poročilo le glede dela svojih aktivnosti, ki se nanašajo na nadzore nad delom občin, začete v obdobju od leta 2013 do leta 2018, s katerim pa vlada, ministrstva in občine oziroma njihova reprezentativna združenja niso bili seznanjeni. Ministrstvo ni spremljalo, kako se v Zakonu o lokalni samoupravi in Zakonu o državni upravi opredeljen sistem nadzora nad delom občin izvaja v praksi, ter v zvezi s tem ni sistematično sodelovalo z drugimi ministrstvi, predvsem v smislu aktivnosti za poenotenje izvrševanja sistema nadzora nad delom občin.

MNENJE RAČUNSKEGA SODIŠČA

Ministrstvo za javno upravo je bilo pri poslovanju v delu, ki se nanaša na izvajanje nadzora nad delom občin v letu 2021, **delno učinkovito**.

Ministrstvo je na podlagi zahtev in priporočil računskega sodišča pripravilo načrt aktivnosti za:

pripravo ocene tveganj in izvedbo drugih aktivnosti za potrebe **bolj učinkovitega načrtovanja in spremljanja izvedenega nadzora** nad delom občin v prihodnje

poenotenje postopkov načrtovanja in izvajanja nadzora nad delom občin na vseh področjih, za katera je pristojno

vzpostavitev sistema periodičnega spremljanja izvajanja nadzora nad delom občin s strani drugih ministrstev

RS

RS

Računsko sodišče Republike Slovenije – revizijsko poročilo Učinkovitost poslovanja Ministrstva za javno upravo pri izvajanju nadzora nad delom občin

5

Računsko sodišče je ministrstvu podalo priporočila za izboljšanje poslovanja, ni pa zahtevalo predložitve odzivnega poročila, saj je ministrstvo med revizijskim postopkom, kjer je bilo mogoče, sprejelo ustrezne popravljalne ukrepe za odpravo razkritih nesmotrnosti oziroma ukrepe, ki bodo zmanjšali možnost nastajanja istovrstnih nesmotrnosti v prihodnje.

7.3 Pravosodje

7.3.1 Pravilnost poslovanja Okrajnega sodišča v Ljubljani

Računsko sodišče je o pravilnosti poslovanja Okrajnega sodišča v Ljubljani v letu 2021 izreklo mnenje s pridržkom.

Na segmentu plač in drugih izdatkov zaposlenim je računsko sodišče ugotovilo, da je Okrajno sodišče v Ljubljani v 8 primerih na posamezno delovno mesto razporedilo več javnih uslužbencev, kot je bilo sistemiziranih delovnih mest, javno uslužbenko je razporedilo na delovno mesto, za katero ni izpolnjevala vseh s sistemizacijo določenih pogojev, direktorici sodišča je brez dogovora in sklepa izplačalo delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela, javnima uslužbenkama je za iste naloge poleg povečanega obsega dela plačalo tudi za delo preko polnega delovnega časa, posameznim javnim uslužbencem je prepozno odredilo delo prek polnega delovnega časa, javni uslužbenki je izplačalo previsok in 4 javnim uslužbencem prenizek dodatek za delovno dobo, javnim uslužbencem dodatka za delo v rizičnih razmerah ni obračunalo glede na dejansko opravljene ure, v 2 primerih je dodatek za delo v rizičnih razmerah izplačalo brez izdanega individualnega sklepa, vodi notranje organizacijske enote ni določilo in izplačalo položajnega dodatka, javni uslužbenki je prepozno izplačalo jubilejno nagrado, 4 zaposlenim je povrnilo previsoke stroške prevoza ter javnemu uslužbencu obračunalo in izplačalo regres za prehrano tudi za dan, ko je delal manj kot 4 ure.

Na segmentu delnih tekočih in investicijskih odhodkov je računsko sodišče ugotovilo, da je Okrajno sodišče v Ljubljani prevzelo obveznosti, čeprav niso bili izpolnjeni vsi s predpisi določeni pogoji, v postopku javnega naročila je za storitve varovanja eno merilo določilo tako, da je omogočalo neupravičeno prednost posameznim ponudnikom, v 1 primeru je sporazum sklenilo po opravljeni storitvi, pred plačilom računov ni preverjalo pravnega temelja in višine obveznosti, za storitve stacionarne telefonije ni izvedlo postopka oddaje javnega naročila, v 1 primeru je pri izvedbi javnega naročila po enostavnem postopku izbralo ponudnika, ki je bil dražji, sodnim izvedencem je v 10 primerih prepozno izvedlo plačila za opravljeno delo in povračila stroškov, nekatere obveznosti je v informacijskem sistemu MFERAC evidentiralo z obrazcem FOP ter javne uslužbenke s pooblastilom ni uvrstilo med odredbodajalce.

Računsko sodišče je v reviziji opozorilo na dileme glede opredelitve oblike dela pri izvedbi nujnih procesnih dejanj izven poslovnega časa sodišča za sodno osebje in plačila za to delo. Od Okrajnega sodišča v Ljubljani je zahtevalo predložitev odzivnega poročila, v katerem mora Okrajno sodišče v Ljubljani izkazati, da je vzpostavilo zakonito stanje pri izplačilu dodatka na delovno dobo.

7.4 Sredstva EU

7.4.1 Učinkovitost porabe sredstev ESRR in pravilnost izvedbe javnega razpisa za covid mikrokredite za leti 2020 in 2021

Računsko sodišče je revidiralo učinkovitost Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT), SID banke in Slovenskega podjetniškega sklada (SPS) pri porabi prispevkov Evropskega sklada za regionalni razvoj (EU podpora) za izvedbo Javnega razpisa P7-2 2020 COVID MIKROKREDITI 2020, 2021 ter pravilnost izvedbe javnega razpisa, za katerega je bil odgovoren SPS, v obdobju od 1. 9. 2020 do 30. 9. 2021.

Računsko sodišče je o učinkovitosti porabe sredstev EU podpore izreklo mnenje, da sta bila MGRT in SID banka učinkovita, SPS pa delno učinkovit.

MGRT je učinkovito izvedlo naloge posredniškega organa, SID banka pa je učinkovito načrtovala porabo sredstev EU podpore, izvedla finančni instrument Mikroposojila za mikro, mala in srednje velika podjetja, nadzirala porabo sredstev EU podpore ter ukrepala v primeru kršitve finančnih sporazumov.

Ne glede na izrečeno mnenje pa je računsko sodišče oba revidiranca opozorilo, da okrepita svoji vlogi pri presoji ustreznosti pogojev in meril javnega razpisa, določenih s strani SPS, ter pri zagotavljanju njihove skladnosti s cilji operacije FI COVID-19. Posebej pa je MGRT opozorilo še na to, da mora okrepiti nadzor nad izvajanjem operacije na kraju samem.

SPS je bil pri pripravi in izvedbi javnega razpisa delno učinkovit, saj v javnem razpisu pogojev kandidiranja ni določil dovolj jasno in razumljivo, da bi bili v času oddaje vloge preverljivi. Merila so bila povezana s cilji javnega razpisa, niso pa bila usklajena s cilji iz začasnega okvira operacije. SPS pri pripravi javnega razpisa ni upošteval posebnih pogojev za čas epidemije covid-19, ki sta jih določila Evropski parlament in Svet Evropske unije.

Računsko sodišče je o pravilnosti izvedbe javnega razpisa SPS izreklo mnenje s pridržkom, saj so bile ugotovljene številne nepravilnosti pri izvedbi javnega razpisa (ni ustrezno ugotavljal popolnosti vlog, ni preverjal izpolnjevanja pogoja kandidiranja, nepravilno je ocenjeval merila, ni upošteval rokov za dopolnitev vlog in izdajo sklepov in drugo).

Računsko sodišče je MGRT in SPS podalo priporočila za učinkovitejšo porabo sredstev EU podpore ter SPS za izboljšanje izvedbe javnih razpisov.

7.5 Zdravstvo

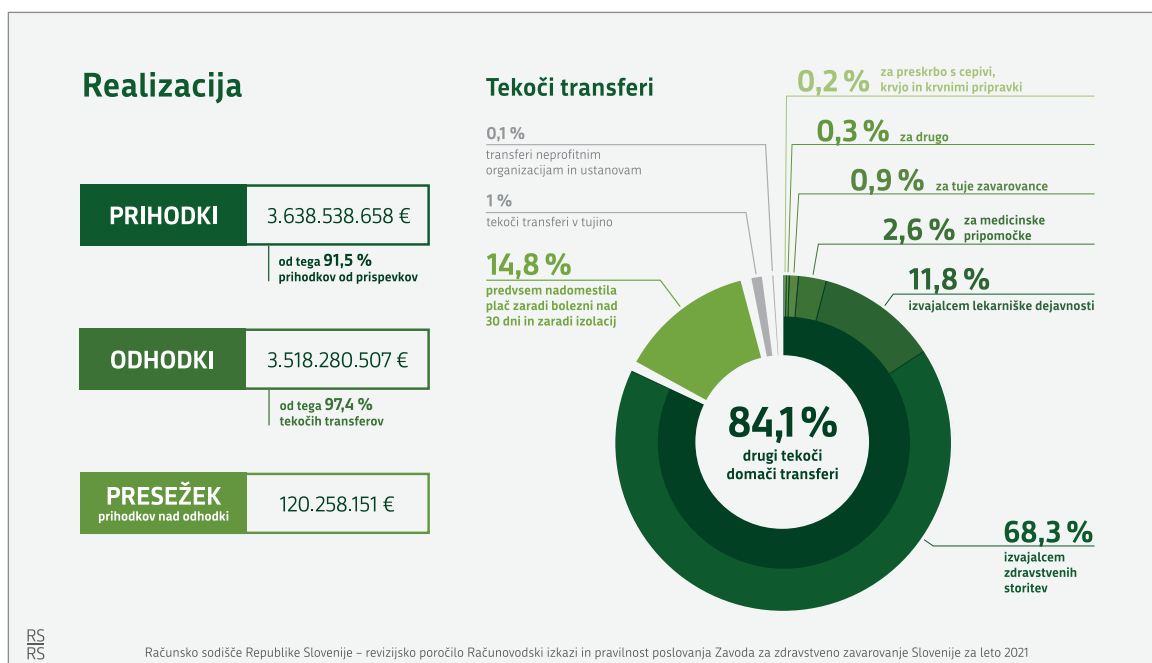
7.5.1 Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za leto 2021

Računsko sodišče je izvedlo revizijo računovodskih izkazov in pravilnosti poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, ki je na podlagi Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju nosilec in izvajalec obveznega zdravstvenega zavarovanja za območje Republike Slovenije.

Računsko sodišče je o računovodskih izkazih zavoda za leto 2021, razen za del terjatev do zavezancev za neplačane prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje in z njimi povezanih neplačanih prihodkov ter nerazporejenih plačil dajatev, za katere je evidence vodila Finančna uprava Republike Slovenije, izreklo pozitivno mnenje, ker meni, da revidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih resnično in pošteno prikazujejo stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev zavoda na dan 31. 12. 2021 ter prihodke in odhodke oziroma prejeme in izdatke zavoda za tedaj končano leto.

O pravilnosti poslovanja zavoda v letu 2021 je računsko sodišče izreklo mnenje s pridržkom, saj zavod kljub določilom Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ni odločal o pravici zavarovanih oseb do skupinske obnovitvene rehabilitacije v

upravnem postopku, temveč je pristojnost za odločanje prenesel na organizatorje skupinske obnovitvene rehabilitacije. V končnem obračunu za leto 2021 nekaterih zdravstvenih storitev ni obračunal v skladu z merili iz Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2021, izvajalcem je priznal več oziroma manj zdravstvenih storitev, kot so bile opravljene v letu 2021, pri obračunu storitev je upošteval nepravilen datum spremembe plačnih razredov, zavod tudi ni obvestil Ministrstva za zdravje o začasnem prevzemu programa ter ni začel izvajati analiz, ki jih je določal Splošni dogovor za pogodbeno leto 2021. Računsko sodišče je ugotovilo tudi, da je zavod izdajal odločbe o priznanju pravice do povračila stroškov specialističnega in bolnišničnega zdravljenja ter nabave medicinskih pripomočkov in zdravil v tujini več kot 2 meseca po prejemu vlog ter izplačeval ostala povračila stroškov opravljenih zdravstvenih storitev in nabavljenih medicinskih pripomočkov v Sloveniji v neskladju z Zakonom o splošnem upravnem postopku. Pri izbiri izvajalcev storitev zavod ni ravnal v skladu s predpisi o javnem naročanju v vrednosti najmanj 46.676 EUR.

Zavod ni pravočasno uskladił akta o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest, kar je v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju, v nasprotju z Zakonom o delovnih razmerjih je javno uslužbenko zaposlil za nedoločen čas brez javne objave, v nasprotju z Zakonom o javnih uslužbencih pa pri zaposlovanju ni zagotovil vsem kandidatom dostopnosti do delovnih mest pod enakimi pogoji. Nepravilnosti so bile ugotovljene tudi pri izplačilu delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela, dodatka za stalno pripravljenost in pri odpravninah ob upokojitvi.

Računsko sodišče odzivnega poročila ni zahtevalo, ker je zavod nepravilnosti odpravil med revizijo.

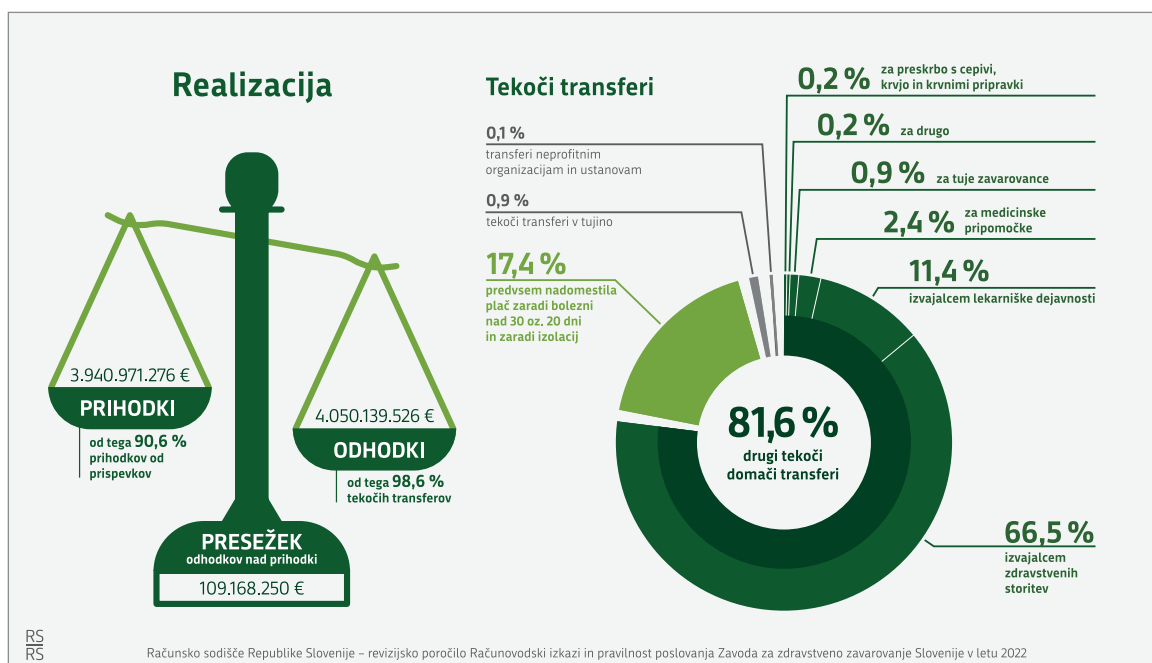
7.5.2 Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za leto 2022

Računsko sodišče je o računovodskih izkazih zavoda za leto 2022, razen za del terjatev do zavezancev za neplačane prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje in z njimi povezanih neplačanih prihodkov ter nerazporejenih plačil dajatev, za katere je evidence vodila Finančna uprava Republike Slovenije, izreklo pozitivno mnenje, ker meni, da revidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih resnično in pošteno prikazujejo stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev zavoda na dan 31. 12. 2022 ter prihodke in odhodke oziroma prejemke in izdatke zavoda za tedaj končano leto.

O pravilnosti poslovanja zavoda v letu 2022 je računsko sodišče izreklo mnenje s pridržkom, saj zavod kljub določilom Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ni odločal o pravici zavarovanih oseb do skupinske obnovitvene rehabilitacije v upravnem postopku, temveč je pristojnost za odločanje prenesel na organizatorje skupinske obnovitvene rehabilitacije. V končnem obračunu za leto 2022 nekaterih zdravstvenih storitev ni obračunal v skladu z merili iz Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2022 in v skladu z Zakonom o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema ter ni preveril, ali so vsi projekti zaključeni in upravičeni do sredstev za terciar. Računsko sodišče je ugotovilo tudi, da je zavod izdajal odločbe o priznanju pravice do povračila stroškov specialističnega in bolnišničnega zdravljenja ter nabave medicinskih pripomočkov in zdravil v tujini več kot 2 meseca po prejemu vlog ter izplačeval ostala povračila stroškov opravljenih zdravstvenih storitev in nabavljenih medicinskih pripomočkov v Sloveniji v neskladju z Zakonom o splošnem upravnem postopku. Pri izbiri dobaviteljev blaga zavod ni ravnal v skladu s predpisi o javnem naročanju v vrednosti najmanj 128.942 EUR.

Zavod tudi ni ravnal v skladu z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju, ker je v aktu o sistemizaciji delovnih mest omogočil odstopanja pri razporeditvi javnih uslužbencev na delovna mesta, za katera nimajo zahtevane strokovne izobrazbe, javnega uslužbenca je ob premestitvi uvrstil v previsok plačni razred in ni zagotovil 2 % sredstev za plačilo redne delovne uspešnosti. Nepravilnosti so bile ugotovljene tudi pri izplačilu odpravnin ter solidarnostne pomoči.

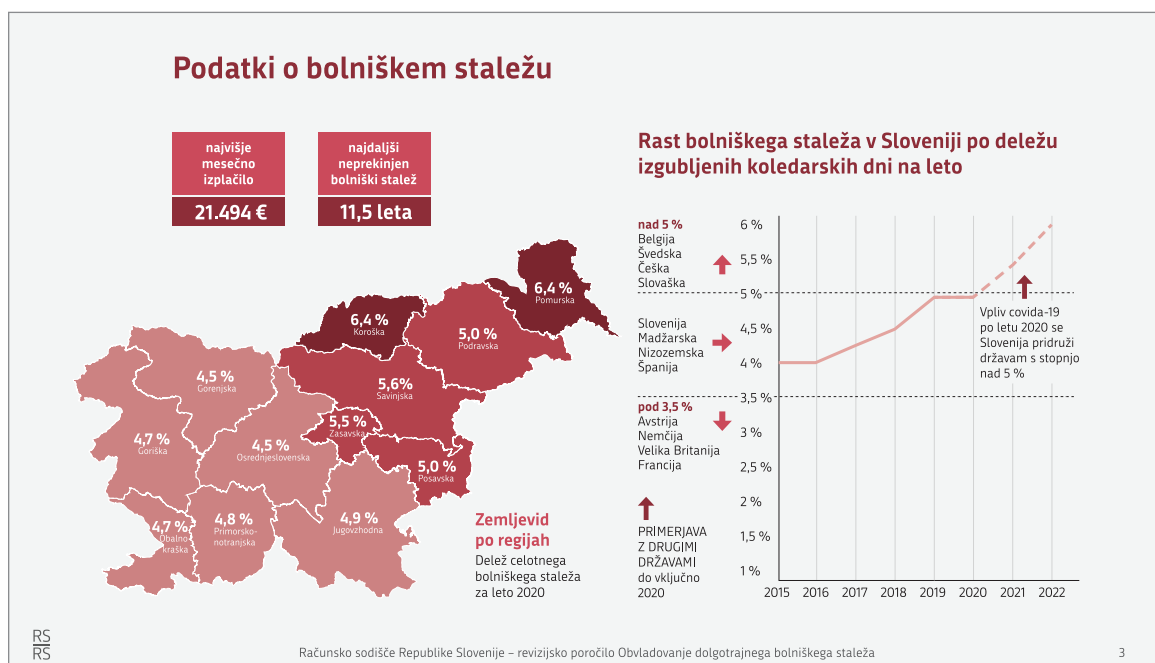
Računsko sodišče odzivnega poročila ni zahtevalo, ker je zavod nepravilnosti odpravil med revizijo.

7.5.3 Obvladovanje dolgotrajnega bolniškega staleža

Računsko sodišče je revidiralo učinkovitost Ministrstva za zdravje pri obvladovanju dolgotrajnega bolniškega staleža v letu 2020 in podalo mnenje, da ministrstvo pri tem ni bilo učinkovito.

Država je v letu 2020 razpolagala le z delnimi strateškimi usmeritvami za obvladovanje dolgotrajnega bolniškega staleža. Podatki in analize, ki jih je ministrstvo zagotavljalo, so se nanašali zgolj na bolniški stalež kot celoto, niso pa zagotavljali podatkov o dolgotrajnem bolniškem staležu. Ministrstvo tako ni zagotovilo, da bi na ravni države razpolagali z ustreznimi podatki in analizami, s pomočjo katerih bi lahko ugotavljali najpogostejše okoliščine dolgotrajnega bolniškega staleža in značilnosti dolgotrajno odsotnega posameznika. Analiz o vplivu višine in trajanja nadomestila plače za začasno zadržanost od dela ter o odvisnosti trajanja bolniškega staleža od (ne)dosegljivosti zdravstvenih storitev na obseg dolgotrajnega bolniškega staleža pa ministrstvo sploh ni zagotovilo.

Ministrstvo ni prispevalo k oblikovanju strokovnih usmeritev o primerni okvirni dolžini bolniškega staleža za posamezno diagnozo, ki bi zdravnikom služile kot priporočilo pri odločanju, delodajalcem pa

kot okvirna informacija o predvidenem trajanju dolgotrajne bolniške odsotnosti. Ministrstvo bi moralo tudi aktivno pristopiti k zagotavljanju poenotenja priporočenih ravnanj bolnikov v času staleža ob posameznih vrstah diagnoz ter zagotoviti ustrežnejše pravne podlage za sankcioniranje kršitev navodil in s tem zmanjšati tveganje zlorab bolniškega staleža.

Odločanje o tem, ali in kako pogosto se preverijo možnosti za izboljšanje zdravstvenega stanja zavarovanca, je bilo v celoti prepuščeno zdravnikom, poenoteni pa tudi niso bili kriteriji za ocenjevanje začasne in trajne delanezmožnosti zavarovancev v postopkih odločanja pred različnimi organi. Rehabilitacija in prizadevanja za vrnitev zaposlenih na delo niso potekala v času bolezni, temveč šele po pridobitvi statusa osebe z zmanjšano (delovno) zmožnostjo. S povezovalnimi pravicami do medicinske in poklicne rehabilitacije bi se lahko oseba že prej napotila na poklicno rehabilitacijo. Ministrstvo ni izvedlo aktivnosti, ki bi pripomogle k celoviti obravnavi bolnikov in poškodovancev v procesu hitrega vračanja na delo, kar bi lahko pozitivno vplivalo na trajanje bolniškega staleža.

Računsko sodišče je od ministrstva zahtevalo predložitev odzivnega poročila in mu podalo priporočila za učinkovitejše obvladovanje dolgotrajnega bolniškega staleža.

7.5.4 Obvladovanje zasvojenosti otrok in mladostnikov z digitalnimi tehnologijami

Računsko sodišče je izvedlo revizijo na Ministrstvu za zdravje, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport in Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti s ciljem, da izreče mnenja o njihovi učinkovitosti pri obvladovanju zasvojenosti otrok in mladostnikov z digitalnimi tehnologijami, v obdobju od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2021. Po mnenju računskega sodišča so revidiranci prepoznali naraščajočo problematiko zasvojenosti otrok in mladostnikov z digitalnimi tehnologijami, saj so v sodelovanju s številnimi deležniki načrtovali in izvajali več ukrepov in aktivnosti, vendar pa so bili pri obvladovanju zasvojenosti otrok in mladostnikov z digitalnimi tehnologijami le delno učinkoviti.

Ključno vlogo pri vzgoji otrok in pri obvladovanju zasvojenosti otrok in mladostnikov z digitalnimi tehnologijami imajo starši oziroma skrbniki, pri ukrepanju v korist otroka pa se pomembno vključuje tudi država.

Revidiranci so prepoznali naraščajočo problematiko zasvojenosti otrok in mladostnikov z digitalnimi tehnologijami, zato so v sodelovanju s številnimi deležniki načrtovali in izvajali več ukrepov in aktivnosti za preprečevanje in zdravljenje zasvojenosti. Niso pa zagotovili vseh za ustrezno načrtovanje potrebnih podatkov o obsegu uporabe digitalnih tehnologij ter podatkov o zaznanem številu otrok in mladostnikov s težavami. Revidiranci ciljev in ukrepov za obvladovanje zasvojenosti otrok in mladostnikov z digitalnimi tehnologijami niso načrtovali dovolj pregledno in natančno, poleg tega pa tudi niso poskrbeli za natančno določitev nalog in pregledno ter natančno organiziranost vseh relevantnih deležnikov.

Pri obvladovanju digitalnih zasvojenosti ni bilo zagotovljeno enotno ukrepanje vseh relevantnih deležnikov. Noben deležnik, ki storitve izvaja v okviru javne službe, še ni specializiran za preprečevanje in/ali zdravljenje digitalnih zasvojenosti otrok in mladostnikov, največjo vlogo pri promociji ukrepov in pri obvladovanju digitalnih zasvojenosti pa imajo zunanji izvajalci. Računsko sodišče je revidirancem podalo več priporočil za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti pri načrtovanju in izvajanju ukrepov za obvladovanje digitalnih zasvojenosti.

7.6 Izobraževanje in šport

7.6.1 Pravilnost poslovanja Mladinskega doma Maribor

Računsko sodišče je revidiralo pravilnost poslovanja Mladinskega doma Maribor v letu 2021.

O pravilnosti poslovanja mladinskega doma v letu 2021 je računsko sodišče izreklo mnenje s pridržkom, ker je ugotovilo neskladja s predpisi pri oblikovanju sistemizacije delovnih mest, določitvi obsega sredstev za redno delovno uspešnost, obračunavanju položajnega dodatka, dodatkov za delo v manj ugodnem delovnem času, dodatka za delo z osebami z motnjami vedenja in osebnosti ter pri povračilu stroškov prevoza na delo in povračilu stroškov uporabe lastnega vozila.

Mladinski dom je v nasprotju s predpisi s področja javnega naročanja spremenil pogodbo o izvedbi javnega naročila in ni objavil seznama oddanih javnih naročil na portalu javnih naročil. V nasprotju z Zakonom o računovodstvu odgovorna oseba ni predpisala podrobnejših navodil za popis, pristojni organ pa ni odločil o načinu odpisa osnovnih sredstev. V nasprotju z Zakonom o javnih financah v povezavi s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora tudi ni zagotovil notranje revizije.

Računsko sodišče je od Mladinskega doma Maribor zahtevalo predložitev odzivnega poročila.

7.6.2 Pravilnost poslovanja Glasbene šole Litija - Šmartno

Računsko sodišče je izvedlo revizijo pravilnosti poslovanja Glasbene šole Litija - Šmartno v letu 2021.

Glasbeni šoli je izreklo mnenje s pridržkom, ker je ugotovilo neskladja s predpisi glede izpolnjevanja pogoja ustrezne izobrazbe strokovnega delavca, pri določitvi obsega sredstev za redno delovno uspešnost, pri obračunavanju dodatka za delovno dobo in pri določitvi odpravnine ob upokojitvi.

Poleg tega je glasbena šola namenjala javna sredstva za pogostitve zaposlenih, za kar ni podlage v relevantnih predpisih, ni pravilno objavljala podatkov o javnih naročilih, brez podlage v predpisih pa

je sklenila tudi podjemno pogodbo za dela, ki so sodila v opis rednih del delovnega mesta. Poročila o popisu ni obravnaval pristojni organ.

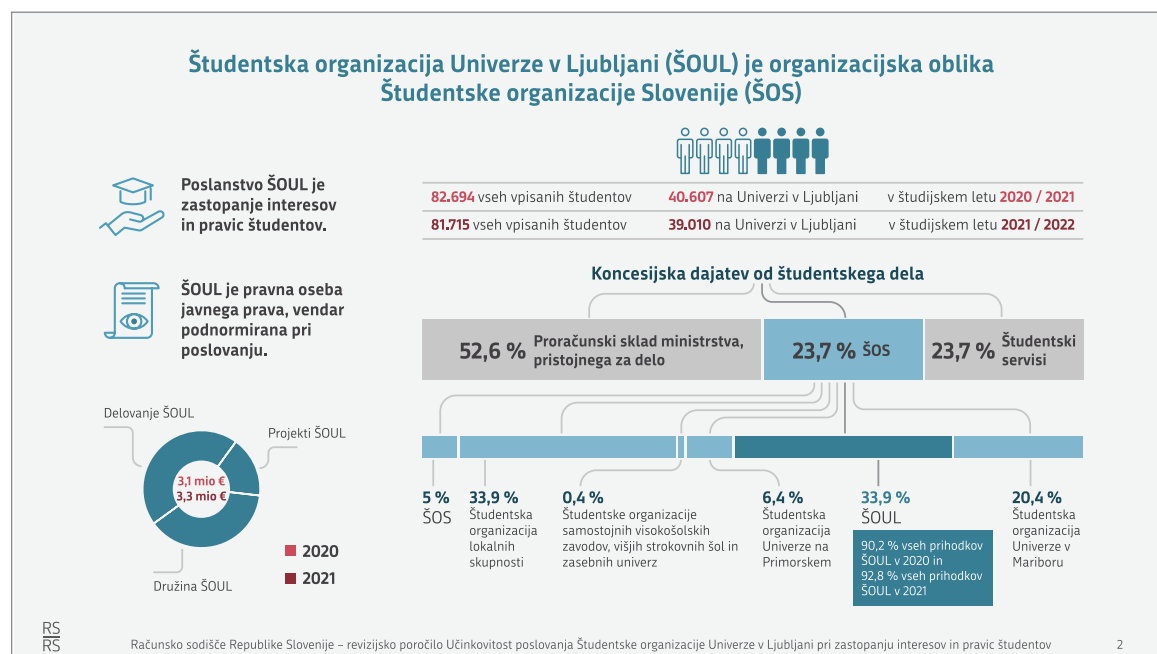
Ker glasbena šola med revizijskim postopkom ni odpravila vseh ugotovljenih nepravilnosti, je računsko sodišče zahtevalo predložitev odzivnega poročila.

7.6.3 Učinkovitost poslovanja Študentske organizacije Univerze v Ljubljani pri zastopanju interesov in pravic študentov v obdobju od 1. 1. 2020 do 30. 6. 2022

Računsko sodišče je izvedlo revizijo učinkovitosti poslovanja Študentske organizacije Univerze v Ljubljani (ŠOUL) pri zastopanju interesov in pravic študentov v obdobju od 1. 1. 2020 do 30. 6. 2022 in ocenilo, da je bila ŠOUL pri tem neučinkovita.

ŠOUL ni imela sprejetega dolgoročnega strateškega dokumenta, v katerem bi opredelila cilje in učinke svojega delovanja, letno načrtovanje pa je bilo v pretežnem delu poslovanja izvedeno na način, ki ne omogoča primerjave načrtovanega z doseženim.

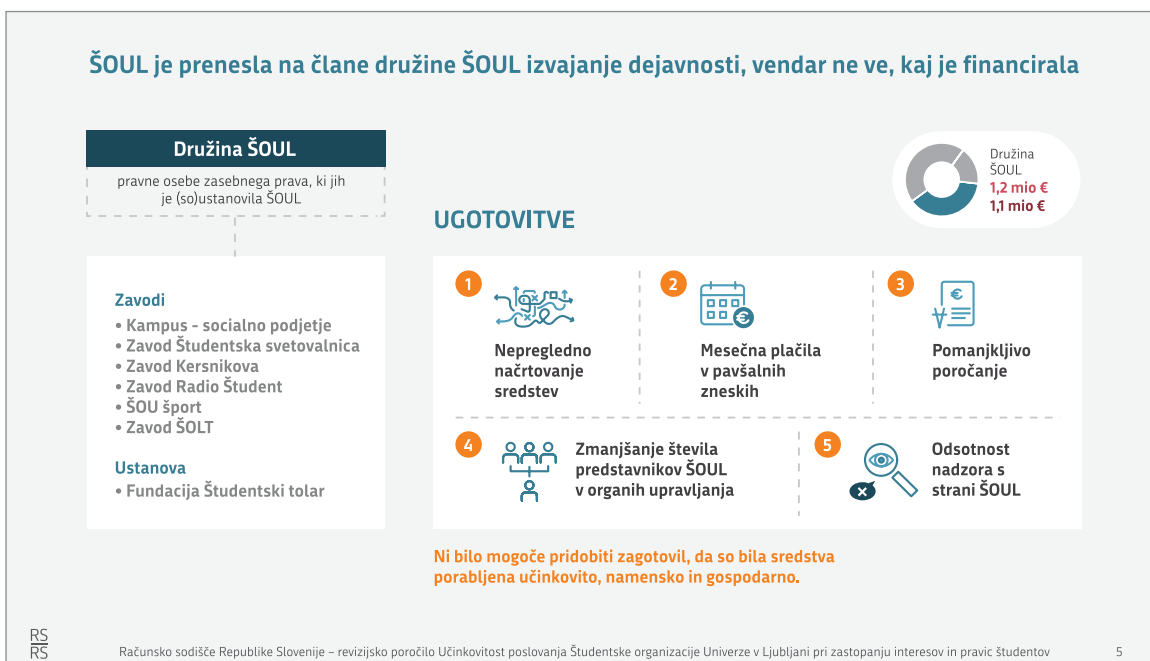
ŠOUL je 0,5 milijona EUR v letu 2020 in 0,7 milijona EUR v letu 2021 namenila za projekte, vendar jih ni niti načrtovala, o njih ni poročala in jih ni dokumentirala na način, da bi bilo mogoče potrditi, da so bila sredstva za projekte porabljena namensko in transparentno.

Posamezni projekti so bili financirani tudi s prispevkom študentov, pri čemer ni bilo mogoče ugotoviti, komu so študenti plačali prispevek za izvedbo aktivnosti. Poleg tega vsi projekti niso bili objavljeni na način, ki bi omogočal seznanitev vseh zainteresiranih študentov in bi jim nudil enakopraven dostop do vseh aktivnosti, nekateri projekti pa so bili že v izhodišču namenjeni le vnaprej znanemu omejenemu krogu oseb. ŠOUL je tretjino vseh sredstev namenila pravnim osebam, ki jih je (so)ustanovila in nanje prenesla izvajanje dela svojih dejavnosti. Zaradi nepreglednega načrtovanja sredstev, ki jih ŠOUL namenja tem subjektom, ter odsotnosti nadzora ŠOUL nad njihovim poslovanjem, računsko sodišče ni moglo pridobiti zagotovil, da so bila sredstva izplačana tem pravnim osebam porabljena učinkovito, namensko in gospodarno. ŠOUL je 1,4 milijona EUR v letu 2020 in 1,5 milijona EUR v letu 2021 porabila za svoje delovanje. Pri porabi teh sredstev ni vedno ravnala v skladu s pravnimi podlagami, ki jo zavezujejo pri poslovanju.

ŠOUL je pripravljala 3 različna letna poročila z različnimi vsebinami, pri čemer so se skupni zneski letnih prihodkov in odhodkov med poročili razlikovali, zato tovrstnih informacij ni mogoče oceniti kot zanesljive. Transparentnost poročanja je bila okrnjena tudi, ker ŠOUL poročanja ni prilagodila zahtevam Zakona o računovodstvu.

Računsko sodišče je od ŠOUL zahtevalo predložitev odzivnega poročila, v katerem mora izkazati odpravo nesmotrnosti, in ji podalo priporočila za izboljšanje poslovanja.

7.7 Kultura in umetnost

7.7.1 Poslovanje Javne agencije za knjigo Republike Slovenije

Računsko sodišče je revidiralo pravilnost in uspešnost poslovanja Javne agencije za knjigo Republike Slovenije v letih 2020 in 2021.

O pravilnosti poslovanja agencije v navedenih letih je izreklo negativno mnenje, ker je agencija nepravilno izvedla postopke oddaje naročil za nabavo osnovnih sredstev in storitev v vrednosti najmanj 33.371 EUR, brez dokazil o opravljenih storitvah je izvajalcu plačala 8.100 EUR, sklenila je pogodbo za pravne storitve, za katere je že imela sklenjeno pogodbo z drugim izvajalcem, pri čemer so neupravičeni stroški znašali 5.533 EUR, v znesku 2.000 EUR je mimo javnega razpisa sofinancirala izdelavo promocijskega filma za izbor programa oziroma projekta s področja knjige. Poleg tega je neupravičeno uporabila službeno kreditno kartico, predsednici sveta agencije za knjigo je neupravičeno plačala pot v Berlin ter pred izvedbo storitev z izvajalci ni sklenila pogodb o izvedbi storitev oziroma ni izdala naročilnic v skupni vrednosti 7.615 EUR. Članom strokovnih komisij je izplačala za 40.844 EUR nagrad, ne da bi pridobila ustrezne izkaze o opravljenem delu, ter jim izplačevala povračilo potnih stroškov, za kar ni bilo pravnih podlag.

Računsko sodišče je ocenilo, da je bila agencija delno uspešna pri izvajanju nalog s področja knjige v letih 2020 in 2021.

V javnih razpisih in pozivih za dodeljevanje sredstev več pogojev in kriterijev ni bilo jasnih, preverljivih in merljivih. Ocene pristojnih komisij so bile v posameznih razpisih pomanjkljivo utemeljene, kar ne omogoča naknadne preverljivosti ocenjevanja. Agencija v javnih razpisih za sofinanciranje izdaje knjig ni opredelila načina določitve števila sofinanciranih knjig, v nekaterih javnih razpisih pa ni opredelila načina določitve obsega sredstev, ki jih za svoj program prejme posamezni prejemnik, niti ni izkazala oziroma obrazložila razlogov za svoje odločitve. S tem ni zagotovila transparentnosti pri dodeljevanju sredstev.

Agencija ni imela jasnih pravil za izogibanje navzkrižju interesov članov strokovnih komisij, nagrade za delo članov strokovnih in delovnih komisij pa so direktorji agencije določali na podlagi njihove subjektivne ocene, kar predstavlja tveganje za negospodarno ravnanje.

Pomanjkljivo je bilo tudi spremljanje izpolnjevanja pogodbenih obveznosti prejemnikov sredstev. Računsko sodišče je ocenilo, da je agencija plačala vsaj 63.010 EUR za stroške, ki se niso nanašali na programe oziroma projekte, sprejete v sofinanciranje, oziroma iz dokazil ni izhajalo, da se nanje nanašajo. Nakazovala je sredstva za programe oziroma projekte brez izkaza vseh nastalih stroškov in ne da bi prijavitelji svoje programe oziroma projekte izvedli v roku.

Računsko sodišče je od agencije zahtevalo predložitev odzivnega poročila, v katerem mora izkazati odpravo nepravilnosti in nesmotrnosti, in ji podalo priporočila za izboljšanje poslovanja.

7.8 Gospodarske javne službe

7.8.1 Vzpostavitev pogojev za izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti in nadzor nad njunim izvajanjem

Računsko sodišče je revidiralo učinkovitost poslovanja Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo pri vzpostavitvi pogojev za izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti ter pri nadzoru nad njunim izvajanjem v obdobju od leta 2017 do 30. 6. 2021. Po mnenju računskega sodišča je bilo ministrstvo pri tem neučinkovito.

Ministrstvo ni vzpostavilo ustreznih pogojev za izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti. Ministrstvo ni predlagalo sprememb in dopolnitev Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti (ZPPDej), v katerih bi nedvoumno opredelilo obseg 24-urne dežurne službe, določilo izjeme, kjer ta storitev ni potrebna, opredelilo način in postopek oblikovanja cene 24-urne dežurne službe in plačnika te storitve. Poleg tega v osnovni pogreb ni vključilo vseh nujnih stroškov za njegovo izvedbo, zato lahko plačilo osnovnega pogreba presega zakonsko višino. Ministrstvo ni predlagalo določitve pokopališke dejavnosti za gospodarsko javno službo (GJS), za katero razlaga, da je GJS, in ni predlagalo vključitve določila o sprejemu podzakonskega predpisa o metodologiji za oblikovanje cen storitev upravljanja pokopališč, s čimer bi bila dejavnost regulirana, storitve upravljanja pokopališč

Izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
(prej Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo)
mora predpisati izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti in opravljati nadzor nad njunim izvajanjem.

Občine so morale do 15. 10. 2017 sprejeti odloke in uskladiti dejavnost z Zakonom o pogrebni in pokopališki dejavnosti (ZPPDej) in s podzakonskimi predpisi.

POGREBNA DEJAVNOST:

24-urna dežurna služba

- obsega vsak "prvi prevoz" pokojnika
- je gospodarska javna služba (GJS)

KDO JO IZVAJA?
izvajalec, ki ga določi občina

1
v občini

tržna pogrebna dejavnost

- drugi prevozi pokojnika
- priprava pokojnika
- upepelitev pokojnika
- priprava in izvedba pogreba

KDO JO IZVAJA?
izvajalci dejavnosti z dovoljenjem ministrstva

109
v Sloveniji

POKOPALIŠKA DEJAVNOST:

upravljanje pokopališč

- zagotavljanje urejenosti pokopališč, investicije in investicijsko vzdrževanje
- oddajanje grobov v najem, vodenje evidenc in izdaja soglasij

KDO GA IZVAJA?
upravljavci, ki jih določi občina

1
za pokopališče

urejanje pokopališč

- investicije v pokopališče in objekte na pokopališču

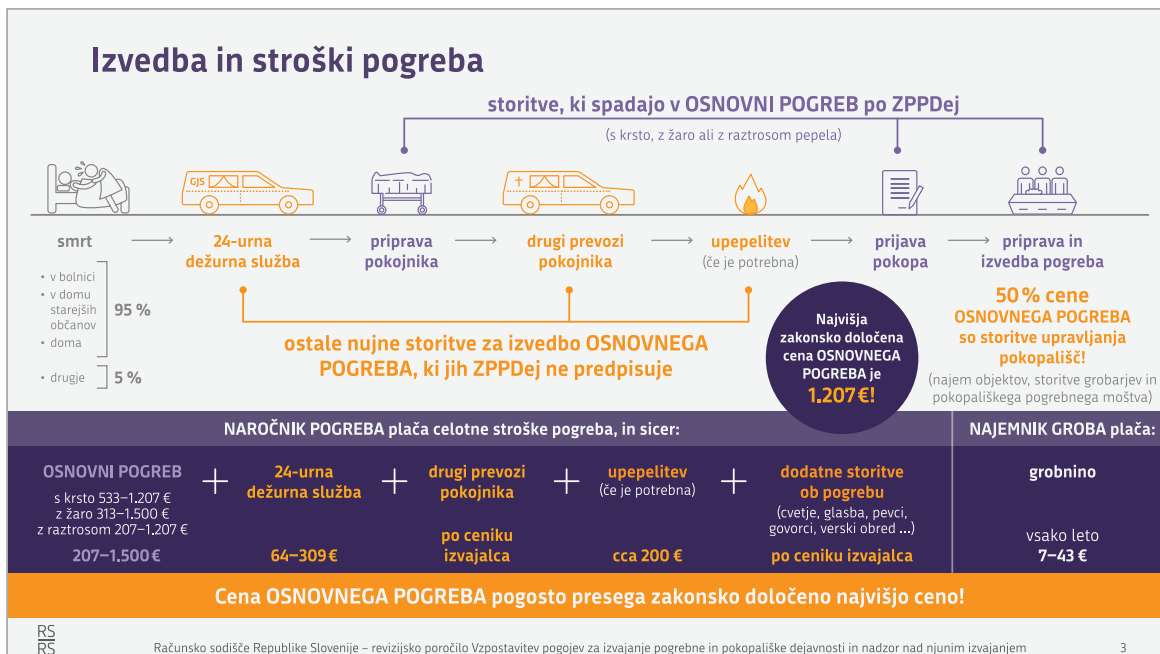
KDO GA IZVAJA?
občina

pa vsem uporabnikom dostopne pod enotnimi pogoji. Ministrstvo ni predlagalo odprave možnosti dvojnega zaračunavanja storitev najema pokopaliških objektov in naprav ter storitev grobarjev in pokopališko-pogrebne moštva in ni predlagalo nedvoumne opredelitve, katere storitve opravljajo izvajalci pogreba kot tržne storitve in katere storitve izvajajo upravljavci pokopališč. Ministrstvo ni pripravilo normativov za izvajanje 24-urne dežurne službe, standardov in normativov za opravljanje pokopališke dejavnosti, občinam pa ni obrazložilo razpolagalnih pravic za pokopališča, ki niso v njihovi lasti. Ministrstvo ni prispevalo k pravočasni uveljavitvi podzakonskih in drugih predpisov za izvajanje pogrebne dejavnosti, dovoljenja za opravljanje pogrebne dejavnosti je podelilo tudi izvajalcem, ki niso izpolnjevali vseh predpisanih pogojev.

Ministrstvo ni izvajalo nadzora nad skladnostjo predpisov občin in njihovega izvajanja z ZPPDej. Zaradi navedenega v 3 letih in pol po zakonskem roku za uskladitev dejavnosti z ZPPDej skoraj tretjina občin ni sprejela odloka o pokopališkem redu po ZPPDej, 24-urna dežurna služba pa se je izvajala le v slabi tretjini občin.

Računsko sodišče je za odpravo ugotovljenih neučinkovitosti od ministrstva zahtevalo izvedbo popravljalnih ukrepov, za izboljšanje poslovanja pa mu je podalo več priporočil.

7.8.2 Učinkovitost upravljanja odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke

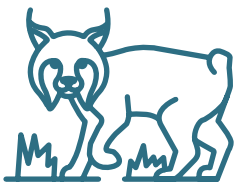
Računsko sodišče je revidiralo učinkovitost Javnih služb Ptuj, podjetja za izvajanje gospodarskih javnih služb in drugih dejavnosti d.o.o., Ptuj pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke in učinkovitost Mestne občine Ptuj pri upravljanju odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke ter pri nadzoru in usmerjanju Javnih služb Ptuj v delu, ki se nanaša na upravljanje odlagališča nenevarnih odpadkov Gajke, v obdobju od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2021. Po mnenju računskega sodišča so bile Javne službe Ptuj pri tem učinkovite, medtem ko je bila Mestna občina Ptuj delno učinkovita.

Mestna občina Ptuj je sprejela odločitev o neizvedbi investicije v odlagališče odpadkov po tem, ko je že bila izvedena vrsta aktivnosti, ki so potekale več let, in je bilo zanje porabljenih 1.451.378 EUR (od tega v obdobju, na katero se nanaša revizija, 39.990 EUR). Pri tem ni bila izvedena poglobljena strokovna analiza zagotavljanja odlaganja odpadkov v daljšem časovnem obdobju na lastnem odlagališču ali na podlagi pogodbe na drugem odlagališču.

Določitev posameznih investicij na vplivnem območju zaradi obratovanja odlagališča ni temeljila na predhodno določenih kriterijih, ki bi izhajali iz primerjave obsega razvitosti oziroma obstoja infrastrukture za zadovoljevanje potreb prebivalcev med posameznimi območji občine. Takšen način določitve investicij zaradi omejenih finančnih sredstev, s katerimi razpolagajo občine, pomeni tveganje za neenakomeren razvoj infrastrukture med posameznimi območji Mestne občine Ptuj. V obdobju, na katero se nanaša revizija, je vrednost izvedenih investicij znašala 643.345 EUR.

Pri določitvi upravičencev do odškodnin in drugih bonitet ni imela študije ali kakšne druge strokovne podlage, ki bi ji omogočila njihovo določitev na podlagi objektivnih kriterijev, ki bi odražali dejansko stopnjo negativnih vplivov na okolje zaradi obratovanja odlagališča.

7.9 Okolje

7.9.1 Učinkovitost Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri prilagajanju kmetijstva podnebnim spremembam

Računsko sodišče je revidiralo učinkovitost Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri prilagajanju kmetijstva podnebnim spremembam, in sicer v obdobju od 1. 1. 2018 do 30. 6. 2022. Po mnenju računskega sodišča je bilo ministrstvo pri tem delno učinkovito.

Podnebne spremembe so spremembe podnebja, ki trajajo dlje časa, povzročajo pa jih tako naravni procesi kot tudi antropogeni dejavniki. Posledice podnebnih sprememb se med drugim kažejo v obliki naraščanja temperatur, spreminjanja padavinskih vzorcev ter vse pogostejših pojavih ekstremnih vremenskih dogodkov, kot so suše, obilne padavine, neurja s točo in vetrom, pozeba in podobno. Kmetijstvo je zaradi pridelave na prostem eden izmed najbolj občutljivih sektorjev za učinke podnebnih sprememb, zaradi česar je nujno, da se v Republiki Sloveniji začnemo sistematično prilagajati na podnebne spremembe.

Ocenjujemo, da v obdobju, na katero se naša revizija, ministrstvo prilagajanja kmetijstva na podnebne spremembe ni obravnavalo kot prioriteto. Ministrstvo je sicer v okviru Programa razvoja podeželja 2014–2020 zagotavljalo izvajanje ukrepov, ki prispevajo k prilagajanju

Ministrstvo strateškemu načrtovanju ni posvečalo dovolj pozornosti

- Ministrstvo **ni spremljalo** vpliva podnebnih sprememb na kmetijstvo. Imelo je le podatke o škodi zaradi naravnih nesreč.
- Ministrstvo **ni pripravilo ocene ranljivosti**, ki je podlaga za strategijo, in **ni pripravilo strategije** prilagajanja kmetijstva.
- Ukrepi so bili načrtovani** v drugih dokumentih, predvsem **za doseganje drugih ciljev** kmetijske politike.

POSLEDICE:

- Prilagajanje kmetijstva **ni celovito in sistematično** načrtovano.
- Niso upoštewane** morebitne **razlike** v ranljivosti kmetijstva po Sloveniji.

Zato obstaja tveganje, da bo **PRILAGAJANJE DRAŽJE!**

Računsko sodišče Republike Slovenije – revizijsko poročilo Učinkovitost Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri prilagajanju kmetijstva podnebnim spremembam

3

kmetijstva na podnebne spremembe, kot so na primer ureditev namakalnih sistemov in rastlinjakov ter posodobitev hlevov, nakup opreme za protislansko zaščito, protitočnih mrež ter uvajanje bolj odpornih sort rastlin. Prav tako je financiralo raziskave in prenos znanja prek javne kmetijske svetovalne službe. Vendar pa ukrepov ter s tem prilagajanja kmetijstva na podnebne spremembe ni načrtovalo na podlagi

strategije ter ni ugotavljalo, na katere dejavnike spreminjajočega se podnebja je oziroma bo kmetijstvo najbolj ranljivo. Na ta način prilagajanje kmetijstva ni bilo celovito in sistematično načrtovano ter usklajeno kot je bilo v preteklosti. To pa povečuje verjetnost, da bo izvedba prilagajanja pogosto odziv na krize in katastrofe ter bo zato tudi dražja, kot bi bila sicer.

Računsko sodišče je ministrstvu podalo več priporočil, ministrstvo pa je že med izvajanjem revizije sprejelo tudi akcijski načrt za pripravo ocene ranljivosti in strategije prilagajanja.

7.10 Trajnostni razvoj

7.10.1 Zmanjševanje tveganj za pojav bega možganov

Računsko sodišče je izvedlo revizijo, da bi preverilo, ali so bili Vlada Republike Slovenije, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ), Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) učinkoviti pri izvajanju aktivnosti, usmerjenih v zmanjševanje tveganj za pojav bega možganov v Republiki Sloveniji v obdobju od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2021.

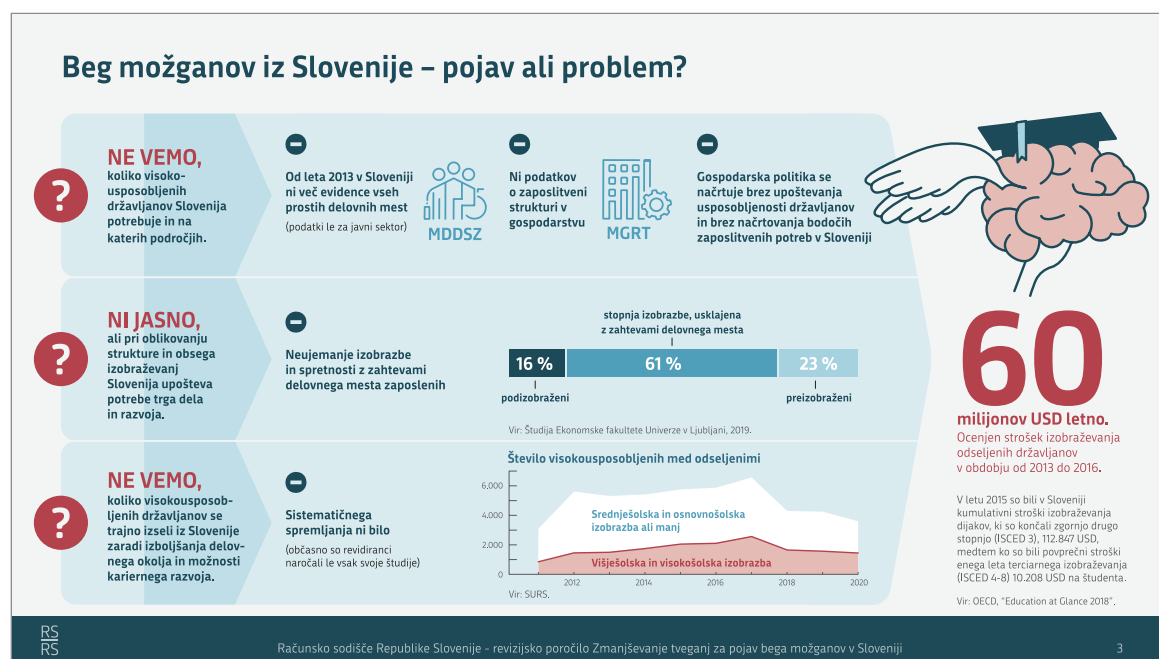
Računsko sodišče je izreklo mnenje, da so bili vlada, MDDSZ, MGRT in MIZŠ v obdobju, na katero se nanaša revizija, delno učinkoviti pri izvajanju aktivnosti, usmerjenih v zmanjševanje tveganj za pojav bega možganov v Republiki Sloveniji.

Pojav bega možganov je za države, iz katerih poteka emigracija, mednarodno identificiran kot negativen pojav, saj iz gospodarstev izteka človeški kapital kot strateški in razvojni vir, hkrati pa izvorna država izgublja sredstva, ki so bila vložena v izobraževanje emigrantov. Zaradi teh razlogov države, iz katerih poteka emigracija, poskušajo pojav spremljati in vplivati na dejavnike, ki pojav povzročajo, ter ga zmanjševati z različnimi ukrepi in tehnikami v okviru področnih politik in politike ekonomskih migracij. Pogoj za ustrezno upravljanje pojava bega možganov pa je, da država pozna lastne potrebe po obsegu in strukturi visoko usposobljenih državljanov glede na trg dela in načrtovani razvoj.

Pri uresničevanju Strategije ekonomskih migracij za obdobje od 2010 do 2020 in Strategije Vlade Republike Slovenije na področju migracij iz leta 2019 MDDSZ, MGRT in MIZŠ niso aktivno ter kontinuirano sodelovali, kar je bilo še posebej izrazito v okviru procesa priprave in izvajanja projekta Platforma za napovedovanje kompetenc.

Za Republiko Slovenijo, njen bodoči razvoj, možnost ustvarjanja in dopolnjevanja kakovostnih delovnih mest in kot pomemben vir informacij za obvladovanje pojava bega možganov v prihodnje, bi bilo na podlagi sklepa vlade z dne 29. 8. 2019 treba vzpostaviti celovit in sistemski pristop pri napovedovanju kompetenc za poklice prihodnosti. Sodelovanje med MDDSZ, MGRT in MIZŠ za uresničevanje projekta Platforma za napovedovanje kompetenc je bilo na nizki ravni vse do konca obdobja, ki je obravnavano v reviziji.

MIZŠ je na področju visokega šolstva in znanosti po koncu obdobja, na katero se nanaša revizija, sprejelo temeljna strateška dokumenta za razvoj visokega šolstva ter znanstveno-raziskovalne in inovacijske dejavnosti, ki sledita Evropski uniji v spodbujanju pojava kroženja možganov. V primeru, da se ključni dejavniki odbijanja, ki vplivajo na tveganje za pojav bega možganov, ne spremenijo bistveno oziroma ostanejo enaki, kroženje možganov ne more predstavljati učinkovitega pristopa za ohranjanje visoko izobraženih kadrov v Republiki Sloveniji. Računsko sodišče je vladi, MDDSZ, MGRT in MIZŠ podalo priporočila za izboljšanje poslovanja.

60 milijonov USD letno. Ocenjen strošek izobraževanja odseljenih državljanov v obdobju od 2013 do 2016.

V letu 2015 so bili v Sloveniji kumulativni stroški izobraževanja dijakov, ki so končali zgornjo drugo stopnjo (ISCED 3), 112.847 USD, medtem ko so bili povprečni stroški enega leta terciarnega izobraževanja (ISCED 4-8) 10.208 USD na študenta.

Vir: OECD, "Education at Glance 2018".

RS
RS

Računsko sodišče Republike Slovenije - revizijsko poročilo Zmanjševanje tveganj za pojav bega možganov v Sloveniji

3

7.11 Informacijski sistemi

7.11.1 Učinkovitost in pravilnost poslovanja Generalnega sekretariata Vlade Republike Slovenije pri izvajanju izbranih projektov informatizacije

Računsko sodišče je izvedlo revizijo pravilnosti in učinkovitosti poslovanja Generalnega sekretariata Vlade Republike Slovenije (GSV) pri prenovi infrastrukture informacijske tehnologije z izvajanjem projektov informatizacije Celovita prenova podatkovnega centra in Nakup specifične systemske informacijske opreme v obdobju od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021.

Informacijski sistem GSV je eden najpomembnejših v državi, saj je ključen za nemoteno delo vlade in posledično države. V informacijskem sistemu GSV se obravnavajo vsa gradiva, ki zahtevajo odločitev vlade, obravnavane vsebine se nanašajo in vplivajo na vsa področja družbe, v sistem pa so vključeni vsi organi državne uprave, zato sta razpoložljivost in varnost sistema pomembni s širšega vidika. Na podlagi Zakona o državni upravi je bil upravljavec infrastrukture centralizirane državne informatike Ministrstvo za javno upravo.

Računsko sodišče je o pravilnosti poslovanja pri prenovi infrastrukture informacijske tehnologije GSV izreklo mnenje s pridržkom, saj je GSV pri javnih naročilih za izvedbo projektov informatizacije v razpisni dokumentaciji za ponudnike določil prekratek rok za oddajo ponudb. Poleg tega je GSV izvedbo javnega naročila Nakup specifične systemske informacijske opreme začel, preden je dobil soglasje Ministrstva za javno upravo. Razen vpliva ugotovljenih nepravilnosti, je GSV v vseh pogledih posloval v skladu s predpisi.

Računsko sodišče je o učinkovitosti poslovanja GSV pri izvajanju izbranih projektov informatizacije izreklo mnenje, da je bilo ravnanje GSV delno učinkovito in bi ga bilo mogoče izboljšati predvsem na področju zagotavljanja večje konkurence med ponudniki in s tem doseganja čim nižje cene.

Računsko sodišče je GSV podalo več priporočil, ni pa zahtevalo predložitve odzivnega poročila.

7.11.2 Učinkovitost Ministrstva za javno upravo pri ureditvi sodelovanja s strankami informacijskih storitev

Računsko sodišče je izvedlo revizijo učinkovitosti Ministrstva za javno upravo (MJU) pri ureditvi sodelovanja z organizacijami javnega sektorja – strankami, ki so uporabljale različne informacijske storitve MJU, v obdobju od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021 in podalo mnenje, da MJU pri ureditvi sodelovanja s strankami ni bilo učinkovito.

Vzpostavitev centralnih informacijskih storitev za organizacije javnega sektorja na MJU poteka že več desetletij. MJU je ob zaključku obdobja, na katero se nanaša revizija, organizacijam v javnem sektorju nudilo več kot 85 informacijskih storitev.

Kljub temu da iz zakonskih podlag ni bilo nedvoumno jasno, katere vrste organizacij javnega sektorja morajo obvezno uporabljati informacijske storitve MJU in katere smejo k njim pristopiti prostovoljno, MJU v okviru svojih pristojnosti ni poskrbelo, da bi bilo nedvoumno jasno, kdo naj bi njegove informacijske storitve uporabljal.

MJU ni jasno opredelilo vsebine svojih informacijskih storitev, saj do novembra 2021 ni objavilo celovitega seznama svojih informacijskih storitev in za večino svojih storitev ni javno objavilo podatkov o načinu pristopa k storitvi, splošnih pogojev uporabe storitev in matrik odgovornosti obeh pogodbenih strani.

MJU je odnose s strankami svojih informacijskih storitev praviloma urejalo z neposrednimi pogodbenimi dogovori, pri čemer pa v večini sklenjenih pogodbenih dogovorov ni jasno določilo predmeta dogovora – informacijskih storitev, ki jih za stranko dejansko izvaja, in medsebojnih pravic in obveznosti pogodbenih strani. MJU poleg tega tudi ni vzpostavilo ažurne in točne evidence pogodbenih dogovorov.

Po obdobju, na katero se nanaša revizija, je Zakon o spremembah Zakona o Vladi Republike Slovenije del delovnega področja MJU, ki se nanaša na informacijske storitve javnega sektorja, prenesel v pristojnost novoustanovljenega Ministrstva za digitalno preobrazbo. Računsko sodišče je novemu ministrstvu podalo več priporočil za izboljšanje poslovanja.

7.12 Politični sistem

Računsko sodišče je na podlagi 29. člena Zakona o volilni in referendumski kampanji v letu 2023 zaključilo z izvajanjem revizij financiranja volilnih kampanj, izvedenih v letu 2022, in sicer pri tistih organizatorjih volilnih kampanj, ki imajo na podlagi tega zakona pravico do delnega povračila stroškov volilne kampanje.

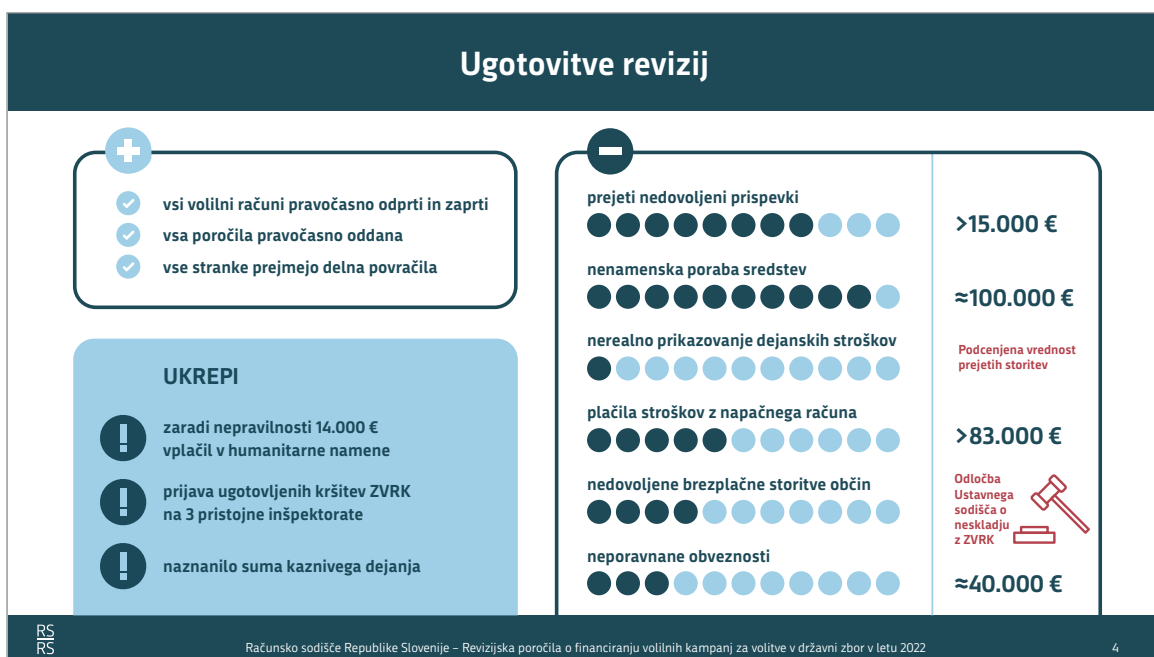
7.12.1 Pravilnost financiranja volilne kampanje za volitve poslancev v državni zbor v letu 2022

Računsko sodišče je za volilno kampanjo za volitve v državni zbor opravilo obvezno revizijo 9 organizatorjev volilnih kampanj (političnih strank). V revizijah pravilnosti financiranja volilnih kampanj je računsko sodišče 6 organizatorjem volilnih kampanj izreklo pozitivno mnenje o pravilnosti poslovanja in o pravilnosti poročanja v skladu Zakonom o volilni in referendumski kampanji, 3 organizatorjem pa mnenje s pridržkom. Na podlagi opravljenih revizij so bili organizatorji volilnih kampanj upravičeni do delnega povračila stroškov volilnih kampanj v skupnem znesku 324.000 EUR. Zaradi nepravilnosti, ugotovljenih v revizijah, so morali organizatorji volilnih kampanj vplačati v humanitarne namene skoraj 14.000 EUR.

Računsko sodišče je v letu 2023, v povezavi z volitvami poslancev v državni zbor v letu 2022, izvedlo revizije pravilnosti financiranja volilne kampanje pri naslednjih listah kandidatov:

- Gibanja Povežimo Slovenijo (bivša stranka Konkretno),
- stranke Levica,
- stranke Lista Marjana Šarca,
- stranke Nova Slovenija – Krščanski demokrati,
- stranke Državlansko gibanje Resnica,
- Stranke Alenke Bratušek,
- stranke Socialni demokrati,
- Slovenske demokratske stranke in
- stranke Gibanja Svoboda.

7.12.2 Pravilnost financiranja volilne kampanje za volitve predsednika republike v letu 2022

Računsko sodišče je v zvezi z volilno kampanjo za volitve predsednika republike opravilo obvezno revizijo 4 organizatorjev volilnih kampanj. V revizijah pravilnosti financiranja volilnih kampanj je računsko sodišče 2 organizatorjema volilne kampanje izreklo pozitivno mnenje o pravilnosti poslovanja v skladu Zakonom o volilni in referendumski kampanji, 2 organizatorjema pa mnenje s pridržkom. Na podlagi opravljenih revizij so bili organizatorji volilnih kampanj upravičeni do delnega povračila stroškov volilnih kampanj v skupnem znesku 135.000 EUR. Zaradi nepravilnosti, ugotovljenih v revizijah, so morali organizatorji volilnih kampanj vplačati v humanitarne namene skoraj 4.000 EUR.

Računsko sodišče je izvedlo revizijo pravilnosti financiranja volilne kampanje za volitve predsednika republike v letu 2022 pri naslednjih kandidatih:

- Nataši Pirc Musar,
- dr. Anžetu Logarju,
- dr. Milanu Brglezu in
- dr. Vladimirju Prebiliču.

Ugotovitve revizij

- ✓ vsi volilni računi pravočasno zaprti
- ✓ vsa poročila pravočasno oddana
- ✓ vsi kandidati prejmejo delna povračila

UKREP

zaradi nepravilnosti 3,808 €
vplačil v humanitarne namene

nenamenska poraba sredstev

5.279 €

prejeti nedovoljeni prispevki

100 €

neporavnane obveznosti

67 €

prepozno odprt volilni račun

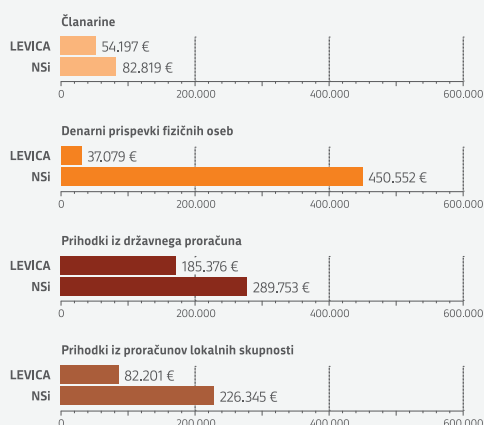

7.12.3 Pravilnost poslovanja političnih strank v letu 2022

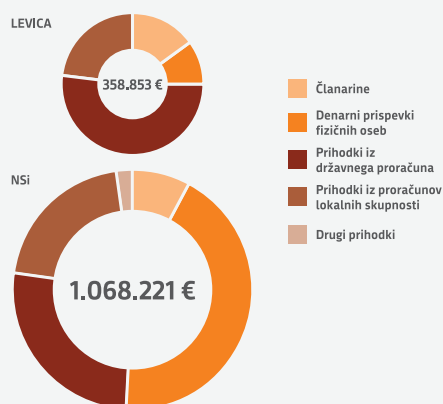
Računsko sodišče je v letu 2023 pričelo z izvajanjem novega sklopa revizij pravilnosti poslovanja političnih strank. Po Zakonu o političnih strankah je računsko sodišče dolžno v obdobju 4 let, ki sledijo letu, v katerem so bile izvedene državnozborske in lokalne volitve, opraviti revizijo pri tistih političnih strankah, ki so letno prejele ali

Poslovanje političnih strank v letu 2022 – prihodki

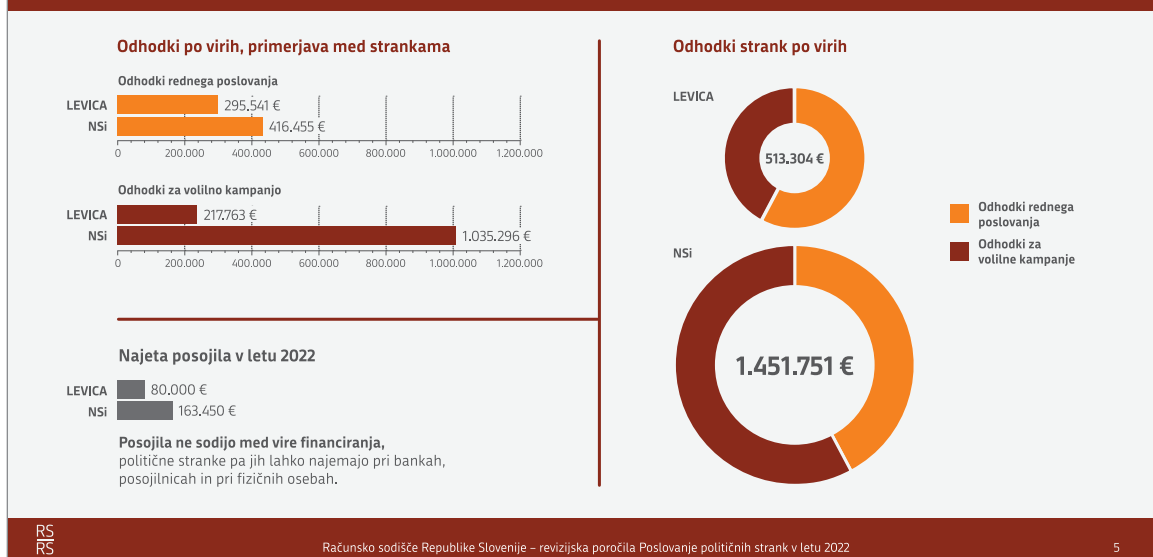
Prihodki po virih, primerjava med strankama

Prihodki strank po virih

Poslovanje političnih strank v letu 2022 – odhodki in posojila

so bile upravičene do prejema sredstev iz državnega proračuna ali proračuna lokalne skupnosti v znesku najmanj 100.000 EUR.

Izvedba revizij pravilnost poslovanja političnih strank vključuje preveritve spoštovanja zahtev, ki izhajajo iz Zakona o političnih strankah in Zakona o volilni in referendumski kampanji. V okviru revizij računsko sodišče preveri vzorec transakcij, ki jih je posamezna politična stranka izvedla v letu 2022 prek odprtih transakcijskih računov stranke za redno poslovanje in transakcijskih računov za posamezne volitve v tem letu.

7.12.3.1 Pravilnost poslovanja politične stranke Levica

Računsko sodišče je izvedlo revizijo pravilnosti poslovanja politične stranke Levica v letu 2022 in ji izreklo pozitivno mnenje.

Računsko sodišče je že med revizijo ter v pismu poslovodstvu opozorilo stranko Levica na skrbnejše izkazovanje podatkov o poslovanju v letnih poročilih za AJ PES. Po izvedeni reviziji je računsko sodišče na sestanku predstavnikom AJ PES predstavilo problematiko glede ročnega vnosa podatkov za potrebe izdelave letnega poročila in preverilo tudi možnost naknadne oddaje popravljenega letnega poročila (po izvedeni reviziji).

7.12.3.2 Pravilnost poslovanja politične stranke Nova Slovenija – Krščanski demokrati

Računsko sodišče je izvedlo revizijo pravilnosti poslovanja politične stranke Nova Slovenija – Krščanski demokrati v letu 2022 in ji izreklo pozitivno mnenje.

V pismu poslovodstvu pa je stranko Nova Slovenija – Krščanski demokrati opozorilo na potrebo po skrbnejšem izkazovanju podatkov o poslovanju v letnih poročilih za AJPES. Stranki je priporočilo tudi, da okrepi delovanje notranjih kontrol pri identificiranju prejetih prispevkov ter da zagotovi pravočasno vplačilo morebitnih nezakonito pridobljenih prispevkov v humanitarne namene.

7.13 Socialni sistem

7.13.1 Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2021

Računsko sodišče je izvedlo revizijo računovodskih izkazov in pravilnosti poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, ki je nosilec in izvajalec obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja na podlagi medgeneracijske solidarnosti.

Cilja revizije sta bila izrek mnenja o računovodskih izkazih zavoda za leto 2021, razen dela terjatev do zavezancev za neplačane prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in z njimi povezanih neplačanih prihodkov ter nerazporejenih plačil dajatev, za katere je evidence vodila Finančna uprava Republike Slovenije, in izrek mnenja o pravilnosti poslovanja zavoda v letu 2021.

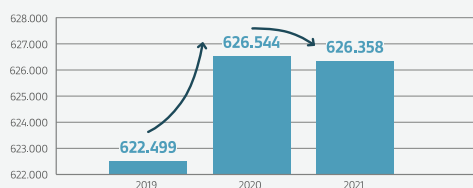
Računsko sodišče je o računovodskih izkazih zavoda za leto 2021, z omejitvijo iz prejšnjega odstavka, izreklo pozitivno mnenje.

Meni namreč, da revidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih resnično in pošteno prikazujejo stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev zavoda na dan 31. 12. 2021 ter prihodke in odhodke oziroma prejeme in izdatke zavoda za tedaj končano leto.

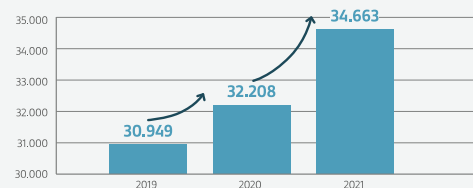

Trendi upokojevanja od 2019 do 2021

Povprečno število upokojencev vseh vrst pokojnin

Uživalci pokojnine, ki so prvič uveljavili pravico

PRIHODKI

6.205.755.515 €

od tega:

- 81,1 % prihodkov od prispevkov
- 11,6 % iz državnega proračuna za pokritje razlike med prihodki iz drugih virov ter odhodki zavoda

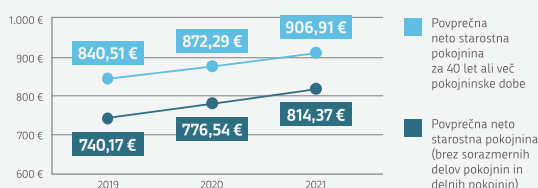
ODHODKI

6.205.755.515 €

od tega:

- 99,3 % tekočih transferov
 - 83,7 % pokojnin
 - 7,4 % prispevkov za zdravstveno zavarovanje upravičencev pravic
 - 8,2 % ostalih tekočih transferov

Povprečna neto starostna pokojnina

RS
RS

Računsko sodišče Republike Slovenije – revizijsko poročilo Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2021

O pravilnosti poslovanja zavoda v letu 2021 je računsko sodišče izreklo mnenje s pridržkom, ker zavod v nasprotju z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in Zakonom o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja v svojih evidencah in v upokojitvenem postopku ni zagotovil pravih in popolnih podatkov, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na odmero pokojnine, zato je bila ta v najmanj 44 primerih nepravilno odmerjena in izplačana.

Pri nabavi materiala, storitev in osnovnih sredstev v vrednosti 2.163.907 EUR ter oddaji storitev izvedenskih mnenj zavod ni ravnal v skladu s predpisi o javnem naročanju.

Računsko sodišče je ugotovilo tudi, da zavod v notranjem aktu ni določil potrebnega števila javnih uslužbencev na posameznih delovnih mestih, kar ni v skladu z Zakonom o javnih uslužbencih, plačnega razreda ob zaposlitvi in premestitvi na drugo delovno mesto, dodatka za dvojezičnost pa ni določil v skladu z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju. V nasprotju z Zakonom o delovnih razmerjih je zavod premestil javne uslužbenke na delovna mesta, za zasedbo katerih ne izpolnjujejo vseh zahtevanih pogojev, za opravljanje študentskega dela pa je sklenil pogodbo civilnega prava, čeprav so obstajali elementi delovnega razmerja.

Poleg tega zavod odločb o priznanju pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja ni izdajal v zakonsko določenih rokih, izvršilnim naslovom za odtegotanje dolgov uživalcev prejemkov iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja od njihovih prejemkov ni določil pravilne prioritete odtegotanja, prav tako pa dolgov ni odtegoval v skladu z izvršilnimi naslovi. Zavod med revizijskim postopkom ni odpravil vseh ugotovljenih nepravilnosti, zato je računsko sodišče zahtevalo predložitev odzivnega poročila.

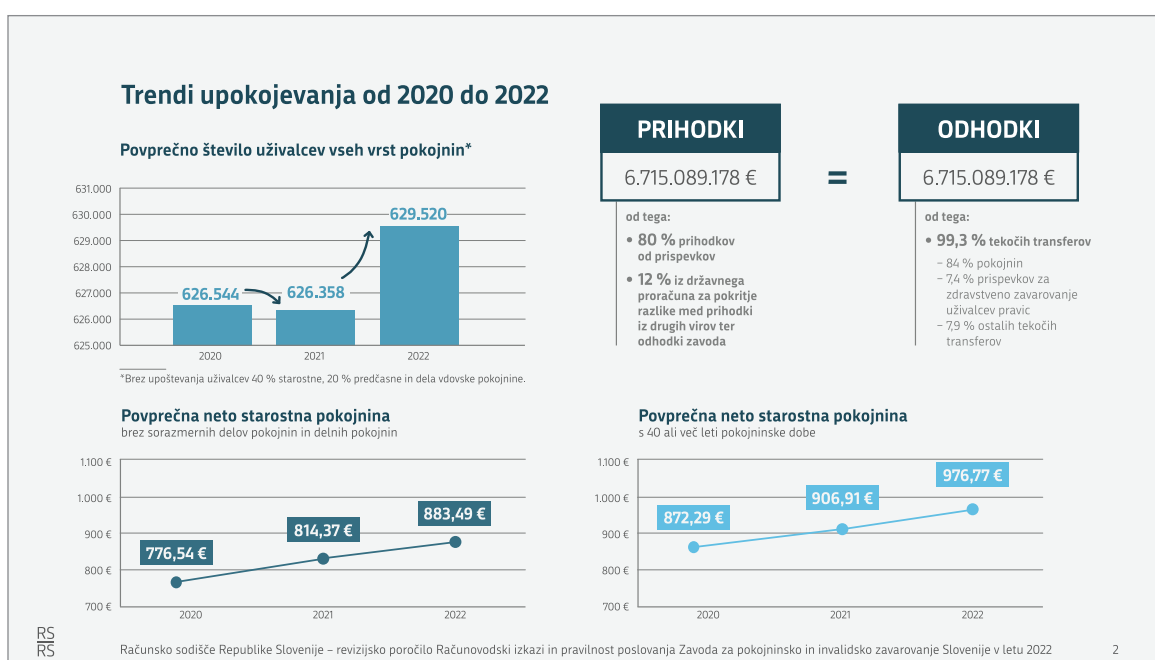
7.13.2 Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2022

Računsko sodišče je o računovodskih izkazih zavoda za leto 2022, razen za del terjatev do zavezancev za neplačane prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in z njimi povezanih neplačanih prihodkov ter nerazporejenih plačil dajatev, za katere je evidence vodila Finančna uprava Republike Slovenije, izreklo pozitivno mnenje. Meni namreč, da revidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih

pogledih resnično in pošteno prikazujejo stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev zavoda na dan 31. 12. 2022 ter prihodke in odhodke oziroma prejemke in izdatke zavoda za tedaj končano leto.

O pravilnosti poslovanja zavoda je računsko sodišče izreklo mnenje s pridržkom, ker zavod v nasprotju z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in Zakonom o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja v svojih evidencah in v upokojitvenem postopku ni zagotovil pravih in popolnih podatkov, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na odmero pokojnine, zato je bila ta v najmanj 51 primerih nepravilno odmerjena in izplačana.

Pobotov preplačil zavod v nekaterih primerih ni izvajal v skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, pred prodajo opreme pa ni pridobil soglasja sveta zavoda. Pri nabavi materiala, storitev in osnovnih sredstev v vrednosti 1.111.769 EUR ter oddaji storitev izvedenskih mnenj ni ravnal v skladu s predpisi o javnem naročanju.

Računsko sodišče je ugotovilo tudi, da je zavod v notranjem aktu sistemiziral delovno mesto, ki ni določeno v Kolektivni pogodbi za dejavnost obvezne socialne varnosti – tarifni del, kar ni bilo v skladu z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju, v nasprotju z Zakonom o javnih uslužbencih pa zavod v notranjem aktu ni določil potrebnega števila javnih uslužbencev na posameznih delovnih mestih, javni uslužbenki pa je izplačal jubilejno nagrado pred izpolnitvijo pogojev zanjo.

Zavod tudi ni ravnal v skladu z Zakonom o delovnih razmerjih, ker je zaposlil oziroma premestil javne uslužbence na delovna mesta, za zasedbo katerih ne izpolnjujejo vseh zahtevanih pogojev, za opravljanje študentskega dela pa je sklenil pogodbo civilnega prava, čeprav so obstajali elementi delovnega razmerja.

Zavod med revizijskim postopkom ni odpravil vseh ugotovljenih nepravilnosti, zato je računsko sodišče zahtevalo predložitev odzivnega poročila.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Bdimo nad potmi javnega denarja

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia

Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
t: +386 1 478 58 00
sloaud@rs-rs.si | www.rs-rs.si